hyvin menee!

suomea aikuisille

SATU HEIKKILÄ
PIRKKO MAJAKANGAS

OTAVA

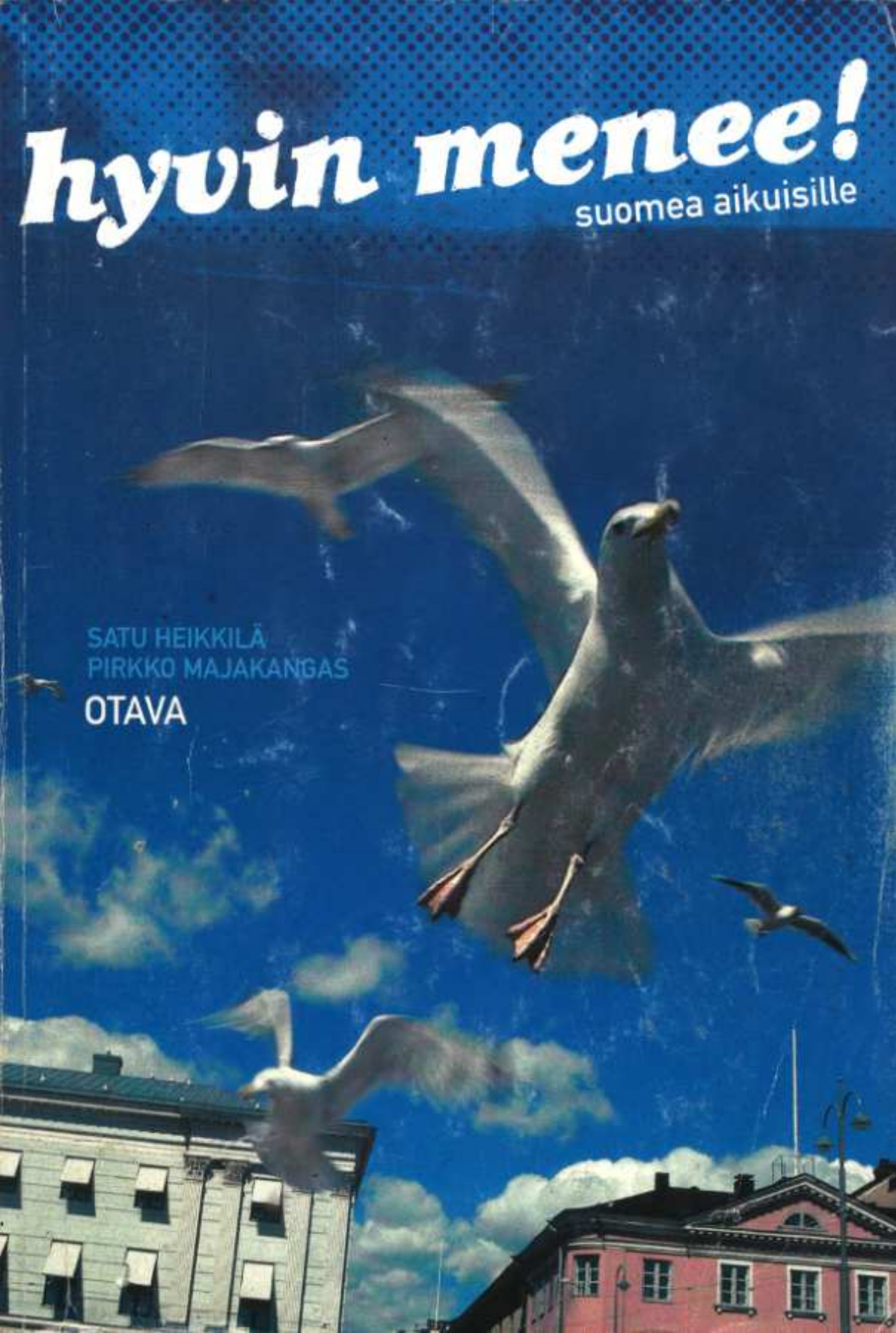

Satu Heikkilä
Pirkko Majakangas

hyvin menee!

suomea aikuisille

Helsingissä
Kustannusosakeyhtiö Otava

ESIPUHE

Tämä oppikirja on tarkoitettu aikuisille ja nuorille maahanmuuttajille sekä Suomen ulkopuolella asuville suomen kielen opiskelusta kiinnostuneille. Oppimisen tavoitteena on toiminnallinen kielitaito. Kirjaa voi käyttää sekä suomen kielen alkeiden opiskeluun että niiden kertaamiseen. Se sopii opiskeltavaksi joko ryhmässä tai itsenäisesti.

Lähtökohtanamme on se, että kieli on kommunikaation väline. Sanaston oppimisella on kirjassamme keskeinen sija. Osa rakenteista esitellään ensin fraasinomaisesti, ja niiden tarkempaan muodostukseen ja käyttöön syvennytään myöhemmin. Kielenkäyttötilanteissa on osattava poimia tutut sanat ja ymmärtää olennainen asiasisältö, vaikka kielen opiskelu olisi vasta alussa. Sen vuoksi kirjan teksteissä pyritään luonteviin vuorovaikutustilanteisiin ja autenttisuuteen. Kirjan kappaleiden tekstit, rakenteet, sanasto ja harjoitukset muodostavat yhtenäisen oppimista tukevan kokonaisuuden. Harjoituksissa painottuu opitun soveltaminen ja kommunikatiivisuus.

Opiskelussa voidaan edetä joko kirjan kappaleiden mukaisessa järjestyksessä tai opiskelijan tarpeiden mukaan. Oppikirjan tekstit vaikeutuvat loppua kohden. Kirjassa ei ole juonellista jatkumoa, mutta samat henkilöt voivat esiintyä siinä useaan otteeseen. Kirjan tekstien ja henkilöiden kautta välittyy kuva suomalaisesta elämästä ja yhteiskunnasta. Kielen oppimista elävöittävät valokuvat ja runsas piirroskuvitus.

Oppikirjaan kuuluu **äänite**, jossa ovat mukana kappaleiden tekstit ja kuullunymmärtämisharjoitukset, ja **opas**, joka sisältää kuullunymmärtämisharjoitukset teksteinä, harjoitusten mallivastauksia sekä lisätehtäviä.

Kirjaan liittyvät myös **erilliset sanastot suomi–englanti–suomi** ja **suomi–venäjä–suomi**. Sanastojen kappalekohtaisessa osiossa on annettu myös fraasinomaisia ilmauksia ja esimerkkejä opiskelun tueksi. Aakkosellisten osioiden taivutusmuodoista käyvät ilmi sanavartalot, mikä helpottaa suomen kielen sanojen ominaispiirteiden hahmottamista.

Meistä on ollut hauska tehdä tätä oppikirjaa,
ja toivomme tämän välittyvän käyttäjille.

Oppimisen iloa!

Satu Heikkilä *Pirkko Majakangas*

SISÄLLYSLUETTELO

Kappale	Aiheet ja tilanteet	Sanasto	Rakenteet
Johdantokappale s. 7		aakkoset s. 7 numerot s. 8	suomen kielen ääntäminen s. 7
1 Tervetuloa kurssille!	tervehtiminen s. 10 esittäytyminen s. 11 kuulumiset s. 11 itsestä kertominen s. 12	tervehdykset s. 10 maat s. 13 kansalaisuudet s. 13 kielet s. 13	persoonapronominit ja **olla**-verbi (positiivinen ja negatiivinen) s. 14
2 Kirpputorilla s. 16 Kioskilla s. 17	hinnan kysyminen s. 17 antaminen ja kiittäminen s. 18 anteeksi pyytäminen s. 18	mittayksiköt s. 19 vaatteet s. 20 värit s. 21	vokaaliharmonia s. 23
3 Vuodenajat Suomessa s. 24	kellonajat s. 27 sää s. 29	vuodenajat ja kuukaudet s. 24 vastakohtia s. 25 viikonpäivät s. 26 ilmansuunnat s. 26	**olla**-verbin imperfekti (positiivinen) s. 29
4 Mäkisen perhe ja koti s. 30	perhe s. 31 asuminen s. 31	perheenjäsenet s. 30 huoneet s. 30 huonekaluja s. 32 ruokia ja ruokailuvälineitä s. 34	adjektiivit s. 33 kysymyksiä s. 35
5 Leenalla on uusi naapuri s. 36	omistaminen s. 37	eläimiä s. 40	omistusrakenne s. 37 sanavartaloita s. 38
6 Tero opiskelee ja käy työssä s. 42	vapaa-aika s. 51 harrastuksia s. 51	kulkuvälineet s. 43 verbejä s. 48	verbityypit ja preesenstaivutus (positiivinen) s. 44 **-ko-/-kö** -kysymys s. 52
7 Terhi tykkää sihteerin työstä s. 54	ammatti ja työ s. 55	ammatteja ja työpaikkoja s. 55 verbejä s. 57	**pitää-/tykätä** -verbi s. 56 verbien astevaihtelu s. 58 verbien preesens-taivutus (negatiivinen) s. 60
8 Riinalla on korva kipeä s. 63 Isä varaa ajan lääkärille s. 65 Lääkärillä s. 66 Sairaalassa s. 67	asiointi lääkärissä s. 66 sairauksia s. 65	kehon osat s. 64	pääverbi + toinen verbi s. 68

	Kappale	Aiheet ja tilanteet	Sanasto	Rakenteet
9	Leipätiskillä s. 70 Kauppahallissa s. 73 Kioskilla s. 73 Itsepalveluravintolassa s. 77	asiointi kaupassa s. 70, 73 tilaaminen ravintolassa s. 77	ruokasanoja s. 72	partitiivi s. 74 pronominien partitiivimuotoja s. 76
10	Mattia ja Jannea jännittää s. 79 Katria ja Helenaa paleltaa s. 80	tunteiden ilmaiseminen s. 81	tunnetta ja olotilaa ilmaisevia verbejä s. 81 urheilusanastoa s. 83	
11	Leena soittaa huoltomieheille s. 84	asiointitilanteita s. 84	työkaluja ja korjaussanastoa s. 85	genetiivi s. 86 omistusliitteet s. 87 lisää astevaihtelusta s. 88 pääverbejä, joiden kanssa käytetään genetiiviä s. 90
12	Terhi matkustaa ulkomaille s. 92	matkustaminen s. 93 aikataulujen lukeminen s. 96 lähiympäristön kuvaaminen s. 95	ajan ilmauksia s. 94 matkustussanastoa s. 96 pikkusanoja s. 97	lisää genetiivistä s. 94 postpositioita s. 94
13	Antti etsii autokorjaamoa s. 98 Bussissa s. 98 Kotona koulun jälkeen s. 98 Talvilomalla Lappiin s. 99	paikan kysyminen ja kysymykseen vastaaminen s. 100		sijamuodot: paikallissijat s. 100
14	Matkalla töihin s. 108 Kirstin kotikaupunki s. 109	mielipiteen ilmaiseminen s. 111	ympäristösanastoa s. 108 kaupunkisanastoa s. 109	
15	Sakari tapaa vanhan työkaverin s. 113 Erkki ja Helena käyvät kylässä s. 114	ehdottaminen ja sopiminen s. 115 kutsuminen s. 116	arkipäivän keskustelusanastoa s. 116	adverbin pääte **-sti** s. 117
16	Pankissa s. 118 Bussipysäkillä s. 118 Illalla kotona s. 119 Kuka hakee lapset? s. 119 Matkatoimistossa s.119	asioiden kysyminen ja kohteliaisuuskeinoja s. 120 teitittely, kohtelias pyytäminen s. 120	pankkisanastoa s. 118	

Kappale	Aiheet ja tilanteet	Sanasto	Rakenteet
17 Leipomispäivä s. 122	käskyjen, ohjeiden, neuvojen ja varoituksien antaminen; kieltäminen ja pyytäminen s. 124	leipomissanastoa s. 122 onnettomuussanastoa s. 126	imperatiivi s. 124
18 Terhi vastaa kysymyksiin s. 128 Iloinen Matti s. 129	kertominen s. 133	informaatioverbejä s. 126	verbien rektioita s. 129 persoonapronominien sijamuotoja s. 131 substantiivi **-minen** s. 132
19 Sunnuntaina s. 134 Talvilomasuunnitelmia s. 135	ehdottaminen s. 137 kuvailu s. 138		passiivin preesens s. 136
20 Ostoskeskuksen avajaiset s. 140 Lentokentällä s. 144 Työpaikan kahvihuoneessa s. 144	suunnitelmista kertominen s. 144	lisää kauppasanastoa s. 143	monikon nominatiivi s. 141 3. infinitiivi s. 145
21 Antti käy asioilla s. 149	lisää asiointia s. 149	asiointisanastoa s. 149	konjunktiot s. 151 **joka**-pronomini s. 152 erilaisia lausetyyppejä s. 154
22 Isoisä tarinoi s. 156 Marietten kalenterimerkintöjä s. 162	kirjeen kirjoittaminen s. 157 menneestä kertominen s. 160 elämäntarinan kirjoittaminen s. 167		imperfekti s. 158
23 Hääpäivä s. 168 Liha- ja kalatiskillä s. 172	ravintolatilanteita s. 168 asiointifraaseja s. 172	ravintolasanastoa s. 168	perusasioita objektista s. 170
24 Henkilökohtaista s. 175 Auto katkesi s. 175 Kuorma-auto s. 175 Kuluttajilla vaikeuksia s. 176 Jeremiaan elämä s. 177	lehtitekstien ymmärtäminen s. 175		

Kirjan harjoitusten ohjeet s. 179
Tilaa muistiinpanoille s. 182

IIIIIII teksti/harjoitus äänitteellä

JOHDANTOKAPPALE

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN:

- suomen kielen ääntäminen
- aakkoset
- numerot

Suomen kielen äänteet ja numerot

HARJOITUS 1

KUUNTELE JA TOISTA.

AAKKOSET

Aa	[aa]	**Gg**	[gee]	**Mm**	[äm]	**Ss**	[äs]	**Yy**	[yy]
Bb	[bee]	**Hh**	[hoo]	**Nn**	[än]	**Tt**	[tee]	**Zz**	[tset]
Cc	[see]	**Ii**	[ii]	**Oo**	[oo]	**Uu**	[uu]	**Åå**	[ruotsalainen oo]
Dd	[dee]	**Jj**	[jii]	**Pp**	[pee]	**Vv**	[vee]	**Ää**	[ää]
Ee	[ee]	**Kk**	[koo]	**Qq**	[kuu]	**Ww**	[kaksoisvee]	**Öö**	[öö]
Ff	[äf]	**Ll**	[äl]	**Rr**	[är]	**Xx**	[äks]		

Naisten nimiä

Sari	Pälvi	Sirpa
Saara	Aino	Asta
Eeva	Leila	Minna
Iiris	Mielikki	Laila
Irene	Soile	Ella
Noora	Tuija	Säde
Tuula	Päivi	Vuokko
Tyyne		

Miesten nimiä

Mika	Tauno	Timo
Mikko	Teuvo	Kimmo
Elias	Jouko	Mauno
Jorma	Tuomo	Kari
Juho	Kyösti	Karri
Yrjö	Seppo	Juuso
Åke	Matti	Jussi

Paikkakuntien ja paikkojen nimiä

Äänekoski Säynätsalo Köyliö Siuntio Ryölä Hauho Hausjärvi Heinola Helsinki

SUOMEN KIELEN VOKAALIT

a e i o

u y ä ö

SUOMEN KIELEN KONSONANTIT

b c d f g h j k l m

n p q r s t v x z

HARJOITUS 2

KUUNTELE JA KIRJOITA PAIKANNIMET VIHKOON.

HARJOITUS 3

KYSY MUILTA OPISKELIJOILTA HEIDÄN NIMEÄÄN JA MITEN SE KIRJOITETAAN. KIRJOITA NIMET VIHKOON.

HARJOITUS 4

KUUNTELE JA TOISTA NUMEROT.

NUMEROT

0	nolla	21	kaksikymmentäyksi
1	yksi	22	kaksikymmentäkaksi
2	kaksi	23	kaksikymmentäkolme
3	kolme	24	kaksikymmentäneljä
4	neljä	25	kaksikymmentäviisi
5	viisi		
6	kuusi	30	kolmekymmentä
7	seitsemän	40	neljäkymmentä
8	kahdeksan	50	viisikymmentä
9	yhdeksän	60	kuusikymmentä
10	kymmenen	70	seitsemänkymmentä
11	yksitoista	80	kahdeksankymmentä
12	kaksitoista	90	yhdeksänkymmentä
13	kolmetoista	100	sata
14	neljätoista	101	satayksi
15	viisitoista	200	kaksisataa
16	kuusitoista	300	kolmesataa
17	seitsemäntoista	1 000	tuhat
18	kahdeksantoista	10 000	kymmenentuhatta
19	yhdeksäntoista	100 000	satatuhatta
20	kaksikymmentä	1 000 000	miljoona

HUOMAA!

1/2	puoli
1 1/2	puolitoista
2–3	pari
3–5	muutama

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5

KUUNTELE JA KIRJOITA NUMEROT VIHKOON.

HARJOITUS 6

KIRJOITA KYSYMYKSET TAI NUMEROT.

Kuinka monta? – Viisi.
Montako? – Viisi.

1. Kuinka monta?

_____ _____

2. Montako?

_____ _____

3. _____? – Seitsemän.

4. _____? – Seitsemän.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 1

Tervetuloa kurssille!

Tervehtiminen

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- tervehdykset
- esittäytymään
- kuulumiset
- kertomaan kansalaisuus
- kertomaan, mitä kieltä joku puhuu
- persoonapronominit ja **olla**-verbi

Esittäytyminen

Kuulumiset

Kari: Hei, Anna! Miten menee? → Anna: Hei, Kari! Hyvin! Entä sinulla? → Kari: Hyvin, kiitos.

Miten menee? Hyvin, kiitos. / Hyvin. / Ihan kivasti./ Siinähän se. / Ihan okei.	**Mitä kuuluu?** Kiitos hyvää. / Hyvää, kiitos./ Eipä erikoista. / Ei ihmeempiä./ Mitäs tässä./
Vähän heikosti. / Ei kovin hyvin. Minulla on flunssa.	Vähän huonoa. / Ei kovin hyvää. Olen vähän väsynyt.

HARJOITUS 1

TERVEHDI KAIKKIA MUITA OPISKELIJOITA JA OPETTAJAA, ESITTÄYDY JA KYSY KUULUMISET.

HARJOITUS 2

KIRJOITA PUHEKUPLIIN OIKEAT TERVEHDYKSET.

klo 9.00

klo 14.00

klo 23.00

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

NÄIN KERROT ITSESTÄSI

Sukunimi:	Mattila
Etunimi:	Jenni
Ikä:	23 vuotta
Kansalaisuus:	suomalainen
Äidinkieli:	suomi
Kotimaa:	Suomi

Mikä sinun nimesi on? – Minun nimeni on **Jenni Mattila.**
Kuinka vanha sinä olet? – Minä olen **23 vuotta.**
Minkä maalainen sinä olet? – Minä olen **suomalainen.**
Mitä kieltä sinä puhut? – Minä puhun **suomea.**
Mistä sinä olet kotoisin? – Minä olen kotoisin **Suomesta.**

HUOMAA!
Suomalaiset vastaavat usein tällaisiin kysymyksiin lyhyesti 1–2 sanalla:
Mikä sinun nimesi on? – Kaisa Kettunen.

HARJOITUS 3

ETSI TEKSTEISTÄ TIEDOT JA TÄYDENNÄ TAULUKKO.

1 Niklas Lundell

Minä olen Niklas Lundell. Minä olen suomalainen. Minä olen 26 vuotta. Minä puhun ruotsia. Minä olen kotoisin Suomesta.

2 Manuela Gonzalez

Hei! Minä olen Manuela Gonzalez. Minä olen 47 vuotta. Minä olen argentiinalainen. Minä puhun espanjaa. Minä olen kotoisin Argentiinasta.

3 Saba Neguse

Terve! Minä olen Saba Neguse. Minä olen 32 vuotta. Minä olen etiopialainen. Minä puhun amharaa. Minä olen kotoisin Etiopiasta.

4 Wang Liu

Päivää! Minä olen Wang Liu. Minä olen 58 vuotta. Minä olen kiinalainen. Minä puhun kiinaa. Minä olen kotoisin Kiinasta.

Etunimi ja sukunimi	Ikä	Kansalaisuus	Kieli
1.			
2. *Manuela Gonzalez*			
3.		*etiopialainen*	
4.	*58*		

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Maa	Kansalaisuus	Kieli	Minä puhun ...
Ruotsi	ruotsalainen	ruotsi	ruotsia
Norja	norjalainen	norja	norjaa
Tanska	tanskalainen	tanska	tanskaa
Venäjä	venäläinen	venäjä	venäjää
Viro	virolainen	viro	viroa
Kanada	kanadalainen	englanti, ranska	englantia, ranskaa
Tunisia	tunisialainen	arabia, ranska	arabiaa, ranskaa
Vietnam	vietnamilainen	vietnam	vietnamia

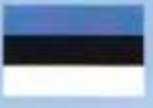

HARJOITUS 4

KIRJOITA MUIDEN OPISKELIJOIDEN NIMI, KOTIMAA, KANSALAISUUS JA ÄIDINKIELI.

NIMI	KOTIMAA	KANSALAISUUS	ÄIDINKIELI

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

PERSOONAPRONOMINIT JA OLLA-VERBI

Persoonapronominit	Olla-verbi	
	Positiivinen	Negatiivinen
minä	olen	en ole
sinä	olet	et ole
hän	on	ei ole
se	on	ei ole
me	olemme	emme ole
te	olette	ette ole
he	ovat	eivät ole
ne	ovat	eivät ole

Mä oon Anne.

Minä olen Jenni.
Minä olen suomalainen.
Minä en ole ruotsalainen.

mä oon	*mä en oo*
sä oot	*sä et oo*
se on	*se ei oo*
me ollaan	*me ei olla*
te ootte	*te ette oo*
ne on	*ne ei oo*

Puhekieli

Sinä olet opiskelija.

Hän on Niklas. ▶
Hän on suomalainen.

Me olemme kurssilla.

Te olette Suomessa.

He ovat ulkona. ▶

Nämä ovat kukkia.

Ne ovat ruusuja.

Suomenlinna (Helsinki).

Tämä on kirja. ▶
Se on englanti–suomi -sanakirja.

Pronomineja **hän** ja **he** käytetään ihmisistä (miehistä ja naisista).

Pronomineja **se** ja **ne** käytetään eläimistä, asioista, tavaroista ja myös ihmisistä erityisesti puhekielessä.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5

KIRJOITA.

1. Minä olen _____ .
2. Minä olen _____ .
3. Minä en ole _____ .
4. Minä en ole _____ .

HARJOITUS 6

TÄYDENNÄ LAUSEET **OLLA**-VERBILLÄ.

1. Hän _____ 58 vuotta.
2. Sinä _____ ranskalainen.
3. Me _____ Suomessa.
4. Te _____ kurssilla.
5. He _____ Helsingissä.
6. Se _____ nimi.
7. Ne _____ ruusuja.

HARJOITUS 7

KUUNTELE JA KIRJOITA.

1. Hän on _____. Hän _____ espanjalainen.

   Pedro on _____ vuotta.
2. Kuka _____ olet? – Minä _____ Maria.
3. Mistä te olette _____ ? – Me olemme _____.
4. Miten se kirjoitetaan? – _____
5. Minä _____ urdua.

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA OMAT TIETOSI LOMAKKEESEEN.

HENKILÖTIEDOT

Sukunimi	Etunimi
Lähiosoite	Henkilötunnus
Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	
Kansalaisuus	Äidinkieli

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 2

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- vaatteet ja värit
- kysymään, kuinka paljon jokin maksaa
- pyytämään ja kiittämään
- pyytämään anteeksi
- mittayksiköitä
- vokaaliharmonia

Helsingin Kauppatori

Kirpputorilla

Asiakas: Mitä tämä pusero maksaa?
Myyjä: Se maksaa 4 euroa.
Asiakas: Entä tämä huivi? Paljonko se on?
Myyjä: Se on 90 senttiä.
Asiakas: Anteeksi, mitä?
Myyjä: 90 senttiä.
Asiakas: Hyvä on. Minä otan molemmat.
Myyjä: Kiitos. Ne tekevät yhteensä 4 euroa 90 senttiä.
Asiakas: Tässä, ole hyvä.
Myyjä: Kiitos.
Asiakas: Kiitos ja hei!
Myyjä: Hei, hei!

Kioskilla

Asiakas: Haluaisin nenäliinoja. Kuinka paljon yksi paketti maksaa ?
Myyjä: Iso on euro neljäkymmentä senttiä, ja pienen hinta on neljäkymmentä senttiä.
Asiakas: Ahaa. Yksi iso paketti, kiitos.
Myyjä: Tuleeko muuta?
Asiakas: Postimerkkejä.
Myyjä: Kuinka monta?
Asiakas: Kaksi.
Myyjä: Kaksi euroa neljäkymmentä senttiä yhteensä.
Asiakas: Kiitos.
Myyjä: Hei!
Asiakas: Hei hei!

HINNAN KYSYMINEN

YKSIKKÖ	
Mitä tämä/se maksaa? Paljonko tämä/se maksaa? Kuinka paljon tämä/se maksaa? Paljonko/Mitä se on? Mikä tämän/sen hinta on?	– Se maksaa ... – Se on ... – Sen hinta on ...
MONIKKO	
Paljonko nämä ovat/maksavat? Kuinka paljon nämä maksavat/tekevät? Mitä nämä tekevät (yhteensä)?	– Ne maksavat ... – Ne ovat yhteensä ... – Ne tekevät ...

HARJOITUS 1

KYSY PARILTASI, MITÄ TAVARAT MAKSAVAT. PARI VASTAA.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

ANTAMINEN JA KIITTÄMINEN

ANTEEKSIPYYTÄMINEN

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

MITTAYKSIKÖT

1 kg = 1 kilo(gramma)	1 m = 1 metri	1 l = 1 litra
1 g = 1 gramma	1 cm = 1 senttimetri	1 dl = 1 desilitra

HARJOITUS 2

TÄYDENNÄ TORIKESKUSTELUT.

A

Asiakas: Hei! Mitä maksaa litra mansikoita?

Kauppias: Litra _____ 3 euroa.

Asiakas: Minä _____ kaksi litraa.

Kauppias: Se tekee _____ euroa.

Asiakas: Tässä. Kiitos ja hei.

Kauppias: _____.

B

Asiakas: Moi! Mitä paprikat ovat kilo?

Kauppias: Ne ovat 2 euroa 30 senttiä _____.

Asiakas: Entä perunat? _____ perunat ovat kilo?

Kauppias: _____ ovat yksi euro 30 senttiä kilo.

Asiakas: Minä otan perunoita 2 kiloa.

Kauppias: Selvä. Se tekee 2 euroa 60 senttiä.

Asiakas: Kiitos.

Kauppias: _____.

HARJOITUS 3

KUUNTELE HINNAT JA KIRJOITA.

1. _____ 3. _____ 5. _____ 7. _____

2. _____ 4. _____ 6. _____ 8. _____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VAATTEET

1 pusero
2 t-paita
3 kauluspaita
4 poolopaita
5 villapaita
6 villatakki
7 takki
8 liivi
9 housut
10 farkut
11 hame
12 mekko
13 aluspaita
14 alushousut
15 rintaliivit
16 sukkahousut
17 huivi
18 kaulaliina
19 solmio
20 uimapuku
21 uimahousut
22 hattu
23 lakki
24 pipo
25 käsineet (hanskat)
26 lapaset
27 kengät
28 lenkkarit
29 kumisaappaat
30 talvikengät
31 vyö
32 nenäliina
33 sateenvarjo

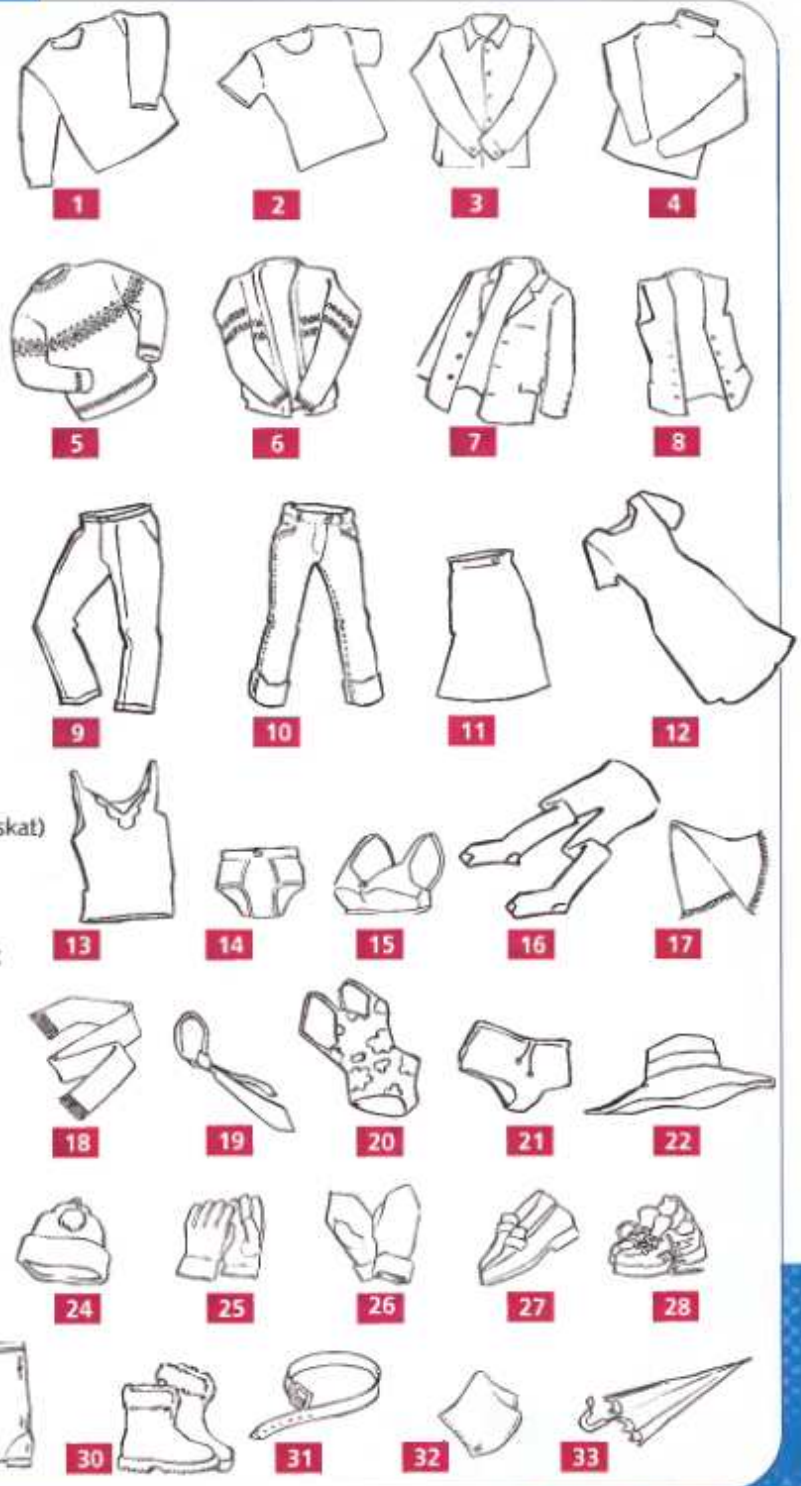

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

KIRJOITA, MITKÄ VAATTEET SINULLA ON NYT PÄÄLLÄ.

HARJOITUS 5

MIKÄ VAATE EI KUULU JOUKKOON? ALLEVIIVAA SE.

A

1. pipo
2. kaulaliina
3. uimapuku
4. talvitakki

B

1. rintaliivit
2. solmio
3. sukkahousut
4. mekko

C

1. huivi
2. lakki
3. vyö
4. hattu

D

1. kumisaappaat
2. käsineet
3. lenkkarit
4. kengät

VÄRIT

musta .....
valkoinen .....
punainen .....
sininen .....
vihreä .....
ruskea .....
oranssi .....
keltainen .....
violetti .....
vaaleanpunainen .....
harmaa .....

sininen	vaaleansininen		tummansininen	
vihreä	vaaleanvihreä		tummanvihreä	

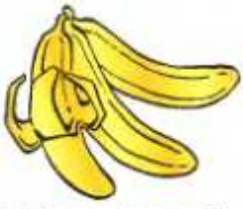

Minkä värinen on banaani?
– Se on **keltainen**.

Minkä värinen on tomaatti?
– Tomaatti on **punainen**.

Minkä värinen on appelsiini?
– Appelsiini on **oranssi**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KUVAILE MUILLE JONKUN OPISKELIJAN VAATETUSTA (ESIM. **PUSERO ON PUNAINEN, HAME ON SININEN** JNE.) MUUT ARVAAVAT, KUKA OPISKELIJA ON KYSEESSÄ.

HARJOITUS 7

KIERTELE LUOKASSA KYSYMÄSSÄ MUILTA OPISKELIJOILTA, MIKÄ ON HEIDÄN LEMPIVÄRINSÄ JA MILLAINEN ON HEIDÄN LEMPIVAATTEENSA.

HARJOITUS 8

PIIRRÄ VIHKOON LEILA JA LEILAN VAATTEET. VÄRITÄ KUVA.

Leila

Leila on suomalainen tyttö. Hän on 15 vuotta vanha. Millaiset vaatteet hänellä on?

- Pusero on keltainen.
- Hame on harmaa.
- Villatakki on tummansininen.
- Sukkahousut ovat valkoiset, ja kengät ovat mustat.
- Laukku on ruskea.
- Huivi on oranssi.
- Sateenvarjo on violetti.

HARJOITUS 9

KUUNTELE, MINKÄ VÄRINEN MIKÄKIN VAATE ON. YHDISTÄ VÄRI JA VAATE.

1. t-paita		a. keltainen
2. farkut		b. mustat
3. huivi		c. vihreä
4. kaulaliina		d. oranssi
5. takki		e. ruskea
6. pipo		f. violetti
7. käsineet		g. siniset
8. villapusero		h. harmaa

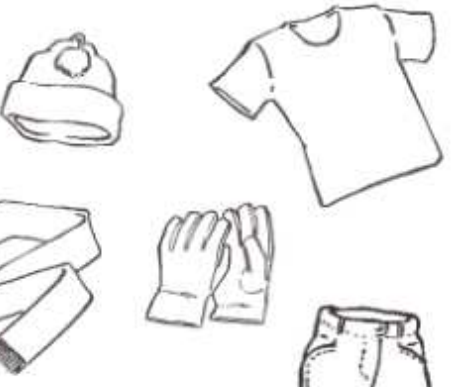

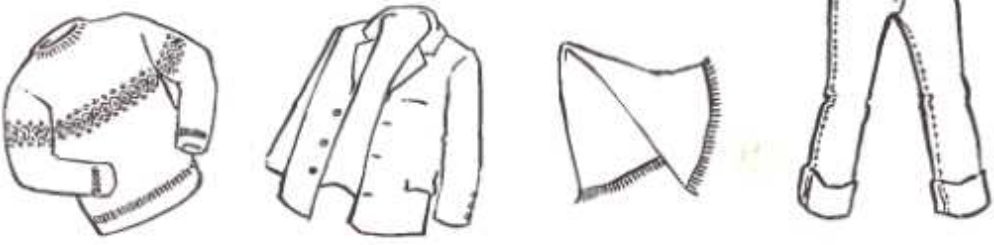

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VOKAALIHARMONIA

Suomen kielen **vokaalit** ovat **a, e, i, o, u, y, ä** ja **ö**.
Takavokaalit ovat **a, o,** ja **u** ja **etuvokaalit** ovat **e, i, y, ä** ja **ö**.

Yhdessä sanassa on normaalisti vain takavokaaleja tai etuvokaaleja. Vokaaleita **e** ja **i** voi kuitenkin yhdistää myös takavokaalien kanssa. Asiaa kutsutaan **vokaaliharmoniaksi**. Suomalaisille sanojen ääntäminen on helppoa, kun sanassa on vain etuvokaaleita tai takavokaaleita.

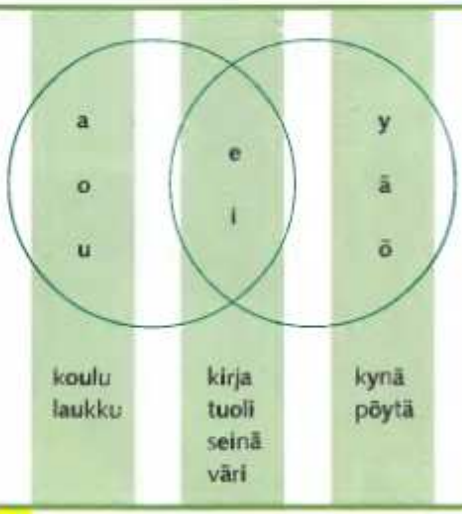

HUOMAA!
Poikkeuksia ovat jotkut lainasanat, esimerkiksi: **analyysi, olympialaiset, jury**.

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA VIHKOON LYHYT DIALOGI: MITÄ MYYJÄ JA ASIAKAS PUHUVAT VAATEKAUPASSA?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 3

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- vuodenajat, kuukaudet ja viikonpäivät
- vastakohtia
- ilmansuunnat
- kellonajat
- miten kertoa säästä
- **olla**-verbin imperfekti (positiivinen)

Vuodenajat Suomessa

TALVI

Joulukuu, tammikuu ja helmikuu ovat talvea. Talvi on Suomessa kylmä. Talvella sataa lunta ja on pimeää. Päivä on lyhyt ja yö on pitkä. Pohjois-Suomessa päivä on pimeä. Etelä-Suomessa on valoisaa muutama tunti päivässä.

KEVÄT

Maaliskuu, huhtikuu ja toukokuu ovat kevättä. Maaliskuussa on lunta ja pakkasta, mutta usein paistaa aurinko. Päivä ja yö ovat maaliskuussa noin 12 tuntia. Huhtikuussa ja toukokuussa päivä on pitkä. Aamulla ja illalla on valoisaa. Toukokuussa on lämmin. Puissa on vähän vihreää.

KESÄ

Kesä on Suomessa noin kolme kuukautta: kesäkuu, heinäkuu ja elokuu. Kesällä on lämmin ja aurinko paistaa. Kesällä yö on lyhyt. Pohjois-Suomessa ei ole yötä; aurinko paistaa ja on valoisaa koko päivän. Kesällä on vihreää.

SYKSY

Syksy on syyskuu, lokakuu ja marraskuu. Syksyn värit ovat keltainen, punainen ja ruskea. Syksyllä sataa vettä ja tuulee. Illalla on pimeää.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KUUKAUDET

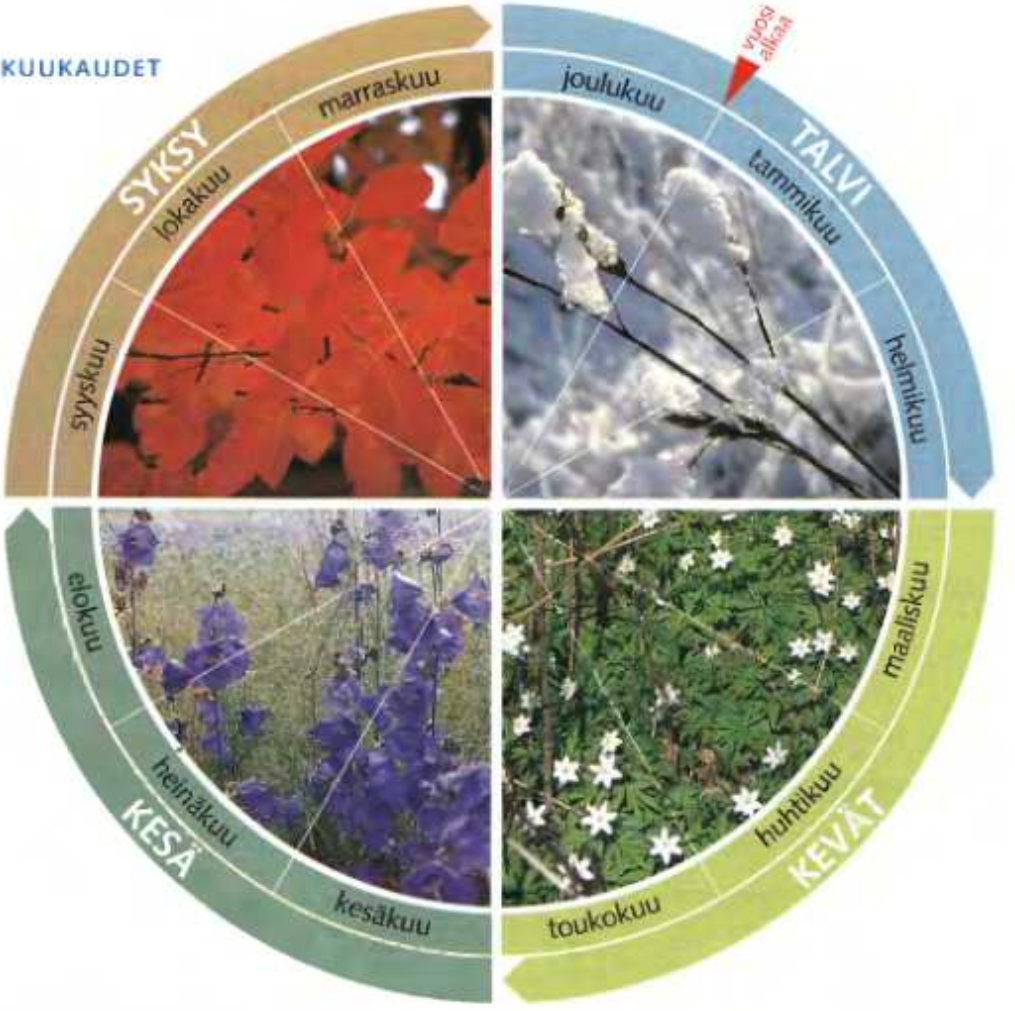

HARJOITUS 1

OIKEIN VAI VÄÄRIN?

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Talvi on lämmin.		
2. Kesällä paistaa aurinko.		
3. Syksyllä tuulee.		
4. Toukokuu on kevättä.		
5. Joulukuussa sataa lunta.		
6. Kesällä päivä on pitkä.		
7. Yö on lyhyt helmikuussa.		
8. Lokakuussa on vihreää.		

- Mikä kuukausi on nyt?
- Mikä oli edellinen kuukausi?
- Mikä on seuraava kuukausi?

VASTAKOHTIA

lyhyt	–	pitkä
kylmä	–	lämmin
valoisa	–	pimeä
paljon	–	vähän

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VIIKONPÄIVÄT

maanantai
tiistai
keskiviikko
torstai
perjantai
} arkipäivät

lauantai
sunnuntai
} viikonloppu

LIIKE AVOINNA

ma–pe	**klo 9–20**
la	**klo 9–18**
su	**suljettu**

Hyvää/Hauskaa koulupäivää/työpäivää!
Hyvää/Hauskaa päivänjatkoa!
Hyvää/Hauskaa viikonloppua!

HARJOITUS 2

TÄYDENNÄ VASTAUS.

1. Mikä päivä on tänään? – Tänään on _____.
2. Mikä päivä on huomenna? – Huomenna on _____.
3. Mikä päivä oli eilen? – Eilen oli _____.
4. Mikä päivä on ylihuomenna? – Ylihuomenna on _____.
5. Mikä päivä oli toissapäivänä? – Toissapäivänä oli _____.

ILMANSUUNNAT

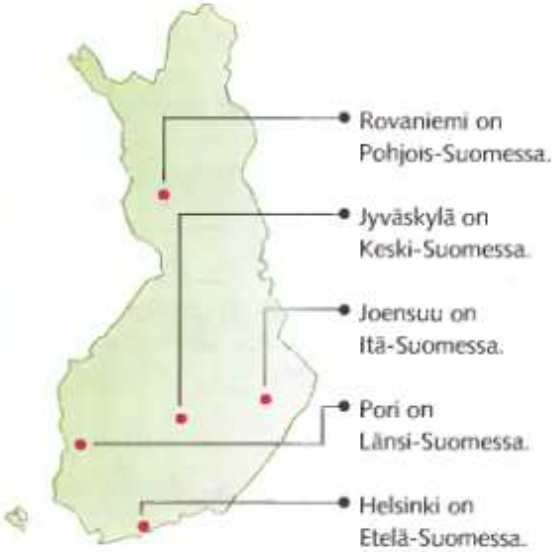

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

MITÄ KELLO ON?

- Mitä kello on?
- Paljonko kello on?
- Kuinka paljon kello on?

- Kello on (tasan) kolme.

- Kello on puoli kolme.

- Kello on viisitoista (minuuttia) yli kaksi. = Kello on varttia yli kaksi.

- Kello on kymmenen (minuuttia) vaille kaksi.

Kello on 12.00. = On keskipäivä. = Kello on kaksitoista päivällä.

Kello on 24.00. = On keskiyö. = Kello on kaksitoista yöllä.

03.00 = Kello on kolme yöllä.
06.00 = Kello on kuusi aamulla.
15.00 = Kello on kolme iltapäivällä.

60 sekuntia	=	1 minuutti	7 vuorokautta/päivää	=	1 viikko
60 minuuttia	=	1 tunti	4 viikkoa	=	1 kuukausi
24 tuntia	=	1 vuorokausi	12 kuukautta	=	1 vuosi

HARJOITUS 3 KIRJOITA KELLON ALLE, MITÄ KELLO ON.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

9 _____

HARJOITUS 4 KUUNTELE ÄÄNITTEELTÄ, MITÄ KELLO ON, JA PIIRRÄ VIISARIT.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5

KIRJOITA KELLONAIKA.

	12.05	=	*Kello on viisi yli kaksitoista päivällä.*
1.	13.15	=	_____
2.	18.25	=	_____
3.	02.45	=	_____
4.	09.35	=	_____
5.	21.20	=	_____
6.	10.10	=	_____

MILLOIN JA MONELTAKO?

Milloin koulu alkaa ?	=	**Koska** koulu alkaa?	– Koulu alkaa maanantaina. – Koulu alkaa tammikuussa.
Moneltako koulu alkaa?	=	**Mihin aikaan** koulu alkaa?	– Koulu alkaa yhdeksältä (= klo 9.00).
Milloin nähdään?	=	**Koska** nähdään?	– Nähdään huomenna kuudelta (= klo 18.00).

MILLOIN? = KOSKA?			MONELTAKO? = MIHIN AIKAAN?
Viikonpäivä	**Kuukausi**	**Vuodenaika**	**Kellonaika**
maanantaina	tammikuussa	talvella	yhdeltä
tiistaina	helmikuussa	keväällä	kahdelta
keskiviikkona	maaliskuussa	kesällä	kolmelta
torstaina	huhtikuussa	syksyllä	neljältä
perjantaina	toukokuussa		viideltä
lauantaina	kesäkuussa		kuudelta
sunnuntaina	heinäkuussa		seitsemältä
	elokuussa		kahdeksalta
	syyskuussa		yhdeksältä
Muita	lokakuussa		kymmeneltä
arkena	marraskuussa		yhdeltätoista
viikonloppuna	joulukuussa		kahdeltatoista

HARJOITUS 6

KUUNTELE, MILLOIN (KELLONAIKA? PÄIVÄ?) ASIAT TAPAHTUVAT. KIRJOITA VIIKONPÄIVÄ OIKEAN KELLONAJAN ALLE.

Klo 16.00	Klo 22.00	Klo 9.00	Klo 12.00	Klo 14.00	Klo 19.00	Klo 13.00

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

MILLAINEN ILMA/SÄÄ ON?

Aurinko paistaa. On lämmin.
Tänään on +25 °C lämmintä.

Sataa vettä.
Tuulee.

On ukonilma.

Sataa lunta. On kylmä.
Tänään on –23 °C pakkasta.

- Millainen ilma tänään on?
- Kuinka monta astetta lämmintä on tänään?

HARJOITUS 7

KESKUSTELE PARIN KANSSA, MILLAINEN ILMA ON TEIDÄN KOTIMAASSANNE
- tammikuussa
- huhtikuussa
- heinäkuussa
- lokakuussa.

OLLA-VERBIN POSITIIVINEN IMPERFEKTI

PREESENS	IMPERFEKTI
Tänään **on** tiistai. Minä **olen** tänään koulussa.	Eilen **oli** maanantai. Eilen minä **olin** sairas.
Yksikkö	**Yksikkö**
minä **olen** sinä **olet** hän, se } **on**	minä **olin** sinä **olit** hän, se } **oli**
Monikko	**Monikko**
me **olemme** te **olette** he, ne } **ovat**	me **olimme** te **olitte** he, ne } **olivat**

Preesens tulee esimerkiksi silloin, kun lause alkaa sanoilla **nyt, tänään, huomenna** tai **ensi vuonna.**	Liisa **on** suomalainen tyttö. Huomenna **on** hyvä ilma. Nyt me **olemme** sisällä.
Imperfekti tulee esimerkiksi silloin, kun lause alkaa sanoilla **eilen, toissapäivänä, vuonna 2000** tai **viime vuonna.**	Eilen **oli** kylmä päivä. Vuonna 1999 **oli** lämmin kesä. Me **olimme** viime tiistaina Tallinnassa, ja toissapäivänä minä **olin** Tukholmassa.

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA SÄÄSTÄ JA VUODENAJOISTA SINUN KOTIMAASSASI.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 4

Minä asun kerrostalossa A-rapussa.

Kesällä asun kesämökissä.

Minä asun omakotitalossa.

Minä asun rivitalossa.

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kertomaan perheestä
- kertomaan omasta asumisesta
- huonekaluja
- adjektiiveja
- kysymyksiä

Mäkisen perhe ja koti

Tässä kuvassa on Mäkisen perhe. Leena Mäkinen on 32 vuotta. Hän on naimisissa Ville Mäkisen kanssa. Leena on Villen vaimo ja Ville on Leenan mies. Ville on 30 vuotta vanha.

Perheessä on kolme lasta, tyttö Niina on 8 vuotta. Poika Joni on 5 vuotta. Toinen tyttö Jessica on 1 vuotta. Leena on nyt kotiäiti ja Ville on työssä postissa.

Meidän perhe

Äiti Leena & Jessica

Joni

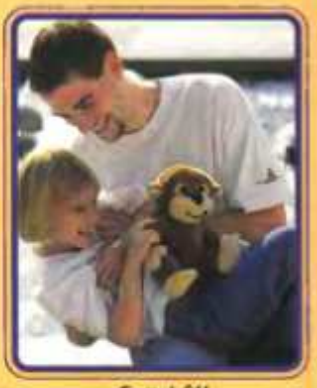

Isä Ville & Niina

Isoäiti Sirkka & isoisä Paavo

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

5 ▶ Mäkiset asuvat kerrostalossa Kotkassa. Heidän asunnossaan on 3 huonetta: olohuone, makuuhuone, lastenhuone, pieni keittiö ja kylpyhuone. Asunto on pieni. Niina ja Joni ovat samassa huoneessa. Asunto on mukava ja valoisa.

Leenan vanhemmat Sirkka ja Paavo Harjula asuvat omakotitalossa maalla, Orimattilassa. Isoäiti Sirkka on 58 vuotta vanha ja isoisä Paavo on 67 vuotta.

10 Heidän talonsa on iso. Talossa on viisi huonetta, keittiö, pesuhuone ja sauna. Talo on jo vanha. Olohuone on kesälläkin pimeä, koska ikkunan edessä on iso puu.

HARJOITUS 1A KATSO KUVAA JA TÄYDENNÄ HUONEIDEN NIMET.

Asunnot

A Nimi: _____ Mäkinen

1 _____ huone

2 _____ huone

3 _____ huone

4 _____ huone

5 keittiö

B Nimi: _____ Harjula

1 _____ huone

2 _____ huone

3 _____ huone

4 _____ huone

5 _____ huone

6 _____ huone

7 keittiö, 8 sauna, 9 autotalli

HARJOITUS 1B LUE TEKSTI. KATSO KUVIA (s. 30) JA TÄYDENNÄ TIEDOT.

1. Leena Mäkinen, äiti, 32 vuotta
2. Ville, _____
3. Niina, _____
4. Joni, _____
5. Jessica, _____

Minun veli on _____.

Niina

Joni

Minun sisko on _____.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KYSYMYKSIÄ

Kuinka monta huonetta sinun asunnossasi on?/ Montako huonetta sinun asunnossasi on?	– Kolme huonetta ja keittiö.
Millainen/Minkälainen sinun asuntosi on?	– Kaunis.

HARJOITUS 2 KYSY VIERUSTOVERILTASI.

1. Kuinka vanha sinä olet?
2. Kuinka vanha sinun mies/vaimo on?
3. Kuinka monta huonetta sinun asunnossasi on?
4. Millainen sinun asuntosi on?

HARJOITUS 3
KATSO KUVAA. MERKITSE, MISSÄ HUONEESSA HUONEKALUT OVAT.

Huonekalut	Olohuone	Keittiö	Makuuhuone	Kylpyhuone
sohva				
ruokapöytä		X		
sänky				
nojatuoli				
kirjahylly				
pesuallas				
tiskiallas				
hella				
sohvapöytä				
vessanpönttö				
yöpöytä				
jääkaappi				
tuoli				
lipasto				
jalkalamppu				
suihku				
pesukone				

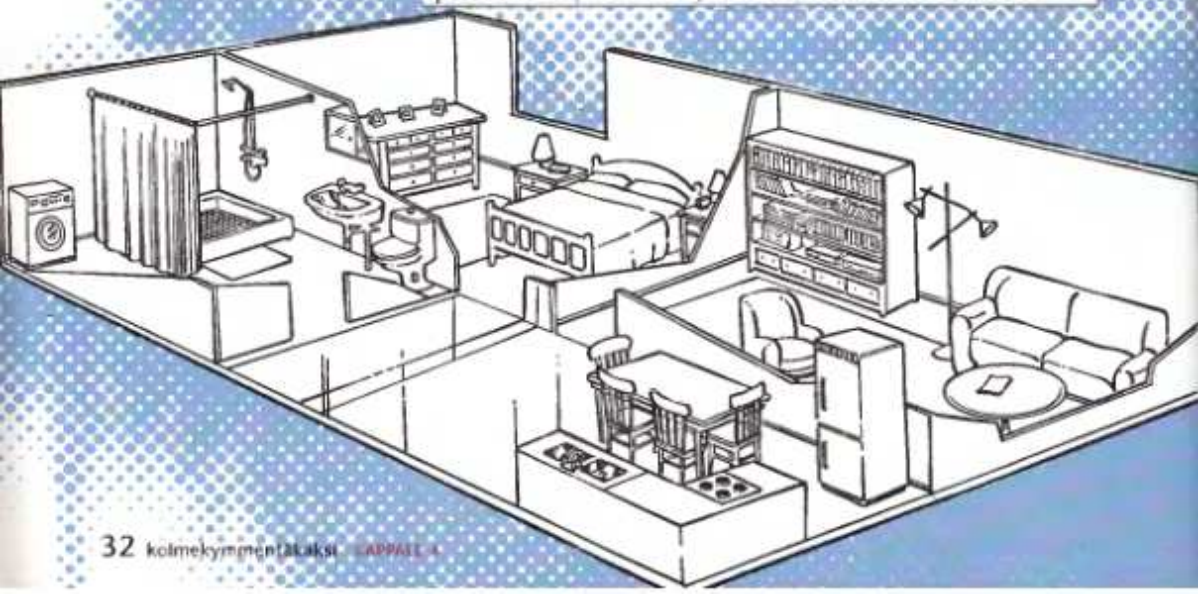

MILLAINEN?/ MINKÄLAINEN?

Nämä sanat ovat adjektiiveja. Ne vastaavat kysymykseen **millainen?/minkälainen?**.

pieni

2 lyhyt — pitkä

3 pehmeä — kova

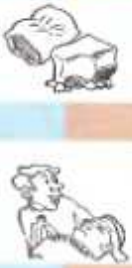

4 terve — sairas

5 valoisa — pimeä

6 ohut — paksu

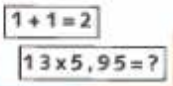

7 helppo — vaikea

8 kaunis — ruma

9 puhdas — likainen

10 hidas — nopea

11 kylmä — kuuma

12 kallis — halpa

13 uusi — vanha

14 nuori — vanha

15 hyvä — huono

16 hyvä — paha

17 rikas — köyhä

18 leveä — kapea

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

VASTAA KYSYMYKSIIN.

1 Kuka on vanha? _____

Millainen Pasi on? _____

2 Kuka on lyhyt? _____

Millainen Pirjo on? _____

3 Kuka on sairas? _____

Millainen Heikki on? _____

4 Kuka on köyhä? _____

Millainen Tauno on? _____

5 Kuka on lihava? _____

Millainen Kauko on? _____

HARJOITUS 5

KATSO KUVAA JA YHDISTÄ SANAT.

1. lusikka		a. kahvi
2. veitsi		b. mehu
3. haarukka		c. puuro
4. kuppi		d. margariini
5. lasi		e. makkara
6. lautanen		f. puuro

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KUUNTELE JA TEE HARJOITUKSET.

A KIRJOITA ETUNIMI JA IKÄ.

1. Isä: _____ Mattila, _____ vuotta.
2. Äiti: _____ Mattila, _____ vuotta.
3. Tyttö: _____, _____ vuotta.
4. Tyttö: _____, _____ vuotta.

B ALLEVIIVAA SITTEN OIKEA VASTAUS.

1. Asunto on a) omakotitalossa b) kerrostalossa c) rivitalossa.
2. Asunnossa on a) makuuhuone b) sauna c) olohuone d) keittiö.
3. Asunto on a) pieni b) pimeä c) kaunis.

KYSYMYKSIÄ

Kuinka vanha sinä olet?	– Minä olen 25 vuotta.
Minkä ikäinen sinä olet?	– Minä olen 25 vuotta.
Kuinka vanha sinun poikasi on?	– Hän on 3 vuotta.
Kuinka vanha sinun talosi on?	– Se on 15 vuotta vanha.
Mikä tämä on?	– Se on sohva.
Mitkä nämä ovat?	– Ne ovat kengät.
Mikä tämä on suomeksi?	– Se on postimerkki.
Millainen/Minkälainen sinun asuntosi on?	– Se on kaunis ja iso.
Millainen sinun keittiösi on?	– Se on pieni.
Millainen sinun naapurisi on?	– Hän on mukava nainen.
Millainen sää on tänään?	– Aurinko paistaa.

HARJOITUS 7

KESKUSTELE PARIN KANSSA SINUN PERHEESTÄSI.

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA PERHEELLESI TAI YSTÄVÄLLESI, MILLAINEN SINUN ASUNTOSI ON. KATSO KAAVIOTA JA VASTAA KYSYMYKSIIN. KATSO MYÖS ASUNTOJEN KUVIA TÄSSÄ KAPPALEESSA.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 5

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- eläinten nimiä
- omistusrakenne (minulla on)
- sanavartaloita

Leenalla on uusi naapuri

On kevät. On ensimmäinen kaunis kevätpäivä. Aurinko paistaa ja on lämmin. Leena katsoo ulos ikkunasta.

Leena: Kylläpä tämä keittiön ikkuna on likainen. Minä pesen sen heti!

Kun ikkuna on puhdas, Leena ottaa roskapussin ja vie sen ulos. Eräs nainen on pihalla ja sanoo: "Hei! Minä olen uusi tässä talossa. Missä täällä on pyörävarasto?"

Leena: Hei! Olen Leena Mäkinen. Tervetuloa taloon! Missä rapussa sinä asut?

Päivi: Minä olen Päivi Pääkkönen ja asun C-rapussa. Minä olen tosi iloinen, koska minulla on nyt iso ja valoisa kaksio. Aikaisemmin minulla oli vain pieni yksiö ja keittokomero.

Leena: Ai, sehän on kiva. Meillä on A-rapussa neljä huonetta ja keittiö. Se on vähän pieni asunto, koska meillä on kolme lasta ja koira. Onko sinulla lapsia?

Päivi: Joo, minulla on pieni vauva, Johannes. Minulla on myös kissa. Anteeksi, minulla on vähän kiire sisälle, koska minun pikkusisko on yksin Johanneksen kanssa.

Leena: Niin, pyörävarasto on tässä oikealla.

Päivi: Kiitos avusta! Nähdään myöhemmin. Hei, hei!

Leena: Hei!

© Kopiosto (kopiosto.fi) kieltäytyy

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI (s. 36) JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Millainen ilma on?
2. Miksi Leena menee ulos?
3. Millainen asunto Päivillä on nyt?
4. Mikä on vauvan nimi?

HARJOITUS 2

TÄYDENNÄ LAUSEET SOPIVALLA SANALLA. VOIT ETSIÄ SANAN TEKSTISTÄ (S.36).

1. Meillä on 5 huonetta ja keittiö. Meillä on iso _____
2. Me asumme B-_____
3. Oikealla on _____, jossa on vanha lastenpyörä.
4. On kaunis päivä. Lapset ovat _____
5. Leena pesee lattian. Nyt se on _____

OMISTAMINEN

Positiivinen		Negatiivinen
minä olen	minulla **on**	minulla **ei ole**
sinä olet	sinulla **on**	sinulla **ei ole**
hän on	hänellä **on**	hänellä **ei ole**
se on	sillä **on**	sillä **ei ole**
me olemme	meillä **on**	meillä **ei ole**
te olette	teillä **on**	teillä **ei ole**
he ovat	heillä **on**	heillä **ei ole**
ne ovat	niillä **on**	niillä **ei ole**

Minä olen taksinkuljettaja.
Minulla on auto.
Hän on Anni Hautala.
Hänellä on matkalaukku.

Myös nimeen voi lisätä **-lla/-llä + on.**

Liisalla on pitkä tukka.
Päivillä on kaksi lasta.

Jos nimi **loppuu konsonanttiin**, lisätään ylimääräinen **-i-**.

Erikillä on uusi auto.
Maaritilla on hieno laukku.

mulla on / ei ole
sulla on / ei ole
sillä on / ei ole

meillä on / ei ole
teillä on / ei ole
niillä on / ei ole

Puhekieli

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

OMISTAMINEN

Kysymyksiä ja vastauksia

Kenellä on vauva?	– Päivillä on vauva.
Kenellä on uusi naapuri?	– Leenalla.
Onko Päivillä polkupyörä?	– On. / Kyllä. / Joo.
Onko Päivillä auto?	– Ei ole. / Ei.
Onko sinulla televisio?	
Onko sinulla polkupyörä?	

HUOMAA!

Minä olen opiskelija.
Minä olen 20 vuotta.

Minu**lla on** pitkä tukka.
Minu**lla on** nälkä.
Minu**lla on** jano.

Minu**lla on** kylmä.
Minu**lla on** kuuma.
Minu**lla on** kiire.

1	Jos omistaja on **elollinen** (ihminen tai eläin), tulee **-lla/-llä + on**.	Päivi**llä on** auto. Minu**lla on** silmälasit. Kissa**lla on** viikset.
2	Jos omistaja on **eloton**, tulee **-ssa/-ssä + on**.	Talo**ssa on** hissi. Juna**ssa on** ravintolavaunu.
3	Kun kerrotaan, että jollakin on nimi, käytetään **yleensä -lla/-llä + on** -rakennetta.	Laiva**lla on** nimi.

SANATYYPIT JA NIIDEN VARTALOT

Kaikkien sanojen loppuun ei voi suoraan lisätä päätettä (esim. **-lla**), vaan sanalla on erityinen taivutusvartalo. On kuitenkin paljon sanoja, joiden vartalo on sama kuin perusmuoto, esimerkiksi **vaimo : vaimolla, isä : isällä.**

Tässä on kuusi yleistä sanatyyppiä ja niiden vartalot.

1	-i	→	-e-	(pieni : piene-)	**Piene**llä vauvalla on iso pää.
2	-e	→	-ee-	(perhe : perhee-)	**Perhee**llä on iso asunto.
3	-nen	→	-se-	(nainen : naise-)	**Naise**lla on pieni lapsi.
4	-si	→	-de-	(uusi : uude-)	**Uude**lla naapurilla on kissa.
5	-us	→	-ukse-	(vanhus : vanhukse-)	**Vanhukse**lla on kävelykeppi.
6	-in	→	-ime-	(eläin : eläime-)	**Eläime**llä on usein häntä.

HUOMAA!

mies : miehellä
poika : pojalla

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3.

KATSO KUVAA JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Kenellä on kukka? _____
2. Kenellä on kamera? _____
3. Kenellä on pitkä tukka? _____
4. Kenellä on huivi? _____
5. Kenellä on silmälasit? _____
6. Kenellä on vauva? _____
7. Kenellä on viikset? _____
8. Kenellä on kuuma? _____

HARJOITUS 4

KYSY PARILTA, MITÄ HÄNELLÄ ON

- eteisessä
- olohuoneessa
- keittiössä
- taskussa
- laukussa
- lompakossa.

1 2 3 4

HARJOITUS 5

KATSO PIIRROSTA JA KIRJOITA VIHKOON LAUSEITA, JOISSA KERROT, KENELLÄ ON MITÄ.

HARJOITUS 6

KUUNTELE ÄÄNITTEELTÄ KUVAUS JA MERKITSE, ONKO VÄITE OIKEIN VAI VÄÄRIN.

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Katja asuu Turussa.		
2. Hänellä on suuri asunto.		
3. Asunnossa ei ole parveketta.		
4. Katjalla on sohva.		
5. Hänellä on kukkia.		
6. Keijo asuu naapurissa.		
7. Keijolla on lapsi.		
8. Keijolla on vaimo.		

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

ELÄIMIÄ

1 kissa
2 koira
3 lehmä

4 sika
5 kana
6 lammas

7 vuohi
8 hevonen
9 poro

10 hyttynen
11 kärpänen
12 mehiläinen
13 perhonen

14 muurahainen
15 lepakko
16 sammakko
17 käärme

18 orava
19 hirvi
20 karhu

21 susi
22 kettu
23 lintu
24 kala

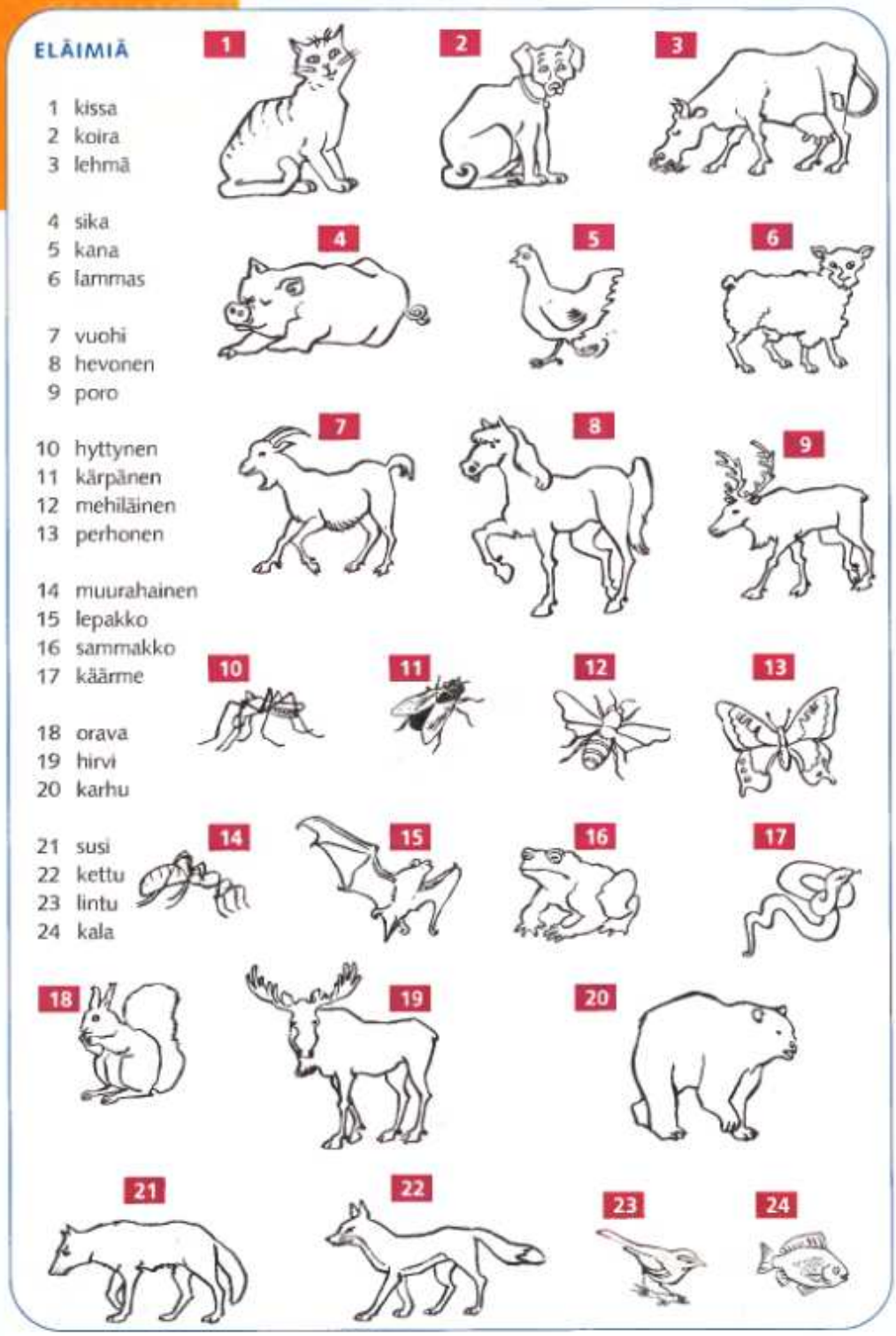

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

25 tiikeri
26 leijona

27 kameli
28 seepra
29 kirahvi

30 apina
31 sarvikuono
32 virtahepo
33 norsu

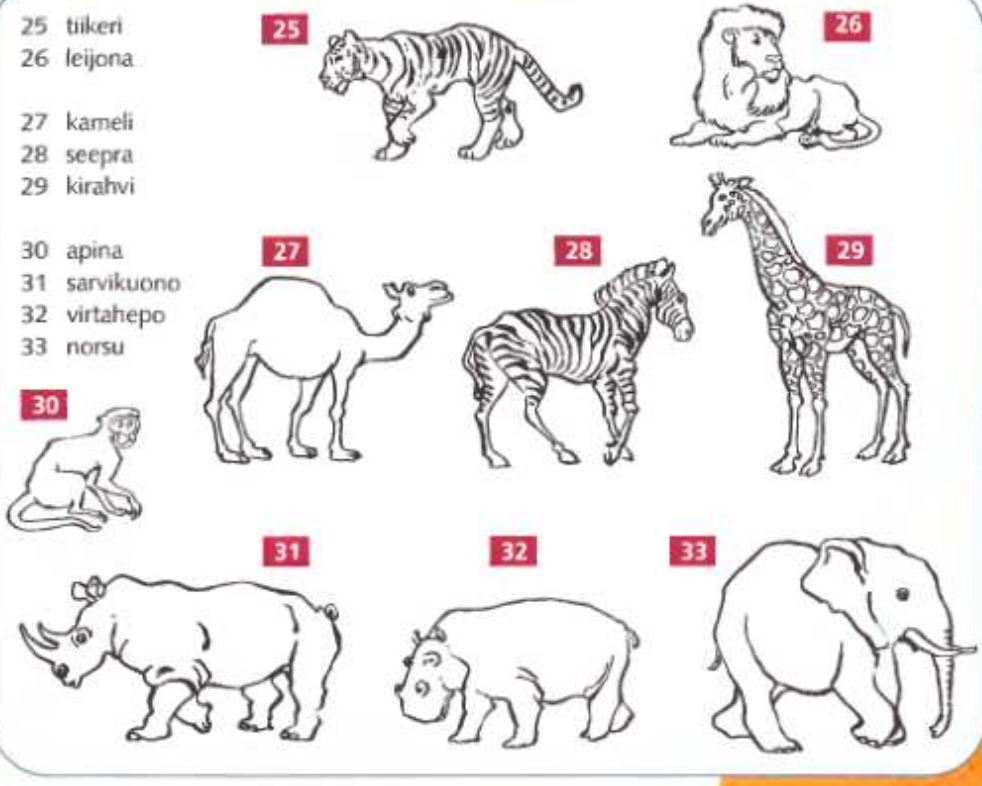

HARJOITUS 7

MIKÄ EI KUULU JOUKKOON?

A
1. asunto
2. yksiö
3. huoneisto
4. polkupyörä

B
1. orava
2. karhu
3. lehmä
4. susi

C
1. varasto
2. kellari
3. pysäkki
4. rappu

D
1. mehiläinen
2. norsu
3. perhonen
4. hyttynen

KIRJOITTAMINEN

OLET YHDEN VIIKON LOMALLA NAIROBISSA, KENIASSA.
KIRJOITA YSTÄVÄLLESI:

- millainen ilma on
- mitä sinulla on mukana
- millainen hotelli on
- mitä hotellissa on
- millainen kaupunki on
- mitä kaupungissa on.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 6

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kulkuvälineet
- harrastuksia
- verbityypit ja preesenstaivutus
- **-ko/-kö**-kysymys

Tero opiskelee ja käy työssä IIIIII

Tänään Tero Tahvanainen herää seitsemältä. Hän käy suihkussa ja pesee hampaat. Hän syö puuroa ja juo kahvia. Sitten hän lukee sanomalehteä ja katsoo myös vähän televisiota.

Tero lähtee kotoa puoli yhdeksältä. Hän menee bussilla yliopistolle. Tero on opiskelija. Hän opiskelee englantia. Tero istuu kirjastossa monta tuntia. Kello kolme hän menee uimahalliin. Tero ui kaksi tai kolme kertaa viikossa. Joskus hän käy myös kuntosalilla. Tero urheilee paljon.

Kello viisi Tero menee työhön. Hän on työssä R-kioskilla. Hän tarvitsee rahaa, koska hän matkustaa kesällä Lontooseen. Työt loppuvat kello yhdeksän. Illalla Tero katsoo televisiota, kun puhelin soi.

Tero: Tero Tahvanainen.
Jussi: No, Jussi tässä hei!
Tero: No hei, mitäs sinulle kuuluu?
Jussi: Mitäs tässä. Ihan hyvää. Entäs sinulle?
Tero: Hyvää. Olen vain väsynyt. Oli pitkä päivä.
Jussi: Samoin. Kuule, lähdetkö minun kanssani huomenna kuntosalille?
Tero: Joo. Kyllä se sopii. Mihin aikaan?
Jussi: Sopiiko vaikka kuudelta illalla?
Tero: Ehkä myöhemmin, koska minulla on kurssi illalla. Se loppuu puoli seitsemältä.
Jussi: No, käykö varttia vaille seitsemän?
Tero: Se käy hyvin.
Jussi: Selvä, nähdään sitten!
Tero: Joo, kiva nähdä. Moi, moi!
Jussi: Heippa!

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI (s. 42) JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Milloin Tero herää?
2. Mihin aikaan hän lähtee kotoa?
3. Mitä Tero tekee kirjastossa?
4. Mitä hän tekee uimahallissa?
5. Koska työ alkaa?
6. Missä hän on työssä?
7. Kuinka kauan hän on työssä?
8. Mitä Tero tekee illalla kotona?
9. Millainen päivä Terolla oli tänään?
10. Mihin aikaan Tero ja Jussi menevät kuntosalille?

KULKUVÄLINEET = AJONEUVOT

1 auto

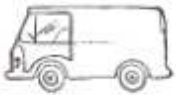

2 pakettiauto

3 kuorma-auto

4 rekka

5 bussi

6 juna

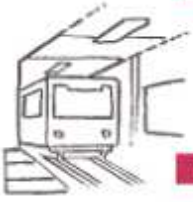

7 metro

8 ratikka = raitiovaunu

9 lentokone

10 helikopteri

11 laiva

12 vene

13 polkupyörä

14 mopo

15 moottoripyörä

Millä sinä tulet kouluun? – Minä tulen kouluun **bussilla**.
Millä sinä menet Tampereelle? – Minä menen Tampereelle **junalla**.
Millä sinä matkustat Tallinnaan? – Minä matkustan **laivalla**.

HUOMAA!

Millä sinä menet työhön? – Minä menen **jalkaisin/kävellen.**

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 2

KUUNTELE JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Millä Matti menee normaalisti työhön?

_____

2. Entä tänään?

_____

3. Kuinka kauan työmatka kestää pyörällä?

_____

4. Millä hän matkustaa keskustaan?

_____

5. Millä Pirjo menee työhön?

_____

6. Kuinka kauan Pirjon matka kestää?

_____

7. Mitä Pirjo ja Matti tekevät usein illalla?

_____

VERBITYYPIT JA PREESENSTAIVUTUS

Verbin preesensmuoto tehdään verbivartalosta ja persoonapäätteistä.

1. infinitiivi = perusmuoto	vartalo	persoonapääte
puhua →	puhu-	+ -n + -t + -a / -e / -i / -o / -u / -y / -ä / -ö + -mme + -tte + -vat/-vät

Verbityyppi 1 (-a/-ä-verbit)

ASUA asua → asu-

minä	asun	me	asumme
sinä	asut	te	asutte
hän	asuu	he	asuvat

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VERBITYYPIT JA PREESENSTAIVUTUS

Verbityyppi 2 (-da/-dä-verbit)

SYÖDÄ	syödä → syö-
minä	syön
sinä	syöt
hän	syö
me	syömme
te	syötte
he	syövät

Verbityypissä 2 ei tule ylimääräistä vokaalia yksikön 3. persoonaan.

Verbityyppi 3 (-la/-lä, -ra/-rä, -na/-nä ja -sta/-stä -verbit)

TULLA	tulla + -e- → tule-
minä	tulen
sinä	tulet
hän	tulee
me	tulemme
te	tulette
he	tulevat

MENNÄ	mennä + -e- → mene-
minä	menen
sinä	menet
hän	menee
me	menemme
te	menette
he	menevät

PESTÄ	pestä + -e- → pese-
minä	pesen
sinä	peset
hän	pesee
me	pesemme
te	pesette
he	pesevät

PURRA	purra + -e- → pure-
minä	puren
sinä	puret
hän	puree
me	puremme
te	purette
he	purevat

Verbityyppi 4 (-ta/-tä-verbit)

SIIVOTA	siivota → siivoa-
minä	siivoan
sinä	siivoat
hän	siivoaa
me	siivoamme
te	siivoatte
he	siivoavat

HERÄTÄ	herätä → herää-
minä	herään
sinä	heräät
hän	herää
me	heräämme
te	heräätte
he	heräävät

Jos vartalossa on kaksi samaa vokaalia valmiina, ei yksikön 3. persoonaan enää tarvitse lisätä vokaalia.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VERBITYYPIT JA PREESENSTAIVUTUS

Verbityyppi 5 (-**ita**/-**itä**-verbit)

TARVITA	tarvit~~ta~~ + -se- → **tarvitse-**
minä	**tarvitsen**
sinä	**tarvitset**
hän	**tarvitsee**
me	**tarvitsemme**
te	**tarvitsette**
he	**tarvitsevat**

Kaikki -**ita**/-**itä**-loppuiset verbit eivät ole 5-tyypin verbejä, vaan osa on 4-tyypin verbejä: esim. **hävitä**.

Verbityyppi 6 (-**eta**/-**etä**-verbit)

VANHETA	vanhe~~ta~~ + -ne- → **vanhene-**
minä	**vanhenen**
sinä	**vanhenet**
hän	**vanhenee**
me	**vanhenemme**
te	**vanhenette**
he	**vanhenevat**

Kaikki -**eta**/-**etä**-verbit eivät ole 6-tyypin verbejä, vaan osa on 4-tyypin verbejä: esim. **haljeta**.

HUOMAA!

Persoonapronominit: **minä, sinä, me** ja **te** voi jättää pois. Persoonapääte verbissä riittää.

Minä opiskelen suomen kieltä.
Me menemme elokuviin huomenna.

Opiskelen suomen kieltä.
Menemme elokuviin huomenna.

HUOMAA!

He puhuvat suomea.
Jutta ja Karin asuvat Ruotsissa.
Koirat leikkivät ulkona.
Maijan silmät ovat auki.

Jos sanan loppuun on lisätty **-t** (koira + -t → koira**t**), kyseessä on **monikko** (sanan nominatiivimuoto). Silloin myös verbistä käytetään monikon 3. persoonan muotoa. Monikosta puhutaan lisää kirjan kappaleessa 20 (s. 141).

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VERBITYYPIT JA PREESENSTAIVUTUS

HUOMAA!

Puhekielessä minä- ja **sinä**-pronominit ovat muodossa **mä** ja **sä**.
Hän- ja **he**-persoonissa käytetään usein **se**- ja **ne**-pronomineja. Lisäksi verbi taipuu yksikössä myös **ne**-sanan kanssa.
Me-persoonassa puhekielessä käytetään passiivia (ks. kappale 19).

mä puhun	*me puhutaan*
sä puhut	*te puhutte*
se puhuu	*ne puhuu*

Puhekielessä jotkut verbit myös lyhenevät:

Puhekieli

minä menen	→	*mä meen*
minä tulen	→	*mä tuun*
minä katson	→	*mä katon*
minä tarvitsen	→	*mä tarvin, mä tartten*

HUOMAA!

Huomaa seuraavien verbien taivutus.

TEHDÄ		NÄHDÄ		JUOSTA	
minä	teen	minä	näen	minä	juoksen
sinä	teet	sinä	näet	sinä	juokset
hän	tekee	hän	näkee	hän	juoksee
me	teemme	me	näemme	me	juoksemme
te	teette	te	näette	te	juoksette
he	tekevät	he	näkevät	he	juoksevat

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

TEE PARIN KANSSA VERBEISTÄ ESIMERKKILAUSEITA VUOROTELLEN ERI PERSOONISSA.

VERBEJÄ

1 istua
2 riisua
3 nousta
4 seisoa

5 mennä
6 viedä
7 tulla
8 tuoda
9 syödä
10 purra
11 juoda

12 katsoa (televisiota)
13 nähdä
14 opiskella, lukea
15 ajaa

16 urheilla
17 pelata
18 juosta
19 uida

20 neuloa
21 tiskata
22 siivota

23 myydä
24 ostaa
25 maksaa
26 käydä (kaupassa)

27 puhua
28 laulaa
29 tanssia
30 hymyillä
31 nauraa

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Mitä sinä teet?	–	Minä siivoan. / Siivoan.
Mitä Tuula tekee?	–	Hän opiskelee.
Mitä te teette?	–	Me tanssimme. / Tanssimme.
Mitä Tuula ja Terhi tekevät?	–	He puhuvat puhelimessa.

HARJOITUS 4

MITÄ SINÄ TEET **USEIN, JOSKUS, ET KOSKAAN**? MERKITSE RASTILLA.

	USEIN	JOSKUS	EN KOSKAAN
1. Minä juon kahvia.			
2. Minä syön suklaata.			
3. Minä uin.			
4. Minä pelaan jalkapalloa.			
5. Minä katson televisiota.			
6. Minä kävelen.			
7. Minä urheilen.			
8. Minä ajan autoa.			
9. Minä käyn elokuvissa.			
10. Minä puhun puhelimessa.			
11. Minä siivoan.			
12. Minä tiskaan.			
13. Minä tanssin.			

HARJOITUS 5

KATSO KUVAA JA KIRJOITA, MITÄ HÄN TEKEE.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KIERTELE KYSYMÄSSÄ KURSSIKAVEREILTASI, MITÄ HE TEKEVÄT TÄNÄÄN.

HARJOITUS 7

KIRJOITA VERBI OIKEAAN LAUSEESEEN. VERBIT OVAT PERUSMUODOSSA. TAIVUTA VERBIÄ OIKEASSA PERSOONASSA.

katsoa	harrastaa	luistella	käydä	asua	haluta	rakastaa
olla	myydä	tehdä	pelata	mennä	juosta	sanoa
opiskella	syödä	saada	kerätä	pyöräillä	toivoa	etsiä

Jussi (1) _____ paljon urheilua. Hän (2) _____ jalkapalloa ja tennistä. Hän (3) _____ usein aamulla viisi kilometriä puistossa. Talvella hän (4) _____ ja kesällä hän (5) _____.

Jussilla on myös muita harrastuksia. Hän (6) _____ postimerkkejä. Torstaisin hän (7) _____ italiaa työväenopistossa. Joskus Jussi on laiska. Silloin hän (8) _____ televisiota kotona ja (9) _____ pop comia.

Jussi (10) _____ yksin, mutta hänellä on tyttöystävä Reija. Reija ja Jussi (11) _____ usein elokuvissa. He myös (12) _____ yhdessä ruokaa silloin tällöin. He (13) _____ italialaista ruokaa: pitsaa ja spagettia.

Jussi itse (14) _____ näin:

"Nyt minä (15) _____ työssä huonekalukaupassa. Minä (16) _____ siellä mattoja. Tulevaisuudessa minä (17) _____ työhön urheiluliikkeeseen, koska urheilu on minulle rakas harrastus. Me Reijan kanssa (18) _____ naimisiin ensi kesänä. Me (19) _____ nyt isoa asuntoa, koska (20) _____, että pian (21) _____ lapsia."

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 8

KESKUSTELE PARIN KANSSA, MITÄ SINÄ TEET

- keittiössä
- makuuhuoneessa
- koulussa
- ravintolassa
- urheiluhallissa
- kahvilassa
- olohuoneessa
- kylpyhuoneessa
- diskossa
- pankissa
- bussissa
- ulkona.

HARRASTUKSIA

Mitä sinä harrastat?	– Minä harrastan urheilua.
Mitä teet vapaa-aikanasi?	– Minä käyn kuntosalilla.
Onko sinulla jokin harrastus?	– Minä tanssin ja pelaan sulkapalloa.

URHEILUHARRASTUKSIA

1 juoksu
2 kävely
3 uinti
4 pyöräily
5 sulkapallo
6 koripallo
7 jalkapallo
8 squash
9 sähly
10 jääkiekko
11 tennis
12 nyrkkeily
13 tanssi
14 jumppa
15 rullaluistelu

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

MUITA HARRASTUKSIA

1 lukeminen
2 opiskelu
3 musiikin kuuntelu
4 laulaminen

5 valokuvaus
6 maalaus
7 käsityöt
8 ruoanlaitto

HARJOITUS 9

KIERTELE KYSYMÄSSÄ MUILTA, ONKO HEILLÄ JOKIN HARRASTUS.

-KO/-KÖ-KYSYMYS

Verbistä tehdään kysymys **-ko/-kö**-liitteen avulla.
Samalla persoonapronominin ja verbin järjestys vaihtuu.

Sinä opiskelet. → **Opiskeletko** sinä?

Tuula urheilee paljon. → **Urheileeko** Tuula paljon?

Kysymykseen voi vastata **kyllä/ei** tai verbillä.

Uitko sinä usein?
- – Kyllä, minä uin. / – Ei, en ui.
- – Uin. / – En ui.
- – Kyllä. / – En.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 10

KYSY PARILTASI. KEKSI ITSE LISÄÄ KYSYMYKSIÄ.

1. Oletko sinä suomalainen?
2. Puhutko sinä englantia?
3. Asutko sinä kerrostalossa?
4. Katsotko sinä paljon televisiota?
5. Ajatko sinä usein autolla?
6. Urheiletko sinä paljon?
7. Juotko sinä kahvia?
8. Pelaatko sinä golfia?
9. Syötkö sinä tänään pitsaa?
10. Käytkö sinä kuntosalilla?

HARJOITUS 11

TEE -KO/-KÖ-KYSYMYS.

Kysymys	Vastaus
1. _____	? – Ei, minä en ole naimisissa.
2. _____	? – Ei, minä juon aamulla teetä.
3. _____	? – Kyllä, katson elokuvat ja urheilua.
4. _____	? – En, mutta puhun italiaa.
5. _____	? – Kyllä, kävelen, juoksen ja uin paljon.
6. _____	? – Ei, menen metrolla työhön.
7. _____	? – Tanssin.

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA, MILLAINEN ON TAVALLINEN PÄIVÄ TAI VIIKKO SINUN ELÄMÄSSÄSI.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 7

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- ammatteja
- **pitää-/tykätä**-verbin käyttöä
- verbien astevaihtelu
- verbien negatiivinen preesenstaivutus

Terhi tykkää sihteerin työstä

Terhi Kukkolan ammatti on sihteeri. Hän on työssä isossa lääkeyrityksessä.

Tänään Terhi menee työhön kello kahdeksan. Normaalisti hän ei mene työhön näin aikaisin, mutta nyt on kiireinen päivä edessä. Onneksi Terhillä alkaa loma ensi viikolla. Silloin hän nukkuu pitkään. Lomalla Terhi ei ajattele työtä tai kiirettä. Hän ei edes pane herätyskelloa soimaan.

Työpaikalla Terhi katsoo aina ensin kalenterista, mikä on päivän ohjelma. Sitten hän keittää kahvia, sillä hänen pomonsa Maisa Rasa juo paljon kahvia. Terhi itse ei juo kahvia. Terhi hakee sanomalehdet ja vie ne Maisan pöydälle. Hän kirjoittaa pari kirjettä ja vastaa vähän väliä puhelimeen. Hän merkitsee kalenteriin, milloin Maisalla on tapaaminen tai kokous. Terhi avaa Maisan postin, heittää turhat mainoskirjeet roskiin ja jättää muut kirjeet Maisan laatikkoon.

Kello kaksitoista Terhi syö lounasta. Hän ei mene työpaikan ruokalaan, vaan hänellä on mukana salaatti ja hedelmä.

Iltapäivällä Terhi soittaa pari puhelua ulkomaille. Hän puhuu hyvin ruotsia, englantia, saksaa ja ranskaa. Hän opiskelee myös venäjää, mutta ei vielä puhu sitä paljon.

Terhi pitää sihteerin työstä, mutta hän ei pidä kiireestä. Jokainen päivä on vähän erilainen. Se on mukava asia.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI (s. 54) JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Mikä on Terhin ammatti?
2. Milloin Terhin loma alkaa?
3. Kuka on Maisa?
4. Mitä Terhi syö lounaalla?
5. Miksi Terhi pitää sihteerin työstä?

AMMATIT

1 lääkäri
2 sairaanhoitaja
3 hammaslääkäri
4 kokki
5 tarjoilija
6 myyjä
7 sihteeri
8 pankkivirkailija
9 toimittaja
10 valokuvaaja
11 opettaja
12 poliisi
13 palomies
14 rakennusmies
15 siivooja
16 varastomies
17 maanviljelijä
18 urheilija
19 lentäjä
20 bussinkuljettaja
21 autonasentaja
22 hitsaaja

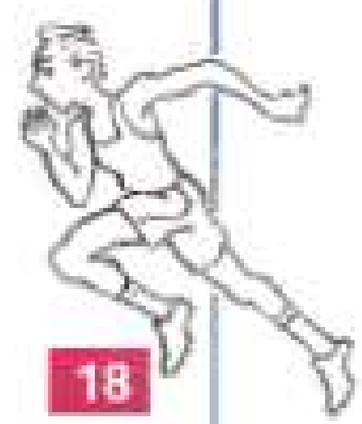

Mikä sinun ammattisi on? – Minun ammattini on opettaja. / Olen opettaja.
Missä sinä olet työssä? – Minä olen työssä koulussa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 2

YHDISTÄ AMMATTI JA TYÖPAIKKA.

1. lääkäri		a.	tehdas
2. opettaja		b.	valokuvaamo
3. maanviljelijä		c.	sairaala
4. palomies		d.	koulu
5. poliisi		e.	toimisto
6. myyjä		f.	paloasema
7. sairaanhoitaja		g.	poliisiasema
8. kokki		h.	maatila
9. autonasentaja		i.	kauppa
10. lentäjä		j.	terveysasema
11. hitsaaja		k.	ravintola
12. sihteeri		l.	lentoyhtiö
13. valokuvaaja		m.	autokorjaamo

PITÄÄ = TYKÄTÄ

Pitää- ja **tykätä**-verbien kanssa sanan loppuun tulee **-sta/-stä.**

Mistä sinä pidät? / **Mistä** sinä tykkäät? – Minä pidän kahvi**sta**. Kalle tykkää tee**stä**.
Mistä televisio-ohjelma**sta** sinä tykkäät? – Minä tykkään aamutelevisio**sta**.
Kenestä sinä pidät? / **Kenestä** sinä tykkäät? – Raija pitää Jussi**sta**. Pekka tykkää Raija**sta**.

HARJOITUS 3

KYSY PARILTA,

- mistä väristä hän pitää.
- mistä televisio-ohjelmasta hän pitää.
- mistä vuodenajasta hän pitää.
- mistä viikonpäivästä hän pitää.
- mistä ruoasta hän tykkää.
- mistä juomasta hän tykkää.
- mistä eläimestä hän tykkää.
- mistä hän ei tykkää.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VERBEJÄ

1 lentää
2 kulkea
3 pukea
4 kammata

5 nukkua
6 maata
7 ottaa
8 antaa

9 hakea
10 kantaa
11 sulkea
12 ajatella

13 lukea
14 kirjoittaa
15 piirtää
16 leikkiä

17 soittaa
18 puhaltaa
19 leipoa
20 laittaa ruokaa

21 leikata
22 ommella
23 hakata
24 lähteä

25 hyppiä, hypätä
26 tinkiä
27 ampua
28 tavata

29 kätellä
30 suudella
31 kuunnella
32 hoitaa
33 pudota

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VERBIEN ASTEVAIHTELU

Suomen kielessä **k**, **p** ja **t** esiintyvät yksin, kaksoiskonsonanttina tai joissakin konsonanttiyhdistelmissä. K:n, p:n ja t:n astevaihtelu näkyy sekä verbeissä että nomineissa. Muissa konsonanteissa ei ole astevaihtelua. Kaikki uudet sanat tai nimet eivät kuulu astevaihtelun piiriin. Tarve astevaihtelulle syntyy usein silloin, kun sanan loppuun lisätään verbin persoonapääte tai sijapääte ja sanan tavurakenne muuttuu.

A Verbien astevaihtelu 1. tyypissä: -a/-ä-verbeissä

VAHVA ASTE	HEIKKO ASTE	VAHVA ASTE	HEIKKO ASTE
Infinitiivi			
hän-/he-persoona	**minä-/sinä-/me-/te-persoona**		
-kk- →	-k-	leikkiä:	leikin
-pp- →	-p-	hyppiä:	hypin
-tt- →	-t-	soittaa:	soitan
-k- →	–	lukea:	luen
-p- →	-v-	leipoa:	leivon
-t- →	-d-	lähteä:	lähden
-nt- →	-nn-	antaa:	annan
-rt- →	-rr-	piirtää:	piirrän
-lt- →	-ll-	puhaltaa:	puhallan
-nk- →	-ng-	tinkiä:	tingin
-mp- →	-mm-	ampua:	ammun

Esimerkkejä

	nukkua		lentää		pukea
minä	nukun	minä	lennän	minä	puen
sinä	nukut	sinä	lennät	sinä	puet
hän	nukkuu	hän	lentää	hän	pukee
me	nukumme	me	lennämme	me	puemme
te	nukutte	te	lennätte	te	puette
he	nukkuvat	he	lentävät	he	pukevat

HUOMAA!

Verbit **sulkea** ja **kulkea**:

	sulkea		kulkea
minä	suljen	minä	kuljen
sinä	suljet	sinä	kuljet
hän	sulkee	hän	kulkee
me	suljemme	me	kuljemme
te	suljette	te	kuljette
he	sulkevat	he	kulkevat

HARJOITUS 3

TEE KAPPALEEN UUSISTA VERBEISTÄ ESIMERKKILAUSEITA PARIN KANSSA. KÄYTTÄKÄÄ VUOROTELLEN ERI PERSOONIA.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

JATKA LAUSETTA JA KÄYTÄ **MINÄ**-PERSOONAA.

1. Kello 22.00 Tiina nukkuu ja minä nukun myös.
2. Kaisa pukee tänään hameen, mutta _____ housut.
3. Kalle antaa minulle kukkia ja _____ hänelle suukon.
4. Mikko ottaa kahvia, mutta _____ teetä.
5. Heikki lähtee työhön seitsemältä, mutta _____ vasta yhdeksältä.
6. Jussi lukee lehteä ja _____ kirjaa.
7. Risto leipoo pullaa ja _____ ison kakun.
8. Maija kulkee aina bussilla, mutta _____ junalla.
9. Kirsi hoitaa lapsia kotona, mutta _____ lapsia päiväkodissa.

VERBIEN ASTEVAIHTELU

B **Verbien astevaihtelu 3. ja 4. tyypissä: -la/-lä-verbit** ja **-ta/-tä-verbit**

HEIKKO ASTE		VAHVA ASTE	HEIKKO ASTE	VAHVA ASTE
Infinitiivi		**minä/sinä/hän/me/te/he**-persoona		
-k-	→	-kk-	hakata:	hakkaan
-p-	→	-pp-	hypätä:	hyppään
-t-	→	-tt-	ajatella:	ajattelen
–	→	-k-	maata:	makaan
-v-	→	-p-	tavata:	tapaan
-d-	→	-t-	suudella:	suutelen
-nn-	→	-nt-	kuunnella:	kuuntelen
-rr-	→	-rt-	piirrellä:	piirtelen
-ll-	→	-lt-	vihellellä:	viheltelen
-ng-	→	-nk-	hangata:	hankaan
-mm-	→	-mp-	ommella:	ompelen

Esimerkkejä

kätellä		tykätä		pudota	
minä	kättelen	minä	tykkään	minä	putoan
sinä	kättelet	sinä	tykkäät	sinä	putoat
hän	kättelee	hän	tykkää	hän	putoaa
me	kättelemme	me	tykkäämme	me	putoamme
te	kättelette	te	tykkäätte	te	putoatte
he	kättelevät	he	tykkäävät	he	putoavat

HUOMAA!

Esimerkiksi verbit **avata, kävellä** ja **kuvata** eivät ole astevaihtelussa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5

VASTAA KYSYMYKSIIN. KÄYTÄ SULUISSA OLEVAA VERBIÄ.

1. Mitä Olli tekee sohvalla? (maata)
2. Mitä Eila tekee kylpyhuoneessa? (kammata tukkaa)
3. Mitä Isto tekee kahvila Puustissa? (tavata ystäviä)
4. Mitä Matti tekee, kun hän menee kotiin? (suudella vaimoa)
5. Mitä naapuri tekee, kun minulla soi musiikki kovaa? (hakata seinään)
6. Mitä sinä teet musiikkikaupassa? (kuunnella uusia levyjä)
7. Mitä sinä teet, kun tutustut uusiin ihmisiin? (kätellä)
8. Mitä sinä teet, jos puserossa ei ole nappia? (ommella)

VERBIEN NEGATIIVINEN PREESENSTAIVUTUS

	kieltoverbi + verbivartalo		
puhu/a			
minä puhu(a) →	minä	en	puhu
	minä	en	puhu
	sinä	et	puhu
	hän	ei	puhu
	me	emme	puhu
	te	ette	puhu
	he	eivät	puhu

A Negatiivisessa preesensissä on 1. tyypin verbeissä (**-a/-ä**-verbeissä) kaikissa persoonissa heikko aste:

nukkua				lukea			
minä nuku(a) →	minä **en nuku**			minä lue(e) →	minä **en lue**		
	minä	en	nuku		minä	en	lue
	sinä	et	nuku		sinä	et	lue
	hän	ei	nuku		hän	ei	lue
	me	emme	nuku		me	emme	lue
	te	ette	nuku		te	ette	lue
	he	eivät	nuku		he	eivät	lue

B Negatiivisessa preesensissä on 3., 4. ja 6. tyypin verbeissä (**-la/-lä**, **-ta/-tä** ja **-eta/-etä** -verbeissä) kaikissa persoonissa vahva aste:

ajatella				tavata			
minä ajattele(e) →	minä **en ajattele**			minä tapaa(a) →	minä **en tapaa**		
	minä	en	ajattele		minä	en	tapaa
	sinä	et	ajattele		sinä	et	tapaa
	hän	ei	ajattele		hän	ei	tapaa
	me	emme	ajattele		me	emme	tapaa
	te	ette	ajattele		te	ette	tapaa
	he	eivät	ajattele		he	eivät	tapaa

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KATSO KUVIA JA KIRJOITA, MITÄ KALLE TEKEE TÄNÄÄN JA MITÄ KALLE EI TEE TÄNÄÄN.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

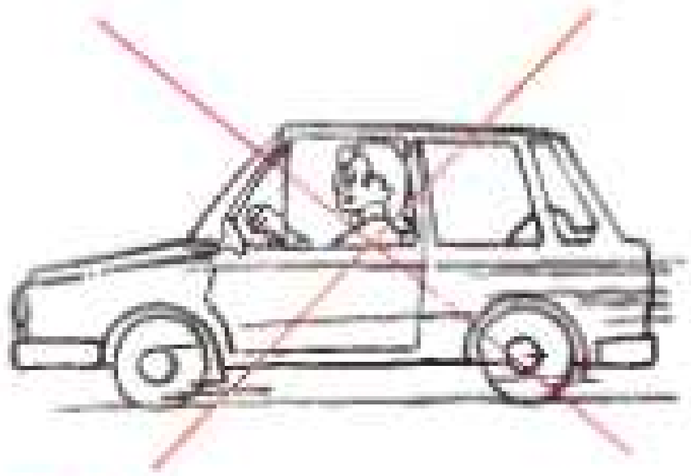

6 _____

7 _____

8 _____

9 _____

10 _____

11 _____

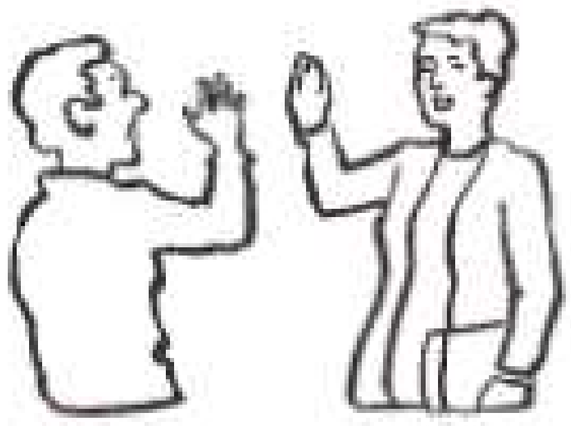

12 _____

HARJOITUS 7

KUUNTELE, MITÄ ERI IHMISET KERTOVAT TYÖSTÄÄN, JA KIRJOITA NIMEN KOHDALLE AMMATTI.

1. Keijo	2. Tuija	3. Pertti	4. Jaana

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 8

KIRJOITA VERBIT OIKEAN OTSIKON ALLE.

oppia	pestä	maksaa	vastata
lentää	ostaa	hypätä	heittää
imuroida	juosta	punnita	pyyhkiä
ajaa	kirjoittaa	leimata lippu	

1 siivous	2 urheilu	3 opiskelu	4 matkustaminen	5 kaupassa käynti

KIRJOITTAMINEN

KATSO KALLEN LOMAVIIKON KALENTERIA JA KIRJOITA VIHKOON SIITÄ, MITÄ HÄN TEKEE. KEKSI ITSE TYHJIIN PAIKKOIHIN, MITÄ HÄN TEKEE.

Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
Klo 9.00 hammas-lääkäri	Klo 11.00 parturi	kirjat takaisin kirjastoon	Klo 11.00 pyykkinuora	Klo 10.00 autokoulu		Annen kanssa uimahalliin
Klo 14.00 Anne / Kahvila Pitko	Klo 16.30 valokuvaus-kerho	kuntosali	vaate-ostoksille			lounas isoäidillä
Klo 19.00 teatteri	Klo 19.00 Jarin syntymä-päivät	Klo 20.00 äiti soittaa				

KAPPALE 8

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- asiointia lääkärissä
- sairauksien nimiä
- varaamaan aika
- kehon osat
- pääverbi + toinen verbi

Riinalla on korva kipeä

– Äiti!...Äitiiii!...Äiti!

– No mikäs sinulla nyt on, Riina, isä kysyy ja haukottelee. Äiti on jo työssä. Hänellä on tänään aamuvuoro. Miksi sinä et nuku? Kello on vasta 6, isä sanoo.

– Ääh, sattuu, sanoo Riina ja hieroo vasenta korvaansa.

– Mitä, ei kai sinulla taas ole korva kipeä? Annapa, kun katson, isä sanoo ja yrittää katsoa korvaan. – Voi voi, kyllä tämä on ihan punainen. Onkos sinulla kuumetta? Otsa on ainakin kuuma. Minä haen kuumemittarin. Odota vähän.

Isä tuo kuumemittarin. Riinalla on kuumetta 38,4 astetta.

– Jaa-a, me voimmekin nyt sitten jäädä kotiin, isä sanoo. Tämä on jo kolmas korvatulehdus tänä talvena. Mennään tänään lääkäriin. Minä laitan sinulle ensin lämmintä mehua, isä sanoo ja pörröttää Riinan tukkaa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI (s. 63) JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Miksi isä herää kello kuusi?
2. Mikä ongelma Riinalla on?
3. Mitä isä tekee?

KEHON OSAT

A

1 pää
2 otsa
3 ohimo
4 tukka, hiukset
5 silmä
6 korva
7 nenä
8 suu
9 kaula
10 leuka
11 poski

B

1 olkapää
2 rinta
3 vatsa, maha
4 vyötärö
5 lantio
6 käsivarsi
7 ranne
8 käsi
9 peukalo
10 sormi
11 polvi

C

1 niska
2 selkä
3 selkäranka
4 kyynärpää
5 takamus, pylly, peppu
6 jalka, sääri
7 reisi
8 nilkka
9 jalka(terä)
10 varvas
11 kantapää

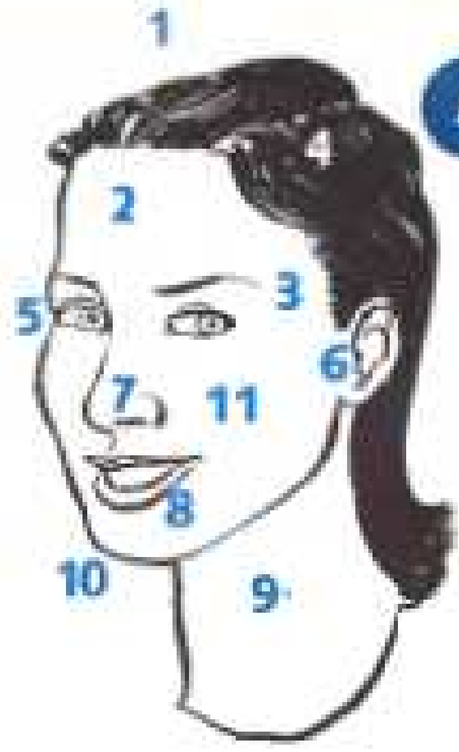

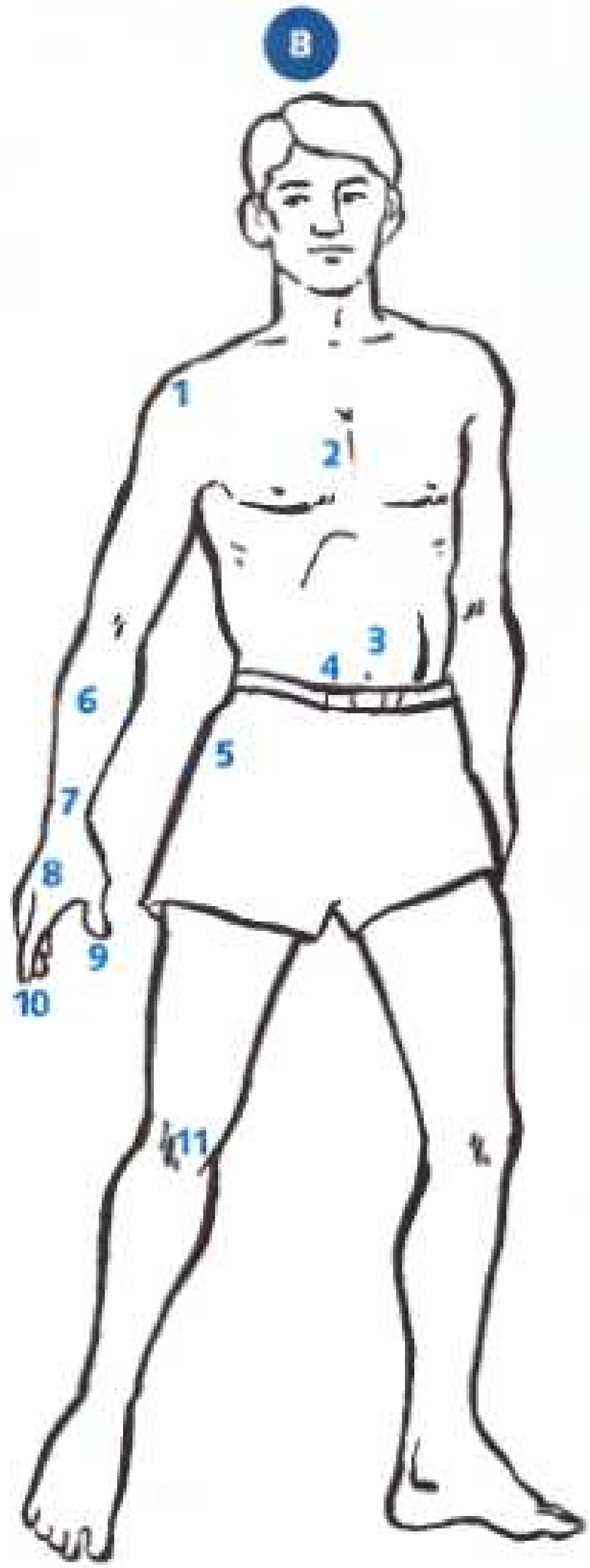

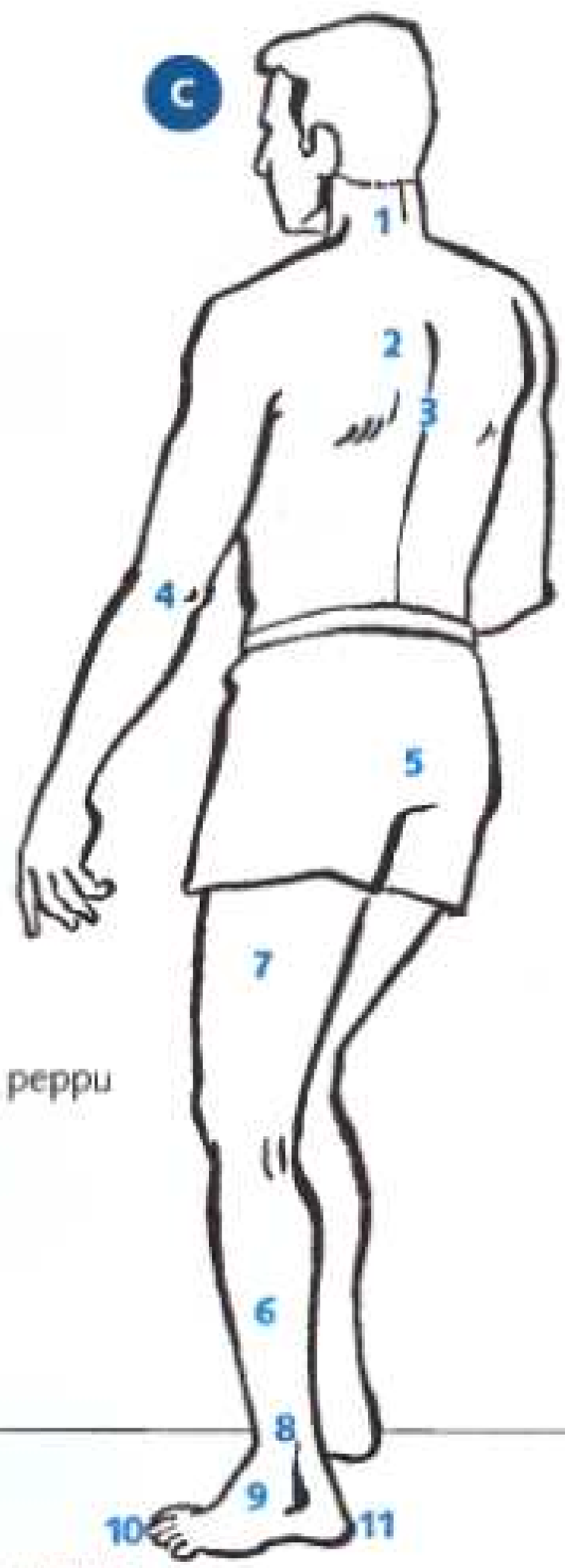

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Isä varaa ajan lääkärille

Vähän myöhemmin isä soittaa terveyskeskukseen. Isä yrittää monta kertaa, koska puhelinnumero on aina varattu. Lopulta joku vastaa puhelimeen.

Hoitaja: Koivulahden terveysasema, hyvää huomenta!
Isä: Huomenta. Täällä on Sami Lahtela. Minun tytöllä on korva kipeä ja se on punainen. Haluaisin varata ajan lääkärille. Onko teillä vielä tänään vapaata aikaa?
Hoitaja: Onko tytöllä myös kuumetta?
Isä: On, nyt aamulla oli 38,4 astetta.
Hoitaja: Mikä on tytön henkilötunnus?
Isä: Se on 250798-258P.
Hoitaja: Siis Lahtela Riina. Onko osoitteenne Mäkikuja 5?
Isä: Kyllä on.
Hoitaja: Valitettavasti teidän omalääkäri Paula Vilén on lomalla, mutta lääkäri Laura Sepponen voi ottaa teidät vastaan klo 12.15. Käykö se?
Isä: Juu, se käy hyvin. Tulemme siis klo 12.15.
Hoitaja: Joo. Muistakaa ottaa Kela-kortti mukaan.
Isä: Kyllä. Kiitos. Hei hei!
Hoitaja: Hei!

TAVALLISIMPIA SAIRAUKSIA ***Mikä sinulla on? Mikä sinua vaivaa?***

- Minulla on pää/korva/selkä/hammas/vatsa/jalka kipeä.
- Minun päätä/korvaa/hammasta/jalkaa/niskaa särkee.
- Minulla on flunssa.
- Minulla on ihotuma käsissä. Minulla on pesuaineallergia.
- Minua oksettaa.
- Minulla on vesirokko.
- Minulla on ripuli.
- Minä luulen, että nilkka on nyrjähtänyt.
- Luulen, että minulla on keuhkoputkentulehdus.

HARJOITUS 2

KUUNTELE JA KIRJOITA, MITÄ TERVEYSONGELMIA KULLAKIN HENKILÖLLÄ ON JA MIKSI HEILLÄ ON NIITÄ.

Nimi	Sairaus	Miksi?
1 Joonas Salo		
2 Terttu Mäki		
3 Joni Takala		
4 Martti Virta		
5 Kaisa Lempinen		

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

SINÄ OLET SAIRAS.
SOITAT TERVEYSASEMALLE JA VARAAT AJAN.
KIRJOITTAKAA PARIN KANSSA DIALOGI.

Lääkärillä

Sami Lahtela ja Riina ovat terveyskeskuksessa. Nyt he odottavat noin 10 minuuttia, ennen kuin he pääsevät lääkärin vastaanotolle. Lääkäri avaa oven ja kutsuu Riinan ja isän sisään.

Lääkäri: Jaha, mikäs tätä pikkuneitiä vaivaa?
Riina: Korvaan sattuu.
Sami: Riinalla särkee vasenta korvaa. Hänellä on myös kuumetta 38,4 astetta.
Lääkäri: Katsotaanpas. Kyllä täällä taitaa olla tulehdus. Onneksi se ei vielä ole paha, mutta Riina tarvitsee kyllä antibioottikuurin. Onko tytöllä myös muita oireita, kuten yskää?
Sami: Ei nyt, mutta pari viikkoa sitten kyllä. Mutta yskää ja nuhaa on lapsilla niin usein. Tosin Riinalla on melko usein myös korvatulehdus.
Lääkäri: Tässä on tämä resepti. Riina voi mennä päiväkotiin, kun kuume on poissa. Voitte antaa Riinalle myös lasten särkylääkettä. Lisäksi on tärkeää, että tyttö juo tarpeeksi jotakin lämmintä. Tarvitsetteko sairaslomatodistuksen?
Sami: En, sillä onneksi on viikonloppu tulossa.
Lääkäri: Jos Riinalla on kuumetta vielä maanantaina, niin voitte soittaa heti aamulla. Katsotaan sitten, mitä tehdään.
Sami: Joo. Me lähdetään nyt Riinan kanssa kotiin lukemaan kirjoja. Kiitos ja hei hei.
Lääkäri: Pikaista paranemista, Riina. Hei hei.
Riina: Kiitos. Heippa.

HARJOITUS 4A

OLET LÄÄKÄRISSÄ. KIRJOITA DIALOGI PARIN KANSSA.

HARJOITUS 4B

TÄYDENNÄ LAUSE OIKEALLA SANALLA.

1. Sinulla on kuumetta ja paha yskä. Sinä _____ lääkärille.
2. Paikka, jossa lääkäri on työssä, on _____.
3. Lääkäri kysyy sinulta: " _____?"
4. Lääkäri kuuntelee keuhkosi ja kertoo, että sinulla on _____.
5. Sinä tarvitset antibioottia. Kun menet apteekkiin ja ostat lääkkeen, sinulla on _____.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Sairaalassa

Tero menee sairaalaan. Hänen ystävällään Pasilla oli umpisuolentulehdus ja siksi hän oli leikkauksessa. Pasi on sairaalassa pari päivää.

Tero: Hei Pasi! Miten menee?

Pasi: Mitäs tässä. Kaikki on nyt ihan hyvin ja olen tyytyväinen, kun minua ei okseta enää, eikä vatsa ole kipeä.

Tero: Tässä sinulle uusi Tekniikan Maailma -lehti. Haluat varmaan lukea, koska ei täällä voi paljon muuta tehdä.

Pasi: Kiitti. Täällä voi kyllä katsoa telkkaria, mutta ei sitä jaksa tehdä kovin kauaa.

Tero ja Pasi juttelevat vielä vähän aikaa. Tero aikoo lähteä kotiin.

Tero: No, yritä jaksaa. Taidat olla jo ylihuomenna kunnossa. Nähdään sitten ensi viikolla yliopistolla. Parane pian!

Pasi: Kiitti. Joo nähdään. Hei hei!

Tero: Heippa!

HARJOITUS 5

KUUNTELE JA KIRJOITA PUUTTUVAT SANAT.

Terveyskeskuksessa

A: Hyvää päivää. _____ varata ajan terveydenhoitajalle ensi torstaiksi.

B: Päivää. Sopiiko teille torstaina _____?

A: _____

Neuvolassa

A: Huomenta. Täällä Päivi Pääkkönen. _____ varata ajan terveydenhoitajalle.

Vauvani Joonas on _____ ja hänellä on neuvolassa _____.

B: Huomenta. _____ teille ensi viikon maanantaina _____?

A: Voi ei. Se ei valitettavasti käy. Olemme silloin mummolassa.

Voinko saada _____ keskiviikoksi?

B: Kyllä. _____ silloin kello 10?

A: Joo, käy. Tulemme silloin.

B: Hyvä. Ja nimi oli Pääkkönen?

A: Kyllä. Joonas Pääkkönen.

B: _____ ja hei hei!

A: Kiitos ja hei!

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

PÄÄVERBI + VERBIN PERUSMUOTO ELI INFINITIIVI

Pääverbi taipuu persoonan mukaan, mutta toinen verbi on perusmuodossa eli infinitiivissä.	
haluta **Haluta**-verbi ilmaisee tahtoa.	Me **haluamme syödä** tänään pitsaa. **Ettekö** te **halua juoda** jotakin?
osata **Osata**-verbi ilmaisee taitoa.	**Osaatko** sinä **soittaa** huilua?
HUOMAA! Verbit **haluta** ja **osata** voivat olla myös yksin.	**Haluatko** teetä? – En, **haluan** kahvia. Matti **osaa** hyvin ruotsia.
voida **Voida**-verbi ilmaisee usein mahdollisuutta.	Minä **voin tulla** huomenna kello 8. **Voinko varata** ajan lääkärille tiistaiaamuksi? **Voitko avata** ikkunan?
HUOMAA! Kuinka **voit**? – **Voin** hyvin.	
saada **Saada**-verbi ilmaisee lupaa.	**Saanko häiritä** sinua hetken? Sisällä **ei saa polttaa**.
aikoa **Aikoa**-verbi ilmaisee suunnitelmaa.	Ensi kesänä **aion matkustaa** Kiinaan. He **aikovat ostaa** omakotitalon.
yrittää	Minä **yritän opiskella** ahkerasti. Hän **yrittää käydä** lenkillä joka ilta.
taitaa	Ulkona **taitaa sataa** vettä. = Ulkona **sataa ehkä** vettä. Kyllä, asia **taitaa olla** niin. = Asia **on ehkä** niin.

HARJOITUS 6

KIRJOITA OIKEAT SANAT OIKEASSA MUODOSSA:

1. Olin autokoulussa. Nyt minä _____ autoa.
2. Tero matkustaa kesällä Ranskaan. Hän _____ ranskaa.
3. Meillä on sauna. Me _____ perjantaina saunaan.
4. Riina oli eilen sairas. Nyt hän on terve. Riina _____ ulos.
5. Ajattelen, että pesen ikkunat viikonloppuna. Minä _____ ikkunat viikonloppuna.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 7

TÄYDENNÄ LAUSEET OIKEILLA SANOILLA OIKEASSA MUODOSSA.

haluta uida	yrittää opiskella	saada ottaa	haluta leikkiä	taitaa mennä
aikoa matkustaa	voida ottaa	osata uida	haluta purjehtia	

1. Ensi kesänä meidän perhe _____ Kreikkaan.
2. Me _____ joka päivä meressä.
3. Ville, 3 vuotta, ei _____ vielä, mutta hän _____ rannalla.
4. Toivon, että aurinko paistaa. Silloin me _____ aurinkoa joka päivä, mutta emme _____ sitä liikaa.
5. Mieheni _____ lomallamme.
6. Nyt talvella _____ kreikkaa työväenopistossa.
7. Mutta olen vähän laiska enkä _____ tänään tunnille.

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA ÄIDILLESI TAI YSTÄVÄLLESI, MITÄ SINÄ TEET, KUN OLET SAIRASI VOIT KÄYTTÄÄ OHEISTA KAAVIOTA APUNA.

OLEN SAIRAS.

Mikä sairaus?
- kuumetta
- pää/vatsa/selkä/hammas kipeä
- paha allergia

Mitä oireita?
- väsyttää
- nenä vuotaa
- yskittää
- oksettaa
- on kuuma ja kylmä

Mitä teen?
- otan lääkettä
- en ota lääkettä
- juon mehua
- katson telkkaria
- hengitän höyryä

Missä olen?
- olen kotona
- makaan sängyssä
- olen työssä/kurssilla
- olen sairaalassa

Kuinka kauan?
- pari päivää
- viikon
- viikonlopun
- kuukauden
- koko kesän/syksyn

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 9

Mitä saa olla?

Kaksi mansikkaleivosta, kiitos.

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- asioimaan kaupassa
- tilaamaan itsepalveluravintolassa
- ruokasanastoa
- partitiivi

Leipätiskillä IIIIII

Myyjä: Numero 67! Päivää! Mitäs teille saisi olla?
Asiakas: Päivää. Saanko 2 patonkia ja 5 vaaleaa sämpylää.
Myyjä: Kiitos. Entä muuta?
Asiakas: Onko pulla tuoretta?
Myyjä: Kyllä on, suoraan uunista. Millaista pullaa laitetaan?
Asiakas: Otan 3 korvapuustia. En voi juoda kahvia ilman tuoretta pullaa.
Myyjä: Tässä olkaa hyvä.
Asiakas: Kiitos, hei hei!
Myyjä: Kiitti, hei hei!

Vihannekset

1 tomaatti
2 kurkku
3 porkkana
4 kaali
5 kukkakaali
6 salaatti
7 lanttu
8 punajuuri
9 kesäkurpitsa
10 munakoiso
11 peruna
12 sipuli
13 valkosipuli
14 purjo

1

2

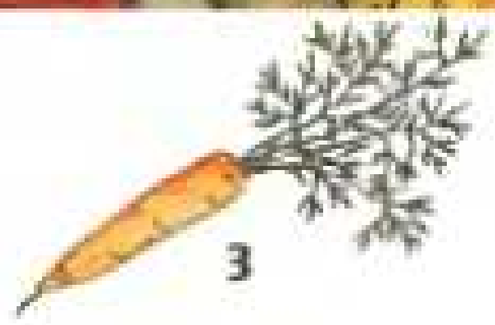
3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

Hedelmät

15 omena
16 appelsiini
17 banaani
18 persikka
19 viinirypäle
20 päärynä
21 meloni
22 kirsikka

15

16

17

18

19

20

21

22

Marjat

23 mansikka
24 mustikka
25 vadelma
26 puolukka
27 lakka

23

24

25

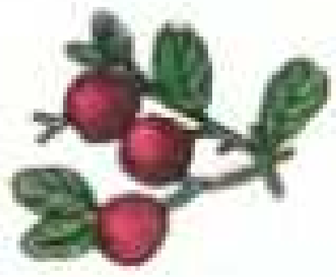
26

27

Lihat

28 naudanliha
29 porsaanliha
30 lampaanliha
31 kyljys
32 jauheliha
33 broileri

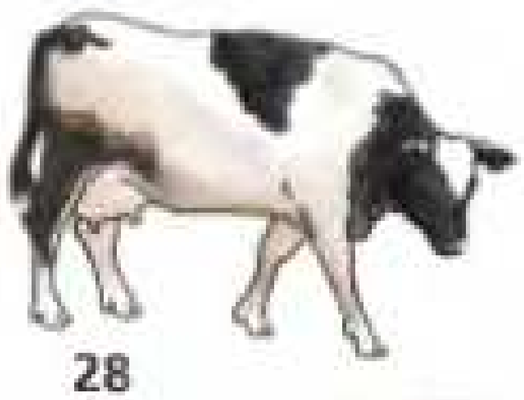
28

30

32

29

31

33

Kalat

1 lohi
2 kirjolohi
3 siika
4 silakka
5 katkarapu

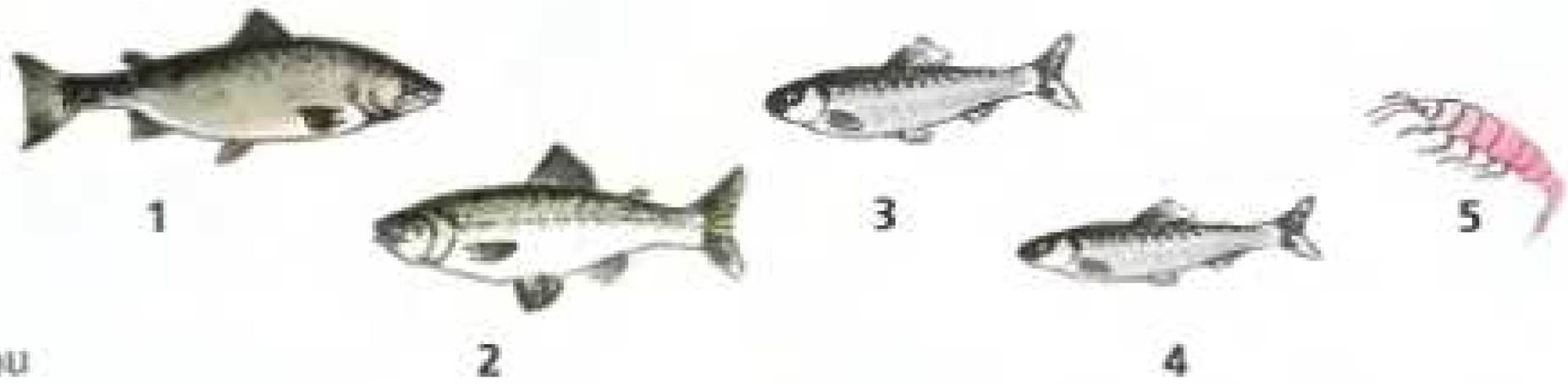

Viljatuotteet

6 leipä
7 sämpylä
8 pulla
9 kakku
10 leivos

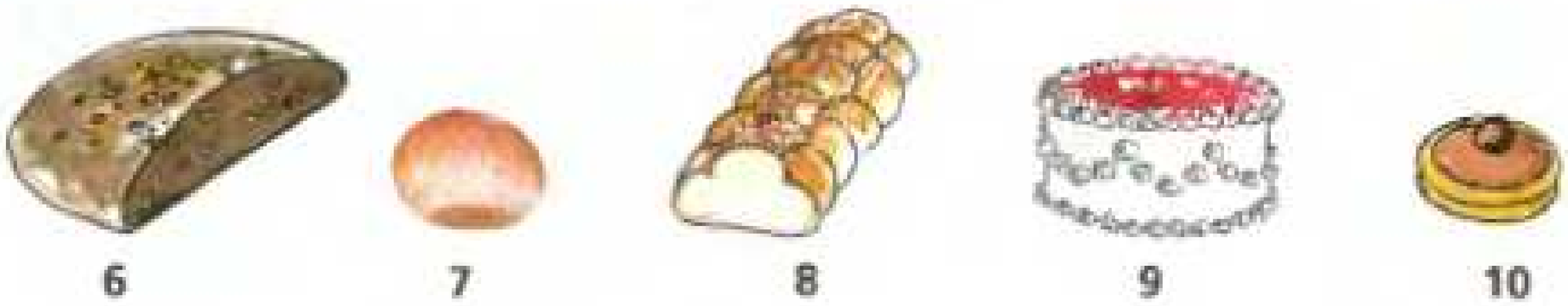

Maitotuotteet

11 jogurtti
12 maito
13 kerma
14 juusto
15 jäätelö

Juomat

16 kahvi
17 tee
18 mehu
19 limsa
20 olut
21 vesi
22 viini

Muut ruoka-aineet

23 kananmuna
24 öljy
25 margariini
26 voi
27 riisi
28 spagetti (makaroni)

29 hillo
30 hunaja
31 karkki
32 suklaa

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Kauppahallissa

Myyjä: Jaaha, kenen vuoro?
Asiakas: Taitaa olla minun. Saanko puoli kiloa naudan paistijauhelihaa?
Myyjä: Kiitos. Tässä on 540 grammaa. Käykö tämä?
Asiakas: Joo, kyllä.
Myyjä: Saako olla muuta? Meillä on tarjouksessa oikein herkullista naudan fileetä.
Asiakas: Ei muuta, kiitos. Paljonko tämä tekee?
Myyjä: 4 euroa.
Asiakas: Tässä, olkaa hyvä. Hyvää viikonloppua!
Myyjä: Kiitos samoin!

Kioskilla

Asiakas: Hei! 1 rasvaton maito ja 2 purkkia mansikkajogurttia.
Myyjä: Tässä. Ja mitä muuta?
Asiakas: Ei muuta, kiitos.
Myyjä: 1,20 euroa.
Asiakas: Tässä.
Myyjä: Ja tässä 80 senttiä takaisin.
Asiakas: Anteeksi, mutta tämä maito on vanhaa. Tässä lukee: 'parasta ennen ensimmäinen huhtikuuta'.
Myyjä: Ai. Olen pahoillani. Tässä uusi purkki tilalle.
Asiakas: Kiitti, moi!
Myyjä: Moi moi!

HARJOITUS 1

A OLET KAUPASSA. SINÄ OSTAT LEIPÄTISKILTÄ 8 SÄMPYLÄÄ JA 5 MUNKKIA. TEE PARISI KANSSA SIITÄ DIALOGI.

B OSTAT KIOSKILTA 2 PULLOA LIMSAA JA 3 SUKLAAPATUKKAA. TEE DIALOGI PARISI KANSSA.

C OSTAT LIHATISKILTÄ PUOLI KILOA NAUDAN PAISTIA. TEE DIALOGI PARISI KANSSA.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

PARTITIIVI

Partitiivi tehdään niin, että sanan loppuun lisätään

1 **-a/-ä,** jos sanan lopussa on yksi vokaali:	3 **taloa** 8 **autoa** 2 **kynää**
HUOMAA! ovi →	2 **ovea**
2 **-ta/-tä,** **a)** jos sanan lopussa on kaksi vokaalia:	5 **maata** ilman **vyötä** keskellä **tietä** 2 **radiota**
HUOMAA! vihreä →	3 **vihreää omenaa**
b) jos sanan lopussa on konsonantti **-l, -n, -r, -s** tai **-t**:	10 **askelta** ilman **avainta** 2 **tytärtä** 5 **kaunista puseroa** ennen **lyhyttä taukoa**
c) jos sana on **-nen**-loppuinen, tällöin käytetään **-s**-loppuista vartaloa:	4 **naista** monta **ihmistä** ilman **sinistä** laukkua
HUOMAA! Vanhat **-i**-loppuiset sanat, kuten **pieni, suuri, saari, hiiri:**	pieni → **pientä kissaa** suuri → 3 **suurta tomaattia** saari → monta **saarta** hiiri → 4 **hiirtä**
3 **-tta/-ttä,** jos sanan lopussa on **-e**-kirjain:	ilman **venettä** 2 **hametta** monta **perhettä**
HUOMAA! Vanhat **-si**-loppuiset sanat:	uusi → 2 **uutta autoa** vesi → ilman **vettä** käsi → 2 **kättä**

HUOMAA! **-aus/-äys, -uus/-yys, -eus/-eys** -loppuiset sanat:

vapaus	→	vapau**tta**	onnettomuus	→	onnettomuu**tta**
rakkaus	→	rakkau**tta**	ystävyys	→	ystävyy**ttä**
lupaus	→	lupau**sta**			
kaipaus	→	kaipau**sta**	kateus	→	kateu**tta**
lisäys	→	lisäy**stä**	pimeys	→	pimey**ttä**
lykkäys	→	lykkäy**stä**			

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

PARTITIIVI

Partitiivin käyttö	
1 Numeroiden 2, 3, 4,... kanssa käytetään yksikön partitiivia.	Minulla on **kaksi** autoa. Pusero maksaa **20** euroa.
HUOMAA! Jos numero on yksi (1), partitiivia ei tule.	Lähellä on vain **yksi kauppa**.
2 Partitiivi on myös kielteisissä omistuslauseissa.	Mäkisillä **ei ole** omakotitaloa. Minä **en osta** autoa.
HUOMAA! Partitiivia ei tule kielteisissä lauseissa, joissa on **olla**-verbi, kun kyse ei ole omistamisesta.	Minä en ole opiskelija.
3 Sanojen **monta, puoli** ja **pari** jälkeen tulee partitiivi.	Opiskelijalla on monta kynää. Ostan puoli litraa maitoa. Odotan junaa pari tuntia.
4 Jos numeron jälkeen tulee adjektiivi, niin se ja sitä seuraava sana ovat partitiivissa.	Minulla on **kaksi** punaista omenaa.
5 Jos sanan edellä on määrää ilmaiseva sana, kuten esim. **pullo, purkki, lasi, tölkki**, sitä seuraava sana on myös partitiivissa.	Pullo limsaa, olutta, vissyä, siideriä. Tölkki tonnikalaa, ananasta, appelsiinimehua. Purkki jogurttia, hilloa, kermaa.

Jatkuu sivulla 76.

HARJOITUS 2

TÄYDENNÄ LAUSEET.

1. Viikonloppuna meille tulee monta _____ (vieras).
2. Minä tarvitsen kaupasta 2 _____ (litra, maito), 2 _____ (purkki, kerma) ja 2 _____ (paketti, jäätelö).
3. Minä ostan myös 3 _____ (leipä), ja 10 _____ (leivos).
4. Kalaosastolta ostan 2 _____ (iso kala).
5. Kun tulen kotiin kaupasta, huomaan, että minulla ei ole _____ (salaatinkastike) jääkaapissa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

PARTITIIVI

Partitiivi tulee myös seuraavissa tapauksissa:	
6 **syödä** + ruokasana **juoda** + juoma Partitiivia käytetään, jos kyseessä ei ole yksi kappale jotakin ruokaa tai juomaa.	**Syötkö** leipää ja jogurttia? Lapset **juovat** mehua.
7 Ennen verbiä ruokasana on nominatiivissa ja **olla**-verbin jälkeen se on partitiivissa, kuten adjektiivikin.	**Salami** on makkaraa. **Liha** on kallista.
8 Sanojen **ennen**, **ilman**, **keskellä** ja **vastapäätä** kanssa käytetään yleensä partitiivia.	Jenni tulee koulusta kotiin **ennen** kolmea. En voi elää **ilman** sinua. Auto seisoo **keskellä** katua. Terveyskeskusta **vastapäätä** on päiväkoti.

PRONOMINIEN PARTITIIVIMUOTOJA

minä	→	minua	Lähdetkö ennen **minua**?
sinä	→	sinua	Haluan mennä ulos ilman **sinua**!
hän	→	häntä	**Häntä** vastapäätä asuu vanha rouva.
se	→	sitä	Onko avain sinulla? – Ei, minulla ei ole **sitä**.
me	→	meitä	Aiotteko juhlia ilman **meitä**?
te	→	teitä	Anteeksi, mutta olin jonossa ennen **teitä**.
he	→	heitä	Ilman **heitä** täällä on niin hiljaista.
ne	→	niitä	Koirat ovat viikonloppuna isovanhemmilla. Täällä on yksinäistä ilman **niitä**.

HARJOITUS 3

KATSO KUVAA JA KERRO, MITÄ OSTOSKÄRRYISSÄ ON.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

VALITSE OIKEA SANA.

ennen	ilman	keskellä	vastapäätä

1. Talvella ei voi mennä ulos _____ paksua takkia.
2. Koira haukkuu _____ pihaa.
3. _____ bussimatkaa minä ostan kaksi palloa jäätelöä.
4. Postia _____ on uimahalli.
5. Tuletko kotiin _____ kymmentä?
6. _____ tietokonetta on nykyään vaikea elää.
7. _____ huonetta on iso pöytä ja 8 tuolia.
8. Ikkunaa _____ on ovi.
9. Juon kahvia _____ elokuvaa.
10. Lapset eivät voi ostaa karkkia _____ meitä, koska heillä ei ole rahaa mukana.

Itsepalveluravintolassa IIIIII

Myyjä: Hei!
Asiakas: Hei! Yksi tavallinen hampurilainen ja 2 kanahampurilaista.
Myyjä: Ja mikä juoma?
Asiakas: Yksi tuoremehu ja 2 kokista.
Myyjä: Ja tuleeko vielä muuta?
Asiakas: Siinä kaikki.
Myyjä: 14 euroa.
Asiakas: Näin.
Myyjä: Kiitos.

HARJOITUS 5

KUUNTELE RADIOHAASTATTELU JA KIRJOITA, MITÄ NÄMÄ HENKILÖT OSTAVAT:

1. Virpi Saarela _____

2. Lasse Nyman _____

3. Jaana Mattila _____

4. Jaakko ja Mikaela _____

HARJOITUS 6

OLET KAHVILASSA.
KATSO OHEISTA LISTAA.
TEE PARISI KANSSA KESKUSTELU SIITÄ, MITÄ HALUAT SYÖDÄ (TILATA).

Ruokalista

Kahvi	1,50 €
Iso kahvi	1,80 €
Capuccino	2,30 €
Tee	1,50 €
Kaakao	2 €
Limsa	2 €
Appelsiinimehu	1,70 €
Pulla	1,50 – 2,5 €
Talon marjaleivos	3 €
Sämpylät	
Juustosämpylä	3 €
Makkarasämpylä	3,20 €
Kinkkusämpylä	3,50 €

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA, MITÄ SINULLA ON KEITTIÖSSÄ. KIRJOITA MYÖS, MITÄ SINULLA EI OLE KEITTIÖSSÄ.

MALLI:

Minun keittiöni

Minulla on vedenkeitin, mutta minulla ei ole leivänpaahdinta. Minulla on ...

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 10

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kertomaan, miltä sinusta tuntuu

Mattia ja Jannea jännittää

Matti Kukkola ja Janne Lahtela ovat jääkiekkokatsomossa. He katsovat jääkiekko-ottelua. Peli on jännittävä, koska sen voittaja on uusi Suomen mestari. Katsomossa on kylmä. Mattia ja Jannea paleltaa, vaikka heillä on paljon vaatteita päällä. On toinen erä, ja numerot ovat 2–1 kotijoukkueen hyväksi.

– Katso, miten Miettinen taklaa koko ajan meidän Peltolaa! Eikä tuomari tee mitään! Minua sitten raivostuttaa tuollainen tuomari, Matti sanoo.
– Niin, tuomari ei huomaa tässä pelissä juuri mitään. Ihme, että kotijoukkue on vielä johdossa. Mutta kyllä meidänkin pelaajat osaavat pelata rumasti. Minua suututtaa se, että urheilu ei nykyisin enää ole reilua. Joskus tuntuu siltä, että mitä enemmän väkivaltaa, sen parempi. Minä inhoan väkivaltaa. Oijoi, nyt oli maali lähellä, Janne huutaa.
– No niin oli. Minua huolestuttaa se, että meidän joukkue häviää tämän matsin, Matti sanoo.
– Niin. Nyt on sitten erätauko. Haetaanko kaakaota? Se lämmittää meitä ainakin vähän, Janne ehdottaa.
– Joo, haetaan vaan, Matti sanoo.

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Mitä Matti ja Janne harrastavat?
2. Mitä Matti ajattelee tuomarista?
3. Mikä Jannea suututtaa urheilussa?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Katria ja Helenaa paleltaa IIIIII

Katri ja Helena ovat uimahallissa. He käyvät siellä joka keskiviikko. Nyt he istuvat saunassa, koska heitä alkoi paleltaa viileässä vedessä.

– Minua kyllä ilahduttaa tämä uusi uimahalli. Minä rakastan saunaa. Täällä se on niin tilava, ja on niin hyvät löylyt, Katri sanoo.
– Sanos muuta. Tämä on hieno halli, vaikka minua joskus ärsyttää se, että täällä on niin paljon tungosta. Minä vihaan ruuhkaa ja tungosta, Helena kertoo.
– Koko kaupungissa on vain muutama uimahalli. Monet ihmiset pitävät uimisesta, ja siksi hallit ovat usein täynnä, Katri jatkaa.
– Tämän hallin kassarouva on kyllä paras! Hän on aina niin ystävällinen ja hyvällä tuulella, että minuakin alkaa naurattaa. Lyötkö vähän lisää löylyä, Katri, Helena pyytää.
– Joo. Hmm, tämä tekee hyvää. Illalla muuten tulee telkkarista se ihana rakkauselokuva, "Vain me kaksi". Aiotko katsoa sen?, Katri kysyy.
– En tiedä vielä. Tuollaiset rakkauselokuvat itkettävät minua aina, mutta kyllä niitä on ihana katsoa. Huh, täällä tulee liian kuuma. Minä lähden takaisin uima-altaaseen, Helena sanoo.
– Minä tulen myös, vaikka minua inhottaa mennä kuumasta saunasta kylmään veteen, Katri sanoo.

HARJOITUS 2

LUE TEKSTI (s. 80) JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Millainen on uusi uimahalli?
2. Mitä Helena ajattelee hallista?
3. Mitä Helena tekee, kun hän katsoo romanttista elokuvaa?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

TUNTEMUKSIA

Suomen kielessä **tuntemuksia** voi ilmaista mm. seuraavilla verbeillä:

lämmittää	itkettää	huvittaa	huolestuttaa	harmittaa	suututtaa
paleltaa	väsyttää	naurattaa	pelottaa	ärsyttää	raivostuttaa
janottaa	oksettaa	ilahduttaa	jännittää	kiukuttaa	inhottaa
nukuttaa	pyörryttää				
piristää					

Yleensä nämä verbit ovat yksikön kolmannessa persoonassa ja persoonapronomini niiden edellä on partitiivissa.

minä → **Minua naurattaa** tämä elokuva.
sinä → **Sinua ärsyttää** kova melu.
hän → **Häntä inhottaa** sade ja kova tuuli.
me → **Meitä janottaa**. Haluamme juoda vettä.
te → **Teitä suututtaa,** koska konsertti on loppuunmyyty.
he → **Heitä itkettää,** koska he katsovat surullista elokuvaa.

Minua harmittaa, jos unohdan avaimet kotiin.
Annea ei huvita lähteä ulos, koska sataa vettä. = Anne ei halua lähteä ulos.
Isää huolestuttaa vilkas liikenne päiväkodin lähellä.
Äitiä ilahduttaa kaunis kimppu kukkia.
Minua jännittää, kun katson hyvää jääkiekkoa.
Vauvaa kiukuttaa, jos hän ei saa heti ruokaa.
Talvella retkellä **meitä lämmittää** kuuma kaakao.
On jo myöhä. **Minua nukuttaa.**
Vatsani on kipeä ja **minua oksettaa.**
Kun olen väsynyt, **minua piristää** kuppi vahvaa kahvia.
Vauvaa pelottaa kova melu.
Täällä on liian kuuma. **Minua pyörryttää.**
Minua raivostuttaa, koska et ymmärrä minua.
Minua väsyttää aina aamulla.

HUOMAA!

Joitakin näistä verbeistä voi käyttää myös siten, että ne taipuvat eri persoonissa.

Minä lämmitän saunan joka lauantai.
Me ilahdutamme isoäitiä kukkakimpulla.
Lääkäri nukuttaa potilaan ennen leikkausta.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

TUNTEMUKSIA

Tavallisia tunneverbejä ovat myös **rakastaa**, **vihata** ja **inhota**. Ne taipuvat eri persoonissa ja niiden kanssa tulee partitiivi (**-a/-ä, -ta/-tä** tai **-tta/-ttä**).

HARJOITUS 3

KYSY PARILTASI:

1. Miltä sinusta tuntuu, kun katsot hauskaa elokuvaa?
2. Miltä sinusta tuntuu, kun kahvila on täynnä tupakansavua?
3. Miltä sinusta tuntuu odottaa talvella bussia?
4. Miltä sinusta tuntuu, jos lapset eivät tottele sinua?
5. Miltä sinusta tuntuu, kun katsot surullista elokuvaa?
6. Ketä sinä rakastat? Mitä sinä rakastat?
7. Mitä sinä vihaat? Ketä sinä vihaat?
8. Mitä sinä inhoat? Ketä sinä inhoat?

HARJOITUS 4

KUUNTELE ÄÄNITTEELTÄ HARJOITUS JA RASTITA, ONKO VÄITE OIKEIN VAI VÄÄRIN.

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Liisa on väsynyt aamulla.		
2. Suihkun jälkeen Liisaa väsyttää.		
3. Liisa on iloinen, koska kahvi on hyvää.		
4. Liisa on vihainen, jos bussi tulee liian aikaisin.		
5. Liisalla on kylmä, koska hänellä ei ole hattua.		
6. Bussissa Liisa juttelee ystävän kanssa.		
7. Liisaa harmittaa, koska hänellä on taas kiire.		
8. Siniä naurattaa, koska Liisa unohtaa usein jotakin kotiin.		
9. Liisa ja Sini ovat iloisia, koska huoltomies avaa oven.		

HARJOITUS 5

VALITSE OIKEA SANA SEURAAVISTA JA TÄYDENNÄ LAUSEET.

aikalisä	erätauko	jäähy	kypärä	matsi	pelikielto	vaihtaa
erotuomari	hävitä	katsomo	maali	ottelu	rangaistus	valmentaja
erä	johtaa	kenttä	maila	palkinto	tasapeli	varoitus

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

1. Alue, jolla pelaajat pelaavat esim. jääkiekkoa, on _____.
2. HIFK ja Kärpät pelaavat. Tilanne on 4–1. HIFK _____ peliä.
3. Jääkiekossa pelataan 3 x 20 minuuttia. Nyt on kolmas _____.
4. Pelaajalla on kädessä _____.
5. Ruotsi ja Suomi pelaavat. Peli loppuu 4–5. Suomi _____.
6. Pelaaja tekee virheen. _____ viheltää pelin poikki.
7. Jääkiekkoilijalla on päässä _____.
8. Kiekko menee verkkoon. Nyt tuli _____.
9. Kun pelaaja tekee maalin, _____ taputtaa.
10. Voittajalla on kädessä _____.
11. Ihminen, joka kertoo urheilijalle, miten harjoitella ja pelata, on _____.
12. Yksi pelaaja kaataa toisen pelaajan. Hänelle tulee kahden minuutin _____.
13. Peli päättyy 2–2. Se on _____.
14. Paikka, jossa yleisö istuu ja katsoo peliä, on _____.
15. Ilves ja Jokerit pelaavat. Peli loppuu 4–5. Jokerit _____.

KIRJOITTAMINEN

JOUKKUE A JA JOUKKUE B PELAAVAT JALKAPALLOA. TILANNE ON 1–1. ON VIIMEINEN ERÄ. KIRJOITA, MITÄ TAPAHTUU. VOIT KÄYTTÄÄ APUNA OHEISTA KUVIOTA.

JOUKKUE A JA JOUKKUE B PELAAVAT. TILANNE ON 1–1.

Pelaaja
- kaataa toisen pelaajan
- tekee maalin
- saa rangaistuksen
- loukkaantuu
- hyökkää/puolustaa hyvin

Tuomari
- viheltää pelin poikki
- antaa rangaistuksen
- ei huomaa pelaajan virhettä
- antaa varoituksen

Maalivahti
- torjuu maalin
- ei torju maalia
- ei näe palloa
- juoksee pois
- ei tee mitään

Joukkue
- pelaa hyvin/huonosti
- häviää/voittaa/pelaa tasan
- tuulettaa
- juhlii
- itkee
- menee pois

Yleisö
- taputtaa
- kannustaa
- on vihainen tuomarille/
- huutaa
- lähtee pois
- yleisöllä on kuuma/kylmä

Valmentaja
- neuvoo pelaajia
- ottaa aikalisän
- on iloinen
- on vihainen
- kannustaa omia pelaajia
- itkee

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 11

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN
- asiointikeskustelua
- työkaluja
- genetiivi ja omistusliitteet
- pääverbejä, joiden kanssa käytetään genetiiviä
- lisää astevaihtelusta

Leena soittaa huoltomiehelle

Eräänä päivänä Leena huomaa, että kylpyhuoneen vesihana vuotaa. Leena yrittää vääntää hanaa kiinni, mutta vettä vain tippuu hanasta. Minun täytyy kutsua huoltomies, hän ajattelee. Leena etsii huoltomiehen numeron ja soittaa.

– Päivää. Täällä Leena Mäkinen.
– Päivää, päivää.
– Minä asun täällä Lokkitie 4 A:ssa. Minun kylpyhuoneen vesihanassa on jotain vikaa. Se vuotaa. Milloin voitte tulla katsomaan sitä?
– Jaaha. Vuotaako se kovasti?
– No, aika paljon. Vähän väliä tulee vesitippa.
– Joo-o. Minun pitää nyt ensin mennä Haukkakujalle. Siellä on erään asunnon turvalukossa jokin ongelma. Sen jälkeen minä voin tulla sinne Lokkitielle. Sehän on siinä lähellä. Oletko sinä kotona kolmen maissa?
– Kyllä, minä olen, mutta puoli viideltä minun on pakko lähteä. Tänään on minun vuoroni hakea lapset päiväkodista.
– Ei siinä luultavasti kauan mene. Todennäköisesti tiiviste vain täytyy vaihtaa. Mikä on sinun asuntosi numero?
– Se on asunto 14. Ja A-rapussa. Ai, niin. Voitko samalla katsoa meidän talomme pyörävaraston ikkunaa? Se ei mene kunnolla kiinni.
– Selvä. Minä katson. Voitko antaa vielä puhelinnumerosi? Jos minä en pääse ajoissa, niin voin soittaa.
– Joo, numero on 277 89 66.
– Selvä, kiitos.
– Hei sitten!
– Hei!

Tee harjoitus 1 (s. 86)

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

TYÖKALUT JA NIIHIN LIITTYVIÄ VERBEJÄ

1 vasara
2 saha
3 kirves
4 ruuvimeisseli

5 pora
6 poran terä
7 jakoavain
8 pihdit
9 naula

10 ruuvi
11 mutteri
12 mitta
13 vatupassi

14 kottikärryt
15 puukko
16 sakset
17 pensseli

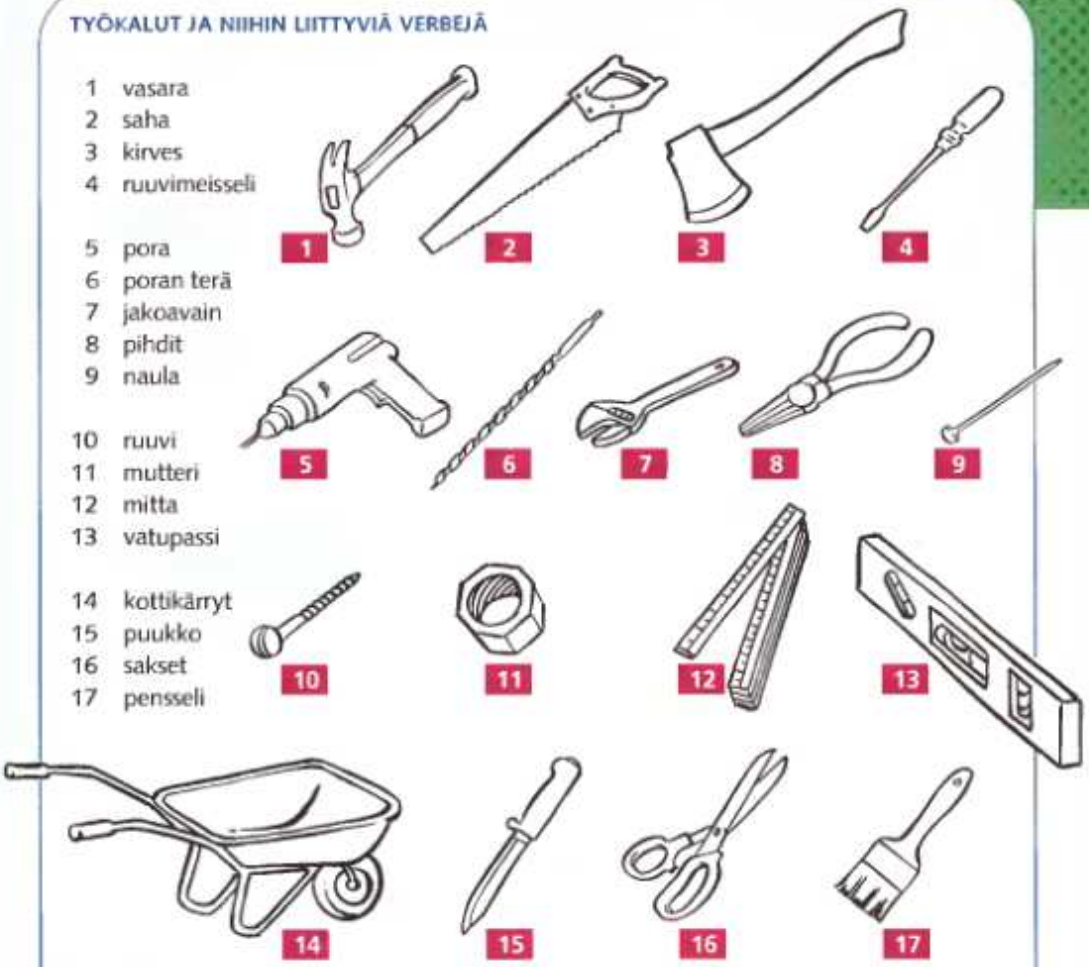

korjata	Auto on rikki. Matti **korjaa** autoa.
huoltaa	Matti **huoltaa** autoa: hän lisää öljyä ja vaihtaa lampun.
hakata	Minä **hakkaan** naulan seinään.
maalata	Heikki **maalaa** seinän vihreäksi.
koota	Kari **kokoaa** uuden kirjahyllyn.
porata	Minä **poraan** seinään kaksi reikää.
mitata	Minun täytyy **mitata**, kuinka leveä tämä pöytä on.
vaihtaa	Sulake on palanut. Se täytyy **vaihtaa.**
tiivistää	Täällä on vähän kylmä. Ikkunat täytyy **tiivistää** ennen talvea.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI (s. 84) JA MERKITSE, ONKO VÄITE OIKEIN VAI VÄÄRIN?

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Keittiön vesihana vuotaa.		
2. Huoltomies tulee heti Leenan vesihanaa katsomaan.		
3. Lokkitie on lähellä Haukkakujaa.		
4. Leenan mies hakee tänään lapset päiväkodista.		
5. Huoltomies ajattelee, että vesihanassa on iso vika.		
6. Pyörävaraston ikkuna on rikki.		

HARJOITUS 2

MIKÄ EI KUULU JOUKKOON?

A
1. vasara
2. hakata
3. neula
4. naula

B
1. maalata
2. pensseli
3. maali
4. sakset

C
1. lauta
2. saha
3. kerätä
4. sahata

D
1. ruuvimeisseli
2. jakoavain
3. nuppineula
4. pihdit

GENETIIVI

Genetiivillä ilmaistaan omistusta. Genetiivin tunnus on **-n**.

Persoonapronominien genetiivimuodot

yksikkö		monikko	
minä	**minun**	me	**meidän**
sinä	**sinun**	te	**teidän**
hän	**hänen**	he	**heidän**
se	**sen**	ne	**niiden /niitten**

Tuo mies on **minun** isäni.
Meidän talomme on vanha.
Minun televisioni on rikki.

HUOMAA! Kysymyssanan **kuka?** genetiivimuoto on **kenen?**

GENETIIVI

Nimet	
Nimien perään lisätään suoraan **genetiivin tunnus -n.**	**Leenan** lapsi on päiväkodissa. **Katrin** mies on Sakari.
Jos nimi loppuu konsonanttiin, tarvitaan ennen genetiivin **-n**-tunnusta ylimääräinen **-i-**.	**Maaritin** isä on eläkkeellä. **Joelin** avain on hukassa.
Jos käytetään etu- ja sukunimeä, niin vain sukunimeen lisätään **-n**.	**Liisa Mattilan** ammatti on hammaslääkäri.

OMISTUSLIITTEET

Persoonapronominin genetiivin kanssa käytetään kirjakielessä myös **omistusliitettä** sanan lopussa (**-ni, -si, -nsa/-nsä, -mme, -nne, -nsa/-nsä**). Omistusliite lisätään sanan vartaloon. **Minä-, sinä-, me-** ja **te**-persoonissa voi käyttää myös pelkkää omistusliitettä.

Minun tietokoneeni on uusi.	=	Tietokoneeni on uusi.
Sinun laukkusi on kaunis.	=	Laukkusi on kaunis.
Hänen vauvansa itkee.		
Meidän avaimemme ovat pöydällä.	=	Avaimemme ovat pöydällä.
Teidän ovenne on auki.	=	Ovenne on auki.
Heidän vastauksensa ovat oikein.		

Puhutussa kielessä omistusliite putoaa usein pois. Puheessa käytetään myös vähän erilaisia genetiivimuotoja persoonapronomineista.

minun	/	*mun*	*auto*
sinun	/	*sun*	*auto*
hänen	/	*sen*	*auto*
meidän	/	*meiän*	*auto*
teidän	/	*teiän*	*auto*
heidän	/	*niitten*	*auto*

Puhekieli

Genetiiviä käytetään myös seuraavissa tapauksissa:	Suomen pääkaupunki on Helsinki. Kadun nimi on Koulukatu. Espoo on Helsingin naapurikaupunki. Tytön nimi on Liisa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

SANAVARTALOITA

HUOMAA!

Tässä aiemmin opitut sanavartalot sekä pari uutta sanavartaloa.

-i	→	-e-	Ruotsi on Suomen naapurimaa.
-e	→	-ee-	Veneen nimi on Vapaus.
-nen	→	-se-	Naisen puoliso on työssä ulkomailla.
-in	→	-ime-	**Minun** avaimeni on hukassa.
-si	→	-de-	Koira on suden sukulainen.
-us	→	-ukse-	Rakennuksen katto on huonossa kunnossa.
-us	→	-ude-	Laulun nimi on "Rakkauden aika".
-is	→	-ii-	Kaunjin tytön kissa on puussa.
-as	→	-aa-	Valaan ruokaa ovat pienet kalat.

Kysymyssanan **mikä?** genetiivimuoto on **minkä?**:	Minkä maan pääkaupunki on Tukholma?

ASTEVAIHTELU

Genetiivissä sanasta käytetään heikkoa astetta.	vahva aste	heikko aste	vahva aste	heikko aste
	-tt-	-t-	tyttö	tytön
	-kk-	-k-	laukku	laukun
	-pp-	-p-	nappi	napin
	-t-	-d-	katu	kadun
	-k-	–	jalka	jalan
	-p-	-v-	leipä	leivän
	-nt-	-nn-	Englanti	Englannin
	-lt-	-ll-	silta	sillan
	-rt-	-rr-	kerta	kerran
	-mp-	-mm-	kampa	kamman
	-nk-	-ng-	kenkä	kengän

HUOMAA!

Jos perusmuotoisen sanan (nominatiivin) lopussa on omistusliite, sana on vahvassa asteessa.

kuppi	Hänen kahvikuppinsa on rikki.
paita	Heidän paitansa ovat vihreät.
selkä	Minun selkäni on kipeä.
parta	Sinun partasi on pitkä ja musta.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

YHDISTÄ PERSOONAPRONOMINI JA LAUSEEN LOPPU.

1. Minun		a. lapsemme on 5-vuotias.
2. Sinun		b. puhelimensa on rikki.
3. Hänen		c. äitinne on kaunis nainen.
4. Meidän		d. ystäväni menee huomenna naimisiin.
5. Teidän		e. veljensä ajaa paljon pyörällä.
6. Heidän		f. kissasi leikkii ulkona.
7. Jaanan		g. käsi on kipeä.

HARJOITUS 4

VASTAA KYSYMYKSIIN KÄYTTÄMÄLLÄ GENETIIVIÄ.

1. Minkä maan pääkaupunki on Lontoo? _____
2. Minkä maan pääkaupunki on Rooma? _____
3. Minkä maan pääkaupunki on Pariisi? _____
4. Minkä maan pääkaupunki on Tokio? _____
5. Minkä maan pääkaupunki on Addis Abeba? _____
6. Minkä maan pääkaupunki on Buenos Aires? _____
7. Minkä maan pääkaupunki on Bagdad? _____
8. Minkä maan pääkaupunki on Kairo? _____

HARJOITUS 5

TEE PARILLESI SUULLISESTI KYSYMYKSIÄ.

Minkä maan kuningas/presidentti on ...?
Minkä maan kieli on ...?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KATSO KUVAA JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

Tytti Heli Jukka Pekka Jouni Tero Urho Veikko

1. Kenen kirja on paksu?
2. Millainen Pekan kirja on?
3. Kenen tukka on pitkä?
4. Millainen Helin tukka on?
5. Kenen auto on iso?
6. Millainen Veikon auto on?
7. Kenen kynä on pitkä?
8. Millainen Jounin kynä on?

PÄÄVERBIT, JOIDEN KANSSA KÄYTETÄÄN GENETIIVIÄ

Verbien **täytyä, pitää** ja **olla pakko** kanssa käytetään genetiiviä. Verbi on yksikön kolmannen (**hän**) persoonan muodossa. Pääverbin jälkeen tuleva **toinen verbi** on **perusmuodossa** eli **infinitiivissä**.

Minun täytyy hakea lapsi päiväkodista kello viisi.
Sinähän olet sairas. **Sinun pitää** mennä lääkäriin.
Liisan on pakko herätä aikaisin aamulla, koska hänellä on pitkä työmatka.
Minun työmatkani on niin lyhyt, että **minun ei tarvitse** herätä kovin aikaisin.
Jos sinä olet täynnä, **sinun ei ole pakko** syödä lautasta tyhjäksi.

minun sinun hänen meidän teidän heidän	**täytyy** **pitää** **on pakko**

Negatiivisessa muodossa käytetään verbiä **tarvita** tai **olla pakko**.

minun sinun hänen meidän teidän heidän	**ei tarvitse** **ei ole pakko**

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 7

KEKSI JATKO LAUSEILLE. KÄYTÄ VERBEJÄ **TÄYTYÄ, PITÄÄ, OLLA PAKKO** JA NEGATIIVISENA **TARVITA** JA **OLLA PAKKO.**

Malli
Minun avaimeni ovat hukassa. *Minun täytyy soittaa huoltomiehelle* .

1. Minulla on huomenna suomen kielen testi. _____ .
2. Leila ei näe lukea hyvin. _____ .
3. Tero matkustaa huomenna Espanjaan. Tänään illalla _____ .
4. Sinullahan on kuumetta. _____ .
5. Jos sinä myöhästyt, niin _____ .
6. Ahaa, nyt minä ymmärrän. _____ .
7. Jos sinä olet huomenna vielä sairas, _____ .

HARJOITUS 8

ESITTÄKÄÄ PARIN KANSSA SEURAAVAT TILANTEET.

A Sinä soitat opettajalle ja kerrot, että et voi tulla kouluun, koska sinun lapsesi on sairas ja teidän täytyy mennä lääkäriin.
B Olet menossa kotiin, kun huomaat, että unohdit avaimesi aamulla kotiin. Sinä soitat huoltomiehelle ja pyydät, että hän tulee avaamaan oven.
C Sinä olet sairas ja soitat terveysasemalle ja varaat ajan lääkärille.
D Sinun hampaasi on tosi kipeä. Soitat hammaslääkäriin ja yrität saada nopeasti ajan.
E Sinulla ei ole mattopiiskaa. Menet naapuriin ja pyydät mattopiiskaa lainaksi.

HARJOITUS 9

KUUNTELE TARINA JA VASTAA SEURAAVIIN KYSYMYKSIIN.

1. Mikä ongelma Leenan televisiossa on? _____
2. Onko televisio vanha? _____
3. Miksi Leena ei vie televisiota huoltoon? _____
4. Milloin huoltoliikkeen mies hakee television? _____
5. Mitä korjaus maksaa? _____

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA, MILLAINEN VOI OLLA OIKEIN HUONO PÄIVÄ, JOLLOIN KAIKKI EPÄONNISTUU.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 12

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- matkustussanastoa
- lukemaan aikataulua
- ajan ilmauksia
- lisää genetiivistä
- postpositiot **takana, edessä, alla, päällä**

Terhi matkustaa ulkomaille

Terhi Kukkola on lähdössä matkalle Ranskaan. Hänen lomansa alkaa kahden päivän kuluttua perjantaina. Terhin täytyy olla lentokentällä aamulla kymmenen maissa, sillä kone lähtee yhdentoista aikaan. Hänen poikansa Matti on matkan ajan isänsä luona, joten Terhin täytyy pakata myös Matin vaatteet ja koulukirjat ennen kuin hänen entinen miehensä tulee ja hakee pojan luokseen.

Terhi oli Ranskassa lomalla jo vuosi sitten. Hän haluaa mennä sinne tänä kesänä uudestaan, koska hänellä oli viime vuonna hauska viikko ranskalaisen ystävänsä Marien luona. Marie asuu pienessä kylässä Pariisin lähellä.

Terhin kotona on tällä hetkellä hirveä sekasotku. Hänellä on sängyn vieressä lattialla matkalaukku. Avonaisen matkalaukun sisällä on jo pari puseroa, yksi hame ja aurinkolasit. Loput vaatteet ovat vielä sängyn päällä, ja pari kenkiä odottaa sateenvarjon kanssa tuolin alla. Terhi pakkaa tavaroita ja miettii, onko kaikki varmasti mukana.

Torstaina Terhillä ei ole enää paljon aikaa pakata. Hänellä on pitkä päivä töissä, ja työpäivän jälkeen hänen täytyy vielä käydä pankissa. Hänellä on päivällä ensin pitkä kokous ja sen jälkeen tietokonekoulutusta. Kokouksen ja koulutuksen välissä Terhin pitää nopeasti käydä poliisiasemalla ja hakea uusi passinsa.

Illalla Terhi katsoo televisiosta Euroopan sääennustuksen. Ranskassa on nyt aurinkoista ja lämmintä. Viikonloppuna voi vähän sataa, mutta sitten on taas tulossa poutaa.

– Ihanaa, Terhi huokaisee. Minun lomaviikostani tulee kaunis.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI (s. 92) JA MERKITSE, OVATKO VÄITTEET OIKEIN VAI VÄÄRIN?

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Lentokentällä täytyy olla kymmeneltä.		
2. Terhin poika Matti lähtee myös Ranskaan.		
3. Terhi matkustaa Ranskaan ensimmäistä kertaa.		
4. Marie on Terhin kaveri.		
5. Terhi pakkaa matkalaukun torstaina.		
6. Terhi hakee passin torstaina.		
7. Terhin lomaviikolla Ranskassa on huono ilma.		

HARJOITUS 2

KIRJOITA SEURAAVAT SANAT OIKEAAN LAUSEESEEN OIKEASSA MUODOSSA.

passintarkastus	valuutta	tulli	välilasku	olla vastassa	hihna
käsimatkatavara	turvavyö	portti	saattaa	lähtöselvitys	matkavakuutus

1. Kaija matkustaa Yhdysvaltoihin. Ennen matkaa hän vaihtaa eurot dollareiksi eli hän vaihtaa _____.
2. Hän ajattelee, että _____ on hyvä olla myös, jos sairastuu tai joku varastaa kameran tai rahat.
3. Hänen miehensä Keijo _____ Kaijan lentokentälle autolla.
4. Ensin on _____. Siellä Kaija näyttää lipun.
5. Lähtöselvityksessä on _____, johon Kaija panee matkalaukun.
6. Sen jälkeen on vuorossa _____. Kaijan passi on vielä 8 vuotta voimassa.
7. Kaijalla on vain vähän _____. Hänellä on pieni reppu, jossa on kirja ja korvalappustereot.
8. Kaijan lentokoneen _____ on A22.
9. Lentokoneessa lentoemäntä kertoo, että _____ on hyvä olla kiinni koko matkan ajan.
10. Lento New Yorkiin on pitkä. Lennolla on vain yksi _____ Lontoossa.
11. Kun Kaija palaa takaisin Suomeen, hänen täytyy taas kulkea passintarkastuksen läpi. Lisäksi matkalaukun kanssa täytyy kävellä _____ läpi. Tullivirkailija ei katso Kaijan laukkua.
12. Kaijan mies Keijo _____ lentokentällä. Hänellä oli kova ikävä Kaijaa pitkän matkan aikana.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

AJAN ILMAUKSIA + GENETIIVI

Näiden ajan ilmausten kanssa käytetään genetiiviä.

kuluttua = **päästä**	Tänään on torstai. Kolmen päivän **kuluttua** on sunnuntai.
maissa = **aikaan**	Terhi tulee kotiin neljän **maissa**. = Terhi tulee kotiin noin kello neljä.
jälkeen	Yön **jälkeen** tulee aamu.
aikana	Minä soitan sinulle tämän päivän **aikana**.
ajan	Matkan **ajan** Matti asuu isänsä luona.
kuluessa	Saatte vastauksen 10 päivän **kuluessa**.

MUITA AJAN ILMAUKSIA

sitten	Tänään on torstai. Kaksi päivää **sitten** oli tiistai.
ennen	Minun täytyy olla kotona **ennen** kello kolmea.
aikaisintaan	Minä olen tänään kotona **aikaisintaan** viideltä / kello viisi.
viimeistään	Minä soitan sinulle **viimeistään** huomenna.

POSTPOSITIOITA

Postpositiot ilmaisevat paikkaa. Ne tulevat yleensä pääsanansa jälkeen.
Näiden postpositioiden kanssa käytetään **genetiiviä.**

edessä	Auto on talon **edessä**.
vieressä	Auton **vieressä** on polkupyörä.
takana	Puu on talon **takana**.
päällä	Kirja on tuolin **päällä**.
alla	Kissa on tuolin **alla**.

vasemmalla puolella – oikealla puolella	Lautasen **vasemmalla puolella** on haarukka ja lautasen **oikealla puolella** on veitsi.

yllä	Kaupungin **yllä** on lentokone.
keskellä	Kakun **keskellä** on kynttilä. (*Vrt.* Kynttilä on keskellä kakkua.)
välissä	Kaupan ja postin **välissä** on kioski.
ympärillä	Pöydän **ympärillä** on viisi tuolia.
sisällä	Pullon **sisällä** on kirje.
luona	Matti on Liisan **luona**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

POSTPOSITIOITA

kanssa	Matti menee elokuviin tyttöystävä**n kanssa**.
ääressä	Koko perhe istuu ruokapöydä**n ääressä**.
lähellä	Espoo on Helsingi**n lähellä**.
pinnalla	Liisa uiv. Hänen päänsä on vede**n pinnalla**.
ohi	Minä kävelin eilen verotoimisto**n ohi**.
läpi	Emilia heitti pallon ikkuna**n läpi**, ja lasi meni rikki.
kautta	Tulen kaupa**n kautta** kotiin.

HARJOITUS 3

KATSO KUVAA JA KERRO TAI KIRJOITA VIHKOON, MISSÄ ERI HUONEKALUT JA TAVARAT OVAT. KÄYTÄ SANOJA **ALLA, PÄÄLLÄ, TAKANA, EDESSÄ** JNE.

HARJOITUS 4

TEE PARILLESI KYSYMYKSIÄ LUOKASTA: MISSÄ TAVARAT JA HUONEKALUT OVAT?

HARJOITUS 5

KUUNTELE, KUN TERHI KERTOO, MITÄ HÄNEN OLOHUONEESSAAN ON JA PIIRRÄ TERHIN OLOHUONEEN TAVARAT PAIKOILLEEN.

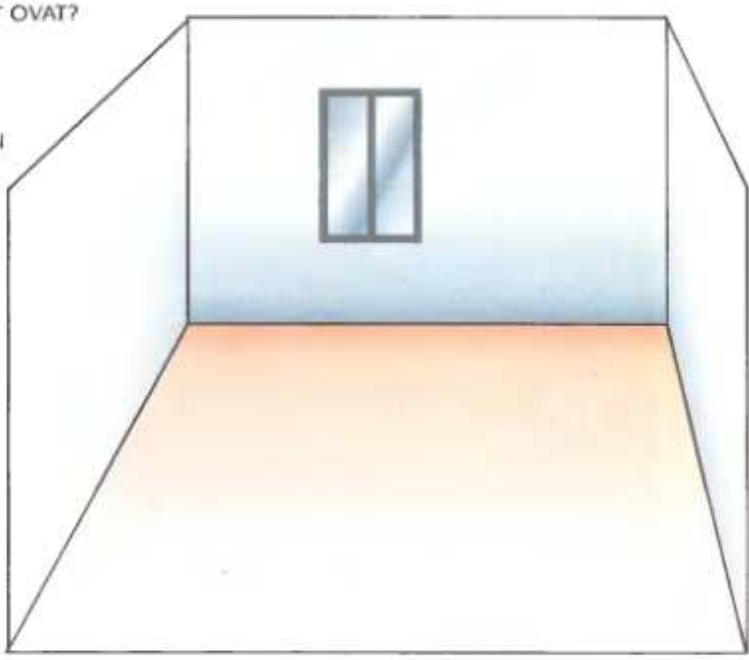

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KATSO JUNA-AIKATAULUA JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

Helsinki – Turku

km	asema	P121 M-S	P123 M-S	P125 M-L	P127 M-S
0	Helsinki	7.30	10.06	11.06	15.38
3	Pasila	7.36	10.12	11.11	15.44
20	Espoo	7.50	10.27	11.24	15.59
38	Kirkkonummi	8.01		11.36	
87	Karjaa	8.29	11.02	12.03	16.30
87	Karjaa	8.31	11.04	12.05	16.32
138	Salo	8.59	11.27	12.33	16.57
190	Kupittaa	9.24	11.50		17.21
194	Turku	9.30	11.56	13.04	17.28
168	Tampere	11.46			
194	Turku	9.32			
197	Turku/satama	9.39			

Helsingin rautatieasema

1. Kuinka monta kilometriä on Helsingistä Karjaalle?
2. Kuinka kauan kestää junamatka Kupittaalta Turkuun?
3. Mihin aikaan lähtee juna Helsingistä Turun satamaan?
4. Mitkä junat menevät Kirkkonummelle?
5. Mikä juna ei pysähdy Kupittaalla?
6. Mikä juna ei kulje sunnuntaisin?
7. Sinulla on kokous Salossa kello 12.00. Millä junalla lähdet Helsingistä?

HARJOITUS 7

KUUNTELE KESKUSTELU LINJA-AUTOASEMALLA JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Mihin aikaan aamupäivällä lähtee ensimmäinen bussi Tampereelle?
2. Pysähtyykö seuraava bussi Viialassa?
3. Milloin toinen bussi on perillä Tampereella?
4. Täytyykö lippu ostaa etukäteen?

Tampereen keskusta

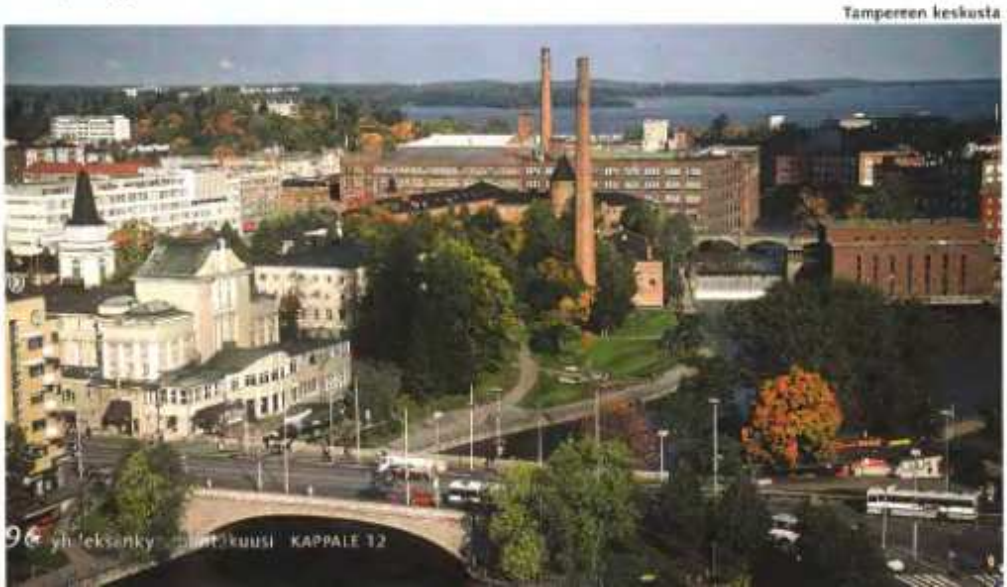

PIKKUSANOJA

ehkä	Laitan paketin tänään postiin. Se on **ehkä** ylihuomenna sinulla.
kai	Oliko Liisa vihainen? – Ei **kai**. Hänellä oli vain kiire.
vielä	Kello on yli kahdeksan illalla, ja Matti on **vielä** töissä. Otatko **vielä** kahvia? Onko ruoka valmista? – Ei **vielä**.
jo	Lähden huomenna aikaisin aamulla Tukholmaan. Minun täytyy herätä **jo** puoli viideltä.
edes	Liisa on minulle hyvin vihainen. Hän ei sano **edes** huomenta.
vasta	Onko tänään tiistai? – Ei, se on **vasta** huomenna.
aina	Minä syön **aina** aamulla puuroa, ihan joka päivä.
ei koskaan = ei milloinkaan = ei ikinä	Minä **en koskaan** muista sinun puhelinnumeroasi. Minun täytyy **aina** katsoa se luettelosta.
usein	Kesällä menen **usein** pyörällä töihin. Vain sateella käytän bussia.
harvoin	Minä käyn **harvoin** elokuvissa, ehkä kaksi kertaa vuodessa.
joskus	Normaalisti käyn pienessä lähikaupassa, mutta **joskus** menen isoon marketiin.

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA ASUINPAIKASTASI.

- Millainen asuintalo sinulla on?
- Kuka asuu vieressä, alla ja yläpuolella?
- Kuinka pitkä matka on työhön/kouluun ...?
- Mitä on talon edessä, talon takana ja vieressä?
- Millä kulkuneuvolla menet keskustaan?
- Missä on kauppa, posti, pankkiautomaatti, lääkäri, kioski, puisto ...?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 13

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kysymään paikkaa
- kertomaan, missä jokin on
- paikallissijat

Antti etsii autokorjaamoa

Antti: Hei anteeksi, missä täällä on autokorjaamo?
Autoilija: Ai Lahtisen Korjaamo? Se on noiden liikennevalojen jälkeen oikealle ja seuraavista valoista vasemmalle. Näet heti vasemmalla korjaamon.
Antti: Selvä, kiitti vain.
Autoilija: Eipä mitään.

Bussissa

Leena: Pääseekö tällä bussilla Kitarakujalle?
Kuljettaja: Kyllä vain.
Leena: En tunne tätä kaupunkia, joten voisitko sanoa, kun olemme siellä.
Kuljettaja: Joo.
Leena: Kiitos.

Kotona koulun jälkeen

Janne: Janne Laine.
Katri: Hei Janne, äiti täällä. Millainen sinun koulupäiväsi oli?
Janne: Ihan kiva. Me kävimme museossa.
Katri: Ai, sehän oli mukavaa. Kuule, jääkaapissa on makaronilaatikkoa. Sinun täytyy laittaa se mikroon ja lämmittää. Voit ottaa pakastimesta jäätelöä jälkiruoaksi.
Janne: Joo, joo. Miksi meillä ei ole koskaan pitsaa? Voisinko hakea kaupasta pitsan ja lämmittää sen mikrossa?
Katri: Et. Minä teen pitsaa sitten perjantaina. Minun täytyy nyt mennä. Tulen kotiin noin kello viisi. Hei sitten!
Janne: Heippa!

Talvilomalla Lappiin IIIIII

Lahtelat ovat kylässä Tahvanaisilla. Sami ja Antti keskustelevat yhteisestä talvilomamatkasta Lappiin. Tänä vuonna Antilla oli hyvä tuuri, koska hänellä oli mahdollisuus vuokrata firman mökki pääsiäisestä lähtien viikoksi.

– Millä me menemme sinne Leville? Emme kai me aja autolla koko matkaa, Sami kysyy.
– Ei, me pääsemme autopikajunalla Kolariin asti. Voimme ottaa autot mukaan junaan ja ajaa sitten Kolarista Kittilään, Leville saakka. Se on minusta kätevää. Säästyy aikaa ja junassa voi nukkua kunnolla, Antti sanoo.
– Onko sinulla karttaa? Matkustan Lappiin ensimmäistä kertaa, joten en oikein tiedä, missä Levitunturi on, Sami kysyy.
– Otapa kartta tuolta pöydältä, niin katsotaan, Antti sanoo. Luulen, että meidän pitää varata pian paikkaliput junaan, koska Lappiin on taatusti muita matkustajia pääsiäisenä, Antti jatkaa.
– Niin, minä voin varata ne huomenna, kun menen isääni vastaan rautatieasemalle, Sami sanoo ja tutkii karttaa. Kittilässähän on myös lentokenttä. Kannattaako meidän lentää Kittilään ja vuokrata sieltä autot?
– En usko. Lennot Kittilään maksavat aika paljon, samoin autonvuokraus. Kylästä on kävelymatka rinteeseen, joten oma auto ei ole välttämätön, Antti toteaa.
– Minä en kyllä lähde ilman autoa! Lasten kanssa ja kaikkien varusteiden kanssa on hankalaa liikkua kävellen tai bussilla. Hei, Levin lähellähän on myös Yllästunturi! Työkaverini sanoi, että myös siellä on upeat rinteet, Sami sanoo.
– Joo, voimme tehdä Leviltä retken Ylläkselle. Minäkin pidän siitä tunturista. Mutta silloin meillä on parasta olla omat autot, Antti sanoo.
– Jaha, mennäänpä katsomaan, joko naiset ovat pois saunasta, niin pääsemme mekin lauteille. Otatko oluen?, Antti kysyy.
– Kyllä, kiitos, Sami sanoo.

Näkymä Leviltä Yllästunturille

HARJOITUS

LUE TEKSTI (s. 99) JA MERKITSE, ONKO VÄITE OIKEIN VAI VÄÄRIN.

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Lahtelan perhe matkustaa Lappiin yksin.		
2. Matka tehdään pääsiäisenä.		
3. Antilla on oma mökki Lapissa.		
4. Matka tehdään lentokoneella.		
5. Sami haluaa matkustaa ilman autoa.		

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Porvoo

SIJAMUODOT

Turun linna

Missä sinä asut?	– Minä asun nyt Porvoo**ssa**.
	– Minä asun piene**ssä** kaupungi**ssa**.
	– Minä asun Tampere**ella**.
Missä isä on?	– Hän on keittiö**ssä**.
Missä sinun kaulaliinasi on?	– Se on hattuhylly**llä**.
Mistä te tulette bussilla?	– Me tulemme Turu**sta**.
Mistä minä löydän päivän lehden?	– Se löytyy tuo**lta** ylähylly**ltä**.
Mistä löytyy lääkärikeskus?	– Se löytyy kolmanne**sta** kerroksesta.
Mihin sinä matkustat lomalla?	– Minä matkustan Italia**an**.
Mihin tämä bussi menee?	– Tämä bussi menee Tampere**elle**.
Minne te muutatte?	– Me muutamme vanha**an** Porvoo**seen**.

Suomen kielessä on **kuusi eri sijamuotoa**, joiden avulla ilmaistaan tekemisen paikkaa tai suuntaa. Nämä sijamuodot jaetaan kahteen ryhmään sen mukaan, tapahtuuko tekeminen paikan **sisäpuolella** (-s-sijat) vai **ulkopuolella** tai **päällä** (-l-sijat). Pääsanan edessä olevat adjektiivit, pronominit ja numerot taipuvat samassa sijamuodossa pääsanansa kanssa.

Leena menee kauppa**an**. Leena on kupa**ssa**. Leena tulee kupa**sta**.

Laitan kukan pöydä**lle**.

Kukka on pöydä**llä**.

Otan kukan pöydä**ltä**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

SIJAMUODOT

Sijamuotojen käytössä täytyy ottaa huomioon **verbin liike** ja sen **suunta**. Jos verbi ei ilmaise liikettä, se vastaa usein kysymykseen **missä?**

Jos verbin liike ilmaisee **liikkumista pois** jostakin, se vastaa usein kysymykseen **mistä?**

Jos verbin liike ilmaisee **liikkumista johonkin**, se vastaa usein kysymykseen **minne?/mihin?**

MISSÄ?

1 Jos tekeminen tapahtuu **sisäpuolella**, käytetään muotoa, jonka nimi kieliopissa on **inessiivi**. Sen pääte on **-ssa/-ssä**, ja se liitetään sanan vartaloon (**heikko aste**).

Uusi takki on laukussa.
Me asumme Kuopiossa.
Olen koko päivän työssä puistossa.

HUOMAA seuraavat sanat:

Me olemme **ulkona**.
Lapset leikkivät **kotona**.
En asu **kaukana**.
Olen isoäidin **luona**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

2 Jos tekeminen tapahtuu **ulkopuolella** tai **jonkin päällä**, käytetään muotoa, jonka nimi kieliopissa on **adessiivi**. Sen pääte on **-lla/-llä** ja se liitetään sanan vartaloon (**heikko aste**).

Kaulaliinasi on tuoli**lla**.
Auto on kadu**lla**.
Sanomalehti on hylly**llä**.

Tätä muotoa käytetään myös silloin, kun kerrotaan, **millä kulkuneuvolla** kuljetaan tai **minkä avulla** jotakin tehdään.

Menen Kouvolaan auto**lla**.
Kaija matkustaa Tukholmaan aina lentokone**ella**, mutta minä matkustan sinne laiva**lla**.
Aleksi ei osaa vielä syödä haaruka**lla** ja veitse**llä**.
Voinko maksaa pankkikorti**lla**?

3 Verbi **käydä** + **missä?**

Käytkö illalla kaupa**ssa**?
Käyn joka aamu suihku**ssa**.
Me **käymme** viikonloppuna Tampere**ella**.
He **käyvät** usein tori**lla** Turu**ssa**.

Turun kauppatorilla

MISTÄ?

1 Jos tekeminen tapahtuu **pois sisäpuolelta** tai tekemisen suunta on pois sisäpuolelta, käytetään muotoa, jonka nimi kieliopissa on **elatiivi**. Sen pääte on **-sta/-stä** ja se liitetään sanan vartaloon (**heikko aste**).

Tuon kahvia kaupa**sta**.
Paola on kotoisin Italia**sta**.
Otan jääkaapi**sta** maitoa.

HUOMAA seuraavat sanat:

Me tulemme **ulkoa**.
Lapset lähtevät **kotoa** kello kahdeksan.
Ralli alkaa **kaukaa**, mutta se päättyy tänne.
Tulen isoäidin **luota** huomenna.

2 Jos tekeminen tapahtuu **pois ulkopuolelta** tai **pinnalta**, käytetään muotoa, jonka nimi kieliopissa on **ablatiivi**. Sen pääte on **-lta/-ltä**, ja se liitetään sanan vartaloon.

Annatko minulle tuon kynän pöydä**ltä**?
Lapsi nostaa roskan lattia**lta**.
Ostan kalaa aina tori**lta**.

HUOMAA, että tätä muotoa käytetään vastauksessa myös silloin, kun kysytään kellonaikaa kysymyksellä **milloin?/koska?** tai **mihin aikaan?**

Sinun täytyy olla kotona seitsemä**ltä**.
Vauva herää aamulla neljä**ltä**.
Juna lähtee viide**ltä**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

3 Verbit **ostaa** ja **löytää + mistä?**	**Ostan** ruokaa lähikaupa**sta**, mutta lastenvaatteet kirpputori**lta**. Pekka **ei löydä** passiaan **mistään**. Minä **löydän** harvoin rahaa kadu**lta**.

MIHIN?/MINNE?

1 Liikettä **sisäpuolelle** ilmaisee usein **illatiivi**. Muodolla on useita päätteitä ja ne lisätään sanan vartaloon. Tässä muodossa käytetään sanan **vahvaa astetta**. Illatiivi tehdään seuraavasti:

a) Jos sanan vartalon lopussa on yksi vokaali, siihen lisätään **sama vokaali + -n**.	Vien lapset päiväkoti**in**. Minun täytyy mennä kaupp**aan**. Tuletko puhelim**een**?
HUOMAA sanojen **uusi, käsi, vesi, kuukausi** ja **vuosi** vartalo.	Muutamme **uuteen** taloon. Otan kirjan **käteen** ja alan lukea. Annen koira hyppää mielellään **veteen**.
HUOMAA myös ne sanat, joiden vartalon lopussa on **-ia/-iä, -io/-iö, -eo, -ea/-eä** tai **-ue/-ye**.	Matkustatteko te tänä kesänä Italia**an**? Minun täytyy ostaa uusi pöytä keittiö**ön**. Me menemme tärke**ään** kokoukse**en**. Tänä vuonna Pekalla on mahdollisuus vain lyhy**een** kesälom**aan**.
b) Jos sanan vartalon lopussa on kaksi samanlaista vokaalia, ja vartalossa on kaksi tai kolme tavua, pääte on **-seen**.	Aurinko paistaa aamulla makuuhuone**eseen**. Mäkiset muuttavat kauni**iseen** talo**on** Espoo**seen**.
c) Jos sana on lyhyt ja sen vartalo loppuu kahteen vokaaliin, pääte on **-h + vartalon viimeinen vokaali + -n**:	Juha lähtee työ**hön** kello kahdeksan. Sinun täytyy laittaa hattu pää**hän** talvella. Meidän kissamme haluaa kiivetä puu**hun**.
HUOMAA lisäksi seuraavat sanat:	Me menemme **ulos**. Lapset menevät **kotiin**. En mene **kauas**. Menen isoäidin **luo**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

SIJAMUODOT

2 Kysymys **mihin?/minne?** ilmaisee usein liikettä **ulkopuolelle** tai **pinnalle**, ja sen pääte on **-lle**. Tämän muodon nimi kieliopissa on **allatiivi**. Pääte liitetään sanan vartaloon **(heikko aste)**.	Laitan kirjan pöydä**lle**. Janne juoksee pysäki**lle**. He menevät kaupungi**lle**. Lähdetkö kahvi**lle**?
HUOMAA, että joissakin maiden ja kaupunkien nimissä käytetään **-l**-sijamuotoja.	Lähdemme kylä**ä**n Vantaa**lle**. Menen junalla Tampere**elle**, mutta lentokoneella Rovaniemi**elle**. Virtaset matkustavat lomalla Venäjä**lle**.
3 Verbit **jäädä** ja **unohtaa** + **mihin?**	Voitko **jäädä** kotiin? Haluan **jäädä tänne**. Joskus **unohdan** pullat uuniin. Hän **unohtaa** usein kännykän työpaikalle.

MISSÄ?	MISTÄ?	MIHIN?/MINNE?
Käyn kaupa**ssa**. Asun Vantaa**lla**.	Tulen posti**sta**. Tulen Kerava**lta**.	Menen koulu**un**. Menen lentokentä**lle**.

HARJOITUS 1

VALITSE OIKEA VAIHTOEHTO.

	A	B	C
1. Menen aamulla	☐ koulussa.	☐ koulusta.	☐ kouluun.
2. Vien Annan	☐ päiväkotiin.	☐ päiväkodissa.	☐ päiväkodista.
3. Sami matkustaa	☐ Lapissa.	☐ Lappiin.	☐ Lapista.
(2 vaihtoehtoa)			
4. Käytkö sinä	☐ kauppaan?	☐ kaupasta?	☐ kaupassa?
5. Haen lainaa	☐ pankista.	☐ pankkiin.	☐ pankissa.
6. Lahtiset ovat	☐ kotiin.	☐ kotoa.	☐ kotona.
7. Kissa istuu	☐ tuolilla.	☐ tuoliin.	☐ tuolissa.
8. Lähetän lapset	☐ mummolasta.	☐ mummolaan.	☐ mummolassa.
9. Olen sairas ja jään	☐ kotona.	☐ kotoa.	☐ kotiin.
10. Laitan kännykän	☐ taskusta.	☐ taskuun.	☐ taskussa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 2

KIRJOITA, MISSÄ NÄMÄ IHMISET OVAT TYÖSSÄ. KEKSI MAHDOLLISIMMAN MONTA PAIKKAA.

Ammatti	Missä hän on työssä?
1. opettaja	
2. hammaslääkäri	terveyskeskuksessa, lääkäriasemalla
3. tarjoilija	
4. myyjä	
5. poliisi	
6. insinööri	
7. johtaja	
8. siivooja	
9. toimittaja	

HARJOITUS 3

VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Mihin sinä menet, kun haluat ostaa ruokaa? _____
2. Minne sinä menet, kun lapsellasi on korva kipeä? _____
3. Mihin sinä menet, kun sinun täytyy ostaa lääkettä? _____
4. Minne sinä menet, kun tarvitset käteistä rahaa? _____
5. Mihin sinä menet, kun haluat ostaa uuden sohvan? _____
6. Minne sinä menet, kun haluat ostaa lapsellesi käytetyt luistimet?

   _____
7. Mihin sinä menet, kun sinulla on stressi? _____
8. Minne sinä menet, kun haluat kuunnella musiikkia? _____
9. Mihin sinä menet, kun haluat uida? _____
10. Minne sinä menet, kun haluat lainata CD-levyjä tai kirjoja? _____
11. Mihin sinä menet, kun haluat ostaa matkan aurinkoon? _____
12. Minne sinä menet, kun haluat ostaa junalipun Rovaniemelle?

    _____
13. Mihin sinä menet, kun sinun polkupyöräsi tai autosi on rikki?

    _____
14. Minne sinä menet, kun haluat ostaa bensaa? _____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

TÄYDENNÄ ANNEN JA JAANAN KESKUSTELU. KÄYTÄ SEURAAVIA SANOJA OIKEASSA MUODOSSA:

kahdeksan	työ	laukku	koti

Anne: Hei Jaana! Pitkästä aikaa! Mistä sinä tulet?

Jaana: Tulen _____, mutta minulla on kiire. Kurssi alkaa pian.

Mistä sinä olet tulossa?

Anne: Tulen _____. Olisi mukava tavata ja jutella. Milloin sinun kurssi loppuu?

Jaana: Se loppuu _____. Voitko soittaa kännykkääni sen jälkeen?

Anne: Joo, odota, otan kynän _____. Mikä on sinun numero?

Jaana: Se on 050-5524 8871. Kiva, nähdään sitten myöhemmin. Hei hei!

Anne: Joo, hyvä. Hei hei!

HARJOITUS 5

KIRJOITA SANAT OIKEASSA MUODOSSA.

1. Kello soi. Herään ja menen _____ (kylpyhuone).
2. Käyn _____ (suihku).
3. Sitten kävelen _____ (keittiö) ja laitan vettä _____ (kahvinkeitin).
4. Otan voita ja juustoa _____ (jääkaappi).
5. Laitan ne _____ (pöytä).
6. Syön ja lähden _____ (työ).
7. Kävelen ensin _____ (bussipysäkki).
8. Bussi menee _____ (keskusta).
9. Istun _____ (bussi) 20 minuuttia ja jään sitten pois _____ (bussi).
10. Juoksen _____ (työ), koska olen myöhässä.
11. Kaikki muut ovat jo _____ (työpaikka).
12. Istuudun _____ (tuoli) ja aloitan päivän työt.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KATSO KARTTAA JA KUUNTELE MÄKISEN PERHEEN SUUNNITELMIA HEIDÄN KESÄLOMAMATKASTAAN SUOMESSA. PIIRRÄ HEIDÄN REITTINSÄ KARTTAAN.

KIRJOITTAMINEN

KATSO KUVAA JA KIRJOITA, MILLAISEN MAAILMANYMPÄRYSMATKAN HALUAT TEHDÄ! KÄYTÄ APUNASI NÄITÄ KYSYMYKSIÄ.

MATKA MAAILMAN YMPÄRI

Millä kulkuvälineellä?

Mistä?

Minne?

Milloin?

Kenen kanssa?

Kuinka kauan?

KAPPALE 14

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kertomaan mielipide ja perustelemaan se lyhyesti
- kaupunkisanastoa
- luontosanastoa

Matkalla töihin

Antti Tahvanainen ajaa autollaan töihin. Syysaurinko paistaa kirkkaasti. Yöllä oli pakkasta, ja nyt tien pinnalla on mustaa jäätä. Tie on liukas.

– Onneksi minulla on hyvin aikaa, ennen kuin kokous alkaa. Ei tarvitse ajaa niin lujaa, vaikka onhan täällä tiellä taas ruuhkaakin, Antti ajattelee.

Antti ja hänen perheensä asuvat maalla lähellä Helsinkiä. Antti on työssä Espoossa, ja hänen vaimollaan on oma yritys kotikunnassa.

Antista on mukava ajaa autolla töihin. Siinä voi miettiä päivän töitä ja ihailla maisemia. Antti on kotoisin Itä-Suomesta, ja joskus hän kaipaa Itä-Suomen luontoa, koska siellä maasto on vaihtelevaa, ei niin tasaista kuin täällä Etelä-Suomessa. Vaikka onhan täälläkin kaunista, erityisesti näin syksyllä ruskan aikaan. Antin mielestä mikään ei ole niin rentouttavaa kuin ulkoilla syksyisessä metsässä koiran kanssa.

Antti ajaa monen kesämökin ohi. Hän ajattelee omaa mökkiään. Mökin ympäriltä pitää kaataa pari vanhaa puuta, ja rantaan täytyy tehdä uusi polku. Mökki on kauniilla paikalla eräässä saaressa. Antin vaimo haluaa mökille ison puutarhan, mutta mökki on kalliotontilla. Se on Antin mielestä vain hyvä, koska silloin jää enemmän aikaa kalastukselle.

Kerran pari vuodessa Antti käy Lapissa. Hän pitää vaeltamisesta. Firmalla on oma mökki Lapissa, ja työntekijät voivat vuokrata sen viikoksi kerrallaan. Mökki on tunturin rinteessä, ja sen pihalta voi lähteä heti laskettelemaan. Antti laskettelee paljon tunturilla, ja silloin hänen silmänsä lepäävät kauniissa maisemassa. Antin mielestä Suomessa onkin parasta puhdas luonto.

– Ohhoh, jokos minä olen melkein perillä! Ja minun olisi pitänyt miettiä aamun kokousta eikä ajatella omia asioitani!

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI (S. 108) JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Millainen sää on?
2. Mistä asioista Antti pitää?
3. Mitä Antti harrastaa?

Kirstin kotikaupunki IIIIII

Kirsti Lahtela kertoo omasta kotikaupungistaan:

Asun perheeni kanssa eräässä Itä-Helsingin lähiössä. Lähiö on uusi, ja siellä on paljon kerrostaloja, jotka ovat hyvin lähekkäin. Parasta on se, että lähiössä on myös oma uimaranta. Rantaa kiertää kaunis kävelytie, ja sen varrella on penkkejä. Rantatie on melko pitkä, ja usein iltaisin lenkkeilen siellä naapurini Sallan kanssa.

Lähiössä on päiväkoti, mutta koulua ei vielä ole. Tyttöni on päiväkodissa, ja se on vilkkaan tien toisella puolella. Kaupunginosayhdistys tekee joka vuosi monta aloitetta kaupunginvaltuustolle. Yksi aloite on saada päiväkodin lähelle risteykseen liikennevalot. Nyt suojatie on vaarallinen. Onneksi meidän pihalla ei ole paljon autoja, koska ne ovat pysäköintitalossa.

Olen työssä Helsingin kaupungin liikennelaitoksella, ja ammattini on raitiovaununkuljettaja. Menen työhöni metrolla ja bussilla. Pidän työstäni. Saan tavata paljon ihmisiä ja katsella myös kaupunkia eri vuodenaikoina. Ratikkalinjat kulkevat keskustassa tai lähellä sitä. Ratikkaa ei ole vaikea ajaa, mutta muuta liikennettä on paljon. Suomessa ei ole muissa kaupungeissa ratikoita.

Helsingissä on hyvä ja toimiva joukkoliikenne. Kaikki eivät tarvitse omaa autoa, koska metro, bussit, paikallisjunat ja ratikat kuljettavat edullisesti kaikkialle. Minusta on hyvä, että ihmiset käyttävät niin paljon joukkoliikennettä. Se ei saastuta niin paljon kuin jos käyttää omaa autoa. Helsinki sijaitsee meren rannalla, joten täällä on melko puhdas ilma, mutta minun mielestäni puhdasta ilmaa ja luontoa ei ole koskaan liian paljon.

Ratikka Helsingissä

20 Joskus minua ärsyttää, kun ihmiset tuhlaavat ja kuluttavat niin paljon. Tavallinen ihminenkin voi ajatella luontoa ja tehdä paljon. Meidän perheemme kierrättää jonkin verran, sillä käymme usein kirpputorilla. Myymme siellä joskus lastenvaatteita, 25 jotka ovat jo liian pieniä Riinalle. Ostamme kirpputorilta erityisesti lasten urheiluvälineitä, koska ne ovat uusina melko kalliita. Kotona kierrätämme siten, että meillä on kaksi roskista: toiseen laitamme biojätteet, kuten hedelmien kuoret ja ruoantähteet, ja 30 toiseen muut roskat. Lisäksi oman talomme lähellä on sekä lasin- että metallinkeräyspiste. Sinne viemme esimerkiksi lasipurkit ja säilyketölkit. Tiedän, että myös maito- ja mehupurkeille on oma keräyspisteensä, mutta se on kaukana, emmekä aina jaksa 35 viedä sinne tyhjiä purkkeja. Minusta on hyvä, että ihmiset yrittävät säästää luontoa.

Tuomiokirkko ja Kauppatori

Kauppatori, taustalla Uspenskin katedraali

Finlandia-talo, taustalla Kansallismuseo

Oopperatalo ja Töölönlahti

HARJOITUS 2

LUE TEKSTI (S. 109–110) JA ALLEVIIVAA OIKEA VAIHTOEHTO.

1. Kirsti asuu
   a) lähellä keskustaa
   b) Itä-Helsingissä
   c) lähellä Itä-Helsinkiä.
2. Kirstin mielestä parasta on se, että lähiössä on
   a) päiväkoti
   b) peruskoulu
   c) uimaranta.
3. Kirsti pitää työstään, koska
   a) siinä voi tavata ihmisiä
   b) palkka on hyvä
   c) hänelle jää aikaa lenkkeillä.
4. Kirstiä ärsyttää se, että
   a) ihmiset ajavat autolla liian kovaa
   b) ihmiset eivät maksa ratikkalippuaan
   c) ihmiset ostavat liian paljon tavaroita ja heittävät ne sitten pois.
5. Kirstillä on kotona kaksi roskista:
   a) yksi lasipurkeille ja yksi muille roskille
   b) yksi biojätteille ja yksi muille jätteille
   c) yksi maitopurkeille ja yksi muille jätteille.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

MIELIPIDE

Suomessa kysytään usein, mitä toinen ajattelee jostakin asiasta. Oma mielipide on hyvä myös perustella ja kertoa, miksi ajattelee niin. Kun kertoo oman mielipiteensä, voi käyttää esimerkiksi seuraavia fraaseja:

Mikä on sinun mielipiteesi tästä?
Miltä sinusta tuntuu ...?
Mitä sinä ajattelet tästä?

- Minusta/*Musta* ...
- Minun mielestäni/*Mun mielestä* ...
- Minusta/*Musta* tuntuu, että ...
- Ajattelen, että ...
- Luulen, että ...
- En tiedä.
- En osaa sanoa.
- Olen samaa mieltä kuin sinä.
- Olen eri mieltä kuin sinä.

Miksi sinun mielestäsi Suomessa on mukava asua?

- Koska täällä on rauhallista.

Esimerkkejä

Minusta tuo väri sopii sinulle hienosti.
Minun mielestäni täällä on liian kylmä.
Minusta tuntuu, että sinä ymmärrät tämän hyvin.
Ajattelen, että tuo elokuva on liian jännittävä lapsille.
Luulen, että sinä et tarvitse autoa, koska pääset sinne hyvin metrolla.

HUOMAA!

Kun joku näyttää jotakin tavaraa, hän voi kysyä mielipidettäsi siitä ja sanoa:

HARJOITUS 3

KYSY, MITÄ NAAPURISI AJATTELEE

- kotikaupungistaan
- Suomen säästä
- talvesta
- presidentistä.

KEKSI ITSE 5 KYSYMYSTÄ LISÄÄ!

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

VASTAA VÄITTÄMIIN JA KESKUSTELE SEN JÄLKEEN NAAPURIN KANSSA NÄISTÄ VÄITTÄMISTÄ JA SIITÄ, MIKSI AJATTELETTE NÄIN.

	OLEN SAMAA MIELTÄ.	OLEN ERI MIELTÄ.
1. On hyvä, että bensa on niin kallista.		
2. Suomessa on liian vähän puhdasta luontoa.		
3. Suomessa on liian vähän ihmisiä.		
4. Matkustaminen on kallista.		
5. Ihmisillä on aina kiire.		
6. Bussinkuljettajat ajavat liian kovaa.		
7. Kierrätys vie liian paljon aikaa.		
8. Suomessa on likaista.		
9. Kirpputori on hyvä ja halpa idea.		
10. Omassa lähiympäristössäni on kaikki, mitä tarvitsen.		

HARJOITUS 5

KUUNTELE JA KIRJOITA, MITÄ MIELTÄ HE OVAT NÄISTÄ ASIOISTA.

	Suomen luonto	oma auto	kierrätys
1 Jari Niemi			
2 Mia Åberg			
3 Saku Virolainen			
4 Kerttu Sinisalo			

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA PAIKALLISLEHTEEN MIELIPIDEKIRJOITUS.

Valitse yksi seuraavista aiheista ja kirjoita siitä 50–100 sanaa. Kerro kirjoituksessasi, mitä ajattelet näistä asioista ja miksi:

a) kotimaasi tai Suomen luonnosta
b) kotimaasi ruoasta tai suomalaisesta ruoasta
c) kotimaasi tai Suomen vuodenajoista
d) kotimaasi tai suomalaisesta liikennekulttuurista
e) luonnon saastumisesta.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 15

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- miten ehdottaa jotakin tai sopia asioita
- miten kutsua joku kylään
- mistä voi keskustella puolitutun tai vieraan ihmisen kanssa
- adverbin pääte **-sti**

Sakari tapaa vanhan työkaverin

Sakari Laine tapaa Erkin eräänä torstaina kadulla. He olivat ennen samassa työpaikassa, mutta nyt Erkillä on uusi työpaikka.

– Hei Erkki! Mitä kuuluu?
– Sakari, terve! Hyvää. Entä sinulle? Miten sinä viihdyt uudessa työssä?
– Hyvin, kiitos kysymästä. Työ on mielenkiintoista, mutta kyllä välillä on ikävä vanhoja työkavereita. Mitä sinne teille kuuluu?
– Sitä samaa niin kuin tiedät. Kiire on kova. Päivät kuluvat nopeasti.
– Niinhän se on joka paikassa. Hei, miten on, tuletteko lauantaina Helenan kanssa meille kylään?
– Kiitos kutsusta, mutta ensi lauantaina me menemme Ylöjärvelle. Helenan vanhemmat asuvat siellä.
– No, entä seuraava lauantai?
– Se kyllä sopii. Helenalla ei ole sinä viikonloppuna työtä.
– Selvä. Se on sovittu sitten. Vaikka seitsemän maissa illalla.
– Hyvä. Me tulemme. Nähdään silloin!
– Joo, nähdään! Moi, moi ja Helenalle terveisiä!
– Kiitos, samoin Katrille. Hei!

Tee harjoitus 1, s. 115.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Erkki ja Helena käyvät kylässä IIIIII

Reilun viikon kuluttua lauantaina Erkki ja Helena ovat kylässä Laineilla. He ojentavat pullon viiniä ja kukkia Sakarin vaimolle Katrille.

Helena: Tässä vähän tuomisia, ole hyvä.
Katri: Kiitos. Mitäs te nyt. Ei olisi mitään tarvinnut tuoda. Ihana nähdä pitkästä aikaa!
Helena: Sanopa muuta. Teillä on uusi sohva. Tosi kaunis väri!
Katri: Se vanha sohva oli tosi kulunut. Sinä olet ensimmäinen vieras tällä sohvalla. Se tuli toissapäivänä.
Helena: Aijaa. Tässähän on hyvä istua!
Katri: Niin, eikö olekin. Sakarin mielestä se oli kallis, mutta se on hyvää laatua – ja kotimainen!

Sakari Laine on innokas ruoanlaittaja. Hän tarjoilee aluksi sienikeittoa ja sen jälkeen lohta. Jälkiruokana on herkullista omenapiirakkaa. Ilta kuluu mukavasti. Ruoka on hyvää, ja kaikki viihtyvät.

Erkki: Milloin sinulla on kesäloma?
Sakari: Heinäkuussa. Katrin loma alkaa jo kesäkuussa, mutta meillä on kolme viikkoa yhteistä lomaa. Entä sinulla? Onko teillä lomasuunnitelmia?
Erkki: Meillä alkaa loma heinäkuun puolivälissä. Me olemme mökillä melkein koko loman. Ehkä elokuussa käymme Ruotsissa. Helenan sisko asuu siellä. Entä te?
Sakari: Me menemme Lontooseen ja olemme siellä viikon. Loppuaika menee sitten mökillä.
Erkki: Niin, toivottavasti tulee hyvä kesä. Jos sataa kovasti, niin mökillä on aika ankeaa.
Sakari: Näin se on. Meillä ei ole sähköä mökillä. Sisällä ei voi oikein edes lukea.
Erkki: Meillä on kyllä sähkö ja televisio, mutta silti. Ei huonolla säällä voi nauttia mökkielämästä samoin kuin auringonpaisteella.
Sakari: Niinpä niin. Saa nähdä, milloin se kesä tulee. Tänä talvena lunta tulee joka viikko. Aamuisin saa viisitoista minuuttia putsata autoa ennen kuin voi lähteä liikkeelle.
Erkki: Sinä sen sanot! Autotalli olisi kyllä tosi helpotus!

Miehet jatkavat juttua autoista ja naiset keskustelevat urheiluharrastuksistaan. Aika kuluu nopeasti. Kahdeltatoista Erkki ja Helena ovat lähdössä.

Helena: Kiitos mukavasta illasta – ja Sakari, se lohi oli ihanaa!
Sakari: Ei mitään. Kiitos teille. Mukavaa, että olitte kylässä. Ja nähdään vähän useammin!
Erkki: Kyllä. Mennään tässä jokin viikonloppu meidän mökille. Heti kun tulee ensimmäinen lämmin ja keväinen viikonloppu.
Katri: Se on hyvä idea.
Helena: Kiitos vielä kerran ja hyvää yötä!
Katri: Hyvää yötä! Lapsille terveisiä.

Kesämökillä

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

LISÄÄ PUUTTUVAT SANAT. TEKSTISTÄ (s. 113) SAAT APUA.

Taru: Hei Ulla! _____ ?
Ulla: Kiitos hyvää. Entä sinulle?
Taru: Hyvää. Työssä vain on _____.
Ulla: Sopiiko sinulle, että mennään ylihuomenna elokuviin?
Taru: _____.
Ulla: Hyvä. Nähdään kello puoli seitsemän Studio Fennian aulassa.
Taru: _____. Nähdään silloin!
Ulla: Moi!

HARJOITUS 2

LUE TEKSTI (s. 114) JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Mitä tuomisia Erkillä ja Helenalla on?
2. Mitä Helena ihastelee?
3. Miksi Erkki ja Helena käyvät Ruotsissa kesälomalla?
4. Miksi Sakarin ja Katrin mökillä on vaikea lukea sisällä?
5. Milloin vieraat lähtevät?

HARJOITUS 3

KIRJOITA VIHKOON LAUSEITA SEURAAVISTA SANOISTA, JOTKA ESIINTYVÄT TEKSTISSÄ (s. 114).

tapaaminen	jatkaa
vaihtaa	kiire
kulunut	herkullinen
suunnitelma	viihtyä

EHDOTTAMINEN JA SOPIMINEN

Sopiiko viideltä?
Sopiiko sinulle, että nähdään lauantaina kolmelta kahvila Puustissa?
Nähdäänkö tiistaina?
Mitäs, jos menemme/mennään huomenna elokuviin?
Huvittaisiko sinua lähteä elokuviin?
Tuletko kahville illalla?
Käykö sinulle tiistaina kahdelta?

– Kyllä se sopii.
– Kyllä se käy.
– Joo, miksei.
– Mikä ettei. Sehän on hyvä idea. / Sehän olisi kiva.
– Mennään vaan.
– Nähdään vaan.
– Sovittu.
– Selvä.
– Kiitos kutsusta. Minä tulen mielelläni.
– Valitettavasti minulla on muuta menoa tiistaina.
– Tiistai ei käy, mutta miten olisi keskiviikkona?
– Se ei sovi, koska minulla on töitä silloin.
– Se ei ikävä kyllä käy, mutta...
– Tämä viikko on vähän huono, mutta joskus toiste.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KESKUSTELUN ALOITUS: AIHEITA

- Onpa tänään kylmä / lämmin / tuulista / pimeää.
- Onpa täällä tungosta / ruuhkaa / pitkä jono / hidas palvelu ...
- Onko se bussi taas myöhässä?
- Tiedätkö, missä ...?
- Osaatko sanoa, missä ...?
- Sinulla on kaunis pusero / uudet silmälasit / kiva tukka.
- Mitä sinä aiot tehdä viikonloppuna?
- Milloin sinulla on kesäloma/talviloma?

MITKÄ NÄISTÄ SOPIVAT TUTULLE IHMISELLE JA MITKÄ OUDOLLE IHMISELLE?

Kutsu

Tervetuloa Kallen 30-vuotisjuhliin lauantaina 3. maaliskuuta kello 18 alkaen.

Osoite: Lehtokuja 3 C 13
Bussit: 49 ja 49B
(Keskuspuiston pysäkki)

Vastauspyyntö: 28.2. mennessä
Puh. 223 667

HARJOITUS 4

ET PÄÄSE KALLEN SYNTYMÄPÄIVILLE. KIRJOITA DIALOGI, MITÄ PUHUTTE, KUN SOITAT KALLELLE JA ILMOITAT ASIASTA.

HARJOITUS 5

KUUNTELE KESKUSTELU. MERKITSE, ONKO VÄITE OIKEIN VAI VÄÄRIN?

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Nyt on ilta.		
2. Riitta on väsynyt.		
3. Elokuva oli kiinnostava.		
4. Lapsi oli sairas.		
5. Riitan työkaveri opiskelee illalla.		
6. Työkaverin yö oli myös lyhyt.		
7. Naiset tapaavat kahvihuoneessa.		

HARJOITUS 6

ESITÄ PARIN KANSSA KESKUSTELU SEURAAVISSA TILANTEISSA:

- Bussissa puhut vanhan naisen kanssa.
- Tapaat naapurin hississä.
- Näette vanhan ystävän kanssa kadulla.
- Soitat ystävälle ja kutsut hänet syömään.

TOISTUVAN AJAN ILMAISEMINEN

Jos jokin asia tapahtuu **aina samaan aikaan säännöllisin väliajoin**, sitä ilmaistaan päätteillä **-isin** tai **-ittain**.

joka maanantai	maanantai**sin**	Lempitelevisiosarjani tulee **maanantaisin**.
joka aamu	aamu**isin**	Syön **aamuisin** aina puuroa.
joka viikonloppu	viikonloppu**isin**	**Viikonloppuisin** ulkoilen paljon.
joka päivä	päi**vittäin**	Hampaat on hyvä pestä **päivittäin**.
joka viikko	viiko**ittain**	Soitan äidilleni **viikoittain**.
joka kuukausi	kuukausi**ittain**	Vuokra täytyy maksaa **kuukausittain**.
joka vuosi	vuo**sittain**	Käyn **vuosittain** Tukholmassa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

ADVERBI

Jos adjektiivi liittyy verbiin, sen vartaloon lisätään yleensä pääte **-sti**, ja silloin siitä tulee **adverbi**. Adverbi vastaa kysymykseen **miten, kuinka** tai **millä tavalla** joku tekee jotakin.

nopea	→	nopea-	+ **-sti**	Matti kävelee **nopeasti**.
ahkera	→	ahkera-	+ **-sti**	Minä opiskelen **ahkerasti**.
iloinen	→	iloise-	+ **-sti**	Hän hymyilee **iloisesti**.
kaunis	→	kauniI-	+ **-sti**	Hän kattaa pöydän **kauniisti**.
hidas	→	hitaa-	+ **-sti**	Voitko puhua **hitaasti**?

Joillakin adjektiiveilla on **erilainen adverbimuoto**.	hyvä → **hyvin** oikea → **oikein** väärä → **väärin**
HUOMAA!	Auto ajaa **lujaa.** Kaisa ajaa **hiljaa**, koska on huono keli. Tero puhuu **kovaa**, koska hänen äitinsä kuulee huonosti. Maija puhuu niin **hiljaa**, että on vaikeaa kuulla, mitä hän sanoo.
HUOMAA adjektiivin ja adverbin ero.	**Millainen** Liisa on? – Hän on **kaunis**. **Miten** Liisa laulaa? – Hän laulaa **kauniisti**.

HARJOITUS 7

TÄYDENNÄ LAUSEET VASTAKOHDALLA.

1. Kaija ei vastaa koskaan väärin. Hän vastaa aina _____.
2. Minä puhun nopeasti, mutta minun mieheni puhuu yleensä _____.
3. Minä osaan piirtää hyvin, mutta minä laulan tosi _____.
4. Eilinen elokuva loppui onnellisesti. Minä en pidä elokuvista, jotka loppuvat _____.
5. Hän puhui ensin epäselvästi, mutta toisella kertaa onneksi tosi _____.
6. Minun talossani on kaksi koiraa. Toinen tervehtii minua iloisesti ja toinen haukkuu aina _____.

KIRJOITTAMINEN

SUUNNITTELE MUKAVA ILLANVIETTO YSTÄVIEN KANSSA.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 16

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kysymään ja tiedustelemaan
- pyytämään kohteliaasti
- pankkisanastoa

Pankissa

Asiakas: Päivää. Haluaisin avata pankkitilin.
Virkailija: Hyvää päivää. Millaisen tilin haluaisitte avata? Tavallisen käyttötilinkö?
Asiakas: Niin kai. Asun tässä lähellä ja haluaisin, että myös pankkiasiani ovat lähellä.
Virkailija: Aivan. Se on kätevää, vaikka nykyään ei tarvitse usein asioida pankin konttorissa, koska laskut voi maksaa automaatilla tai Internetin kautta. Tästähän tulee varmaan myös teidän palkkatilinne, eikö totta?
Asiakas: Juu. Onko mahdollista saada myös pankkikortti? Tiliote tulee varmaan kotiin kerran kuussa?
Virkailija: Totta kai. Haluaisitteko yhdistää pankkikorttiinne myös luottokortin? Tässä kuussa asiakkaamme voivat ottaa ilmaiseksi World Card -luottokortin. Sillä voi maksaa koko maailmassa, ja lasku tulee seuraavassa kuussa.
Asiakas: Val niin. No, kyllähän minä sitä luottokorttia tarvitsen. Tiedän, että World Card on hyvä ja luotettava, joten sen voi liittää korttiini.
Virkailija: Selvä. Voitteko odottaa hetken, niin haen kaikki tarvittavat paperit. Tässä on esite pankkitilin palveluista, niin voitte tutustua siihen.
Asiakas: Aha, kiitos.

Bussipysäkillä

Sami: Huh, onpa tänään kylmä! Onkohan bussi taas myöhässä, kun sitä ei vieläkään tule.
Erkki: Niin, ehkäpä aamuruuhka sekoittaa liikennettä. Onko sinulla muuten kelloa? Oma unohtui kotiin ja minusta tuntuu, että se on jo aika paljon.
Sami: Katsotaanpa. Se on 8.22. Ja tuolta bussi jo tuleekin.
Erkki: Kiitos. Taidanpa sittenkin ehtiä ajoissa työhön.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Illalla kotona

Äiti: Essi! Tuopa minulle keittiöstä sakset!
Essi: Tässä. Äiti, saisinko mennä vielä vähäksi aikaa ulos? Mira ja Janitakin ovat siellä.
Äiti: Jos läksyt on kunnossa, niin saat mennä, mutta tule kotiin puolen tunnin päästä.
Essi: Joo, meillä ei ollut läksyä kuin enkusta. Heippa vaan!

Kuka hakee lapset?

Ari: No hei kulta! Kuule, voisitko hakea tänään lapset päiväkodista? Minun täytyy saada raportti valmiiksi vielä tänään enkä millään ehtisi hakea lapsia.
Suvi: Taasko? Minun pitää valmistella huomista neuvottelua. Etkö todellakaan ehdi?
Ari: En millään. Voisithan sinä valmistella kokousta illalla kotona.
Suvi: Niin no, kaipa täytyy tehdä niin. Okei, haen lapset.
Ari: Kiitos, kulta. Minä voin kyllä hakea heidät koko loppuviikon. Nähdään sitten illalla.
Suvi: Joo, nähdään. Mutta voisitko käydä kaupassa ja ostaa leipää ja jogurttia aamuksi? Luulen, että muuten meillä on kaikkea.
Ari: Selvä, käyn kaupassa. Hei hei!
Suvi: Hei!

Matkatoimistossa

Asiakas: Päivää. Olisiko mahdollista saada lippuja vielä kello 18 Tukholman laivaan?
Virkailija: Katsotaanpa. Ikävä kyllä siihen ei ole enää yhtään lippua jäljellä. Voitte kysyä huomenna satamasta lippuja 2 tuntia ennen laivan lähtöä.
Asiakas: Kiitos. Näkemiin.
Virkailija: Näkemiin.

HALUAISIN KYSYÄ JOTAKIN

Suomessa voi **kysyä, pyytää** tai **tiedustella** jotakin asiaa **kohteliaasti** esimerkiksi seuraavalla tavalla:	**Haluaisin** kysyä jotakin. Onko sinulla aikaa? **Haluaisin** lasin tuoremehua ja juustosämpylän. **Haluaisitteko** Te kahvia? **Voisinko** saada kaksi lippua? **Voisitko** tulla tänne? **Saisinko** ison pullon Jaffaa? **Olisiko mahdollista** varata liput huomiseksi? **Onko mahdollista** maksaa luottokortilla?
Lisäksi päätteillä **-han/-hän** ja **-pa/-pä** voidaan **kehottaa kohteliaasti**. Silloin ne liitetään verbiin ja verbi on tavallisesti ensimmäinen sana lauseessa.	Avaa**pa**/Avaa**han** ikkuna! Täällä on niin kuuma. Lapset, tulkaa**pa**/tulkaa**han** jo sisälle! Katso**pa**/Katso**han**, tämä täytyy tehdä näin.
Nämä päätteet voivat ilmaista myös mm. **epävarmuutta, ihmettelyä, muistuttamista, eri mieltä olemista** ja **yllätystä**.	Onko**han** tämä oikea talo? Tänään**hän** meidän täytyy muistaa maksaa vuokra. Minä**hän** en sinne lähde! Haluan olla kotona. Sinä et sitten tullutkaan. – Tulin**pa**, mutta olit itse jo lähtenyt pois! Tämä**hän** on hauska kirja! On**pa** kaunis ilma tänään!

TEITITTELY

Suomessa sanotaan joskus **Te** yhdelle ihmiselle. Se osoittaa silloin **kohteliaisuutta** ja **kunnioitusta**. Tavallisesti sanotaan **Te** vanhalle tai arvokkaalle ihmiselle. Teitittelyä kuulee myös **asiakaspalvelussa**. Muulloin käytetään yleisesti **sinä**-muotoa.	Rouva Mäkinen, miten **voitte**? Presidentti Halonen, mitä mieltä **Te olette** tästä asiasta?

HARJOITUS 1

TÄYDENNÄ LAUSEET.

1. Anteeksi, _____ kysyä jotakin?
2. _____ saada lääkäriaika ylihuomiseksi?
3. _____ lainata minulle puhelinta?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

4. _____ jo ulos!

5. _____ 200 grammaa tuota juustoa?

6. _____ 2 kanahampurilaista ja 2 Fantaa.

7. _____ saada katsoa tuota paperia?

8. _____ maksaa pankkikortilla?

9. _____ viedä roskat ulos?

10. _____ minulle jääkaapista tuoremehua!

HARJOITUS 2

TEE PARISI KANSSA KOHTELIAITA KESKUSTELUJA

a) postissa
b) kaupassa
c) kioskilla
d) vaatekaupassa
e) elokuvateatterissa
f) ravintolassa.

HARJOITUS 3

VALITSE OIKEA VAIHTOEHTO.

1. Jos haluat säilyttää rahaa pankissa, sinulla täytyy olla
   a) kukkaro
   b) tili
   c) luottokortti.

2. Jos haluat maksaa laskuja pankkiautomaatilla, sinulla täytyy olla
   a) automaattikortti ja tunnusluku
   b) henkilökortti ja osoite
   c) kirjastokortti ja henkilötunnus.

3. Jos sinulla ei ole käteistä rahaa, voit maksaa ostokset kaupassa
   a) henkilökortilla
   b) automaattikortilla
   c) pankkikortilla.

4. Jos sinulla ei ole rahaa ostaa uutta autoa, sinun täytyy ottaa pankista
   a) automaattikortti
   b) laina
   c) autovakuutus.

5. Jos olet pankin asiakas, sinulle tulee kotiin esimerkiksi kerran kuussa
   a) tiliote
   b) pankkivirkailija
   c) postikortti.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 17

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN
- leipomissanastoa
- onnettomuussanastoa
- imperatiivi
- antamaan käskyjä, ohjeita, neuvoja ja varoituksia sekä kieltämään ja pyytämään

Leipomispäivä

Katri Laineella on tänään vapaapäivä. Koulussa on syyslomaviikko, joten myös hänen poikansa Janne on kotona.

– Hei, äiti. Minun tekee mieli pullaa tai jotakin muuta hyvää. Onko meillä pakastimessa mitään?
– Ei taida olla, mutta minä voin oikeastaan leipoa tänään, jos sinä vähän autat minua.
– Joo, sopii.

Katri tarkistaa kaapista, onko heillä kaikkia pullataikinan aineksia. Kananmunat ovat loppu, joten Janne käväisee nopeasti lähikaupassa ja hakee lisäksi pari litraa maitoa. Hänen mielestään mikään ei ole niin hyvää kuin tuore pulla ja lasi kylmää maitoa.

– Ota Janne kaapista iso muovinen kulho. Mittaa kulhoon sitten viisi desilitraa maitoa ja lämmitä sitä mikrossa pari minuuttia. Älä lämmitä maitoa liikaa, ettei se sitten polta hiivaa.

Katri mittaa toiseen astiaan vehnäjauhot. Hän pehmittää myös margariinin mikrossa.

– Liuota sitten hiiva maitoon. Lisää teelusikallinen suolaa ja kaksi desiä sokeria sekä yksi ruokalusikallinen kardemummaa. Sekoita ja riko joukkoon yksi kananmuna.

© Kopiosuojattu

Kun Janne on valmis, Katri kaataa kulhoon vähän vehnäjauhoja ja sekoittaa ne puuhaarukalla taikinaan. Sitten hän käärii hihan ylös, jotta voi alkaa käsin vaivata taikinaa.

– No, niin. Kaada tänne vehnäjauhoja, mutta älä laita heti kaikkia. Minä vaivaan välillä taikinaa.

Katri vaivaa taikinaa huolellisesti, ja Janne lisää vehnäjauhoja vähän väliä. Lopuksi Janne lisää pehmeän margariinin, ja Katri alustaa myös sen taikinaan. Hän peittää kulhon liinalla. Puolen tunnin kuluttua taikina on kohonnut, ja Katri ja Janne voivat aloittaa leipomisen. Katri antaa Jannelle ohjeita.

– Katso näin. Ota pieni pala taikinaa ja pyöritä sitä käden ja pöydän välissä.
– Tämä on vaikeaa. Tämä on ihan ruma ja soikea. Miten sinun pullat ovat kaikki kauniita ja pyöreitä?
– Älä välitä. Harjoittelu tekee mestarin, vastaa Katri ja nauraa.

Kun kaikki pullat ovat valmiina, Katri nostaa ne uunipellille ja peittää taas liinalla. Pullat kohoavat nopeasti ja ovat puolen tunnin kuluttua valmiita uuniin. Katri voitelee pullat kananmunalla ja laittaa pellin uuniin. Uunissa on lämpöä 225 astetta.

– Katso kellosta aikaa, Janne. Näitä täytyy paistaa reilut kymmenen minuuttia. Tällaiset pikkupullat palavat nopeasti, jos ne unohtaa uuniin liian pitkäksi aikaa.
– Selvä. Minä vahdin kelloa.

Pian kotona leijuu ihana tuoreen pullan tuoksu. Janne odottaa jo maitolasi edessään ruokapöydän ääressä.

RESEPTI

Pulla

5 dl maitoa
50 g hiivaa
1 muna
2 dl sokeria
1 tl suolaa
1 rkl kardemummaa
1 kg vehnäjauhoja
150 g margariinia tai voita

Voiteluun: munaa

HARJOITUS 1

KERÄÄ TEKSTISTÄ KAIKKI LEIPOMISSANAT JA MUUTA NE PERUSMUOTOON.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

IMPERATIIVI

Imperatiivimuoto voi olla käsky, ohje, neuvo, varoitus, kielto tai pyyntö.	**Mene** ulos! **Laita** pankkikorttisi magneettinauha alaspäin! **Katso** tästä oppaasta apua! **Varo**, tämä katu on liukas! **Älä ota** sitä! Se on minun! **Lainaa** hetkeksi sanakirjaa.

Imperatiivista käytetään nykyisin yksikön ja monikon 2. persoonan muotoja.

	perusmuoto	vartalo	sinä-muoto	te-muoto
1	soittaa	soita-	**soita** älä soita	soitta**kaa** **älkää** soitta**ko**
2	syödä	syö-	**syö** **älä** syö	syö**kää** **älkää** syö**kö**
3	kävellä	kävele-	**kävele** **älä** kävele	kävel**kää** **älkää** kävel**kö**
4	hypätä	hyppää-	**hyppää** **älä** hyppää	hypät**kää** **älkää** hypät**kö**
5	valita	valitse-	**valitse** **älä** valitse	valit**kaa** **älkää** valit**ko**
6	paeta	pakene-	**pakene** **älä** pakene	paet**kaa** **älkää** paet**ko**

Yksikkö Huomaa, että yksikön 2. persoonassa **(sinä)** imperatiivi on sama kuin vartalo. Kun siis otat loppu-t:n pois preesensin **sinä**-muodosta, saat imperatiivin.	(sinä) **kirjoita/t** → **Kirjoita!** (sinä) **tule/t** → **Tule!**
Negatiivinen imperatiivi yksikössä saadaan, kun eteen lisätään kieltosana **älä**.	**Älä kirjoita!** **Älä tule!**

Yksikön 2. persoonan imperatiivissa on heikko aste 1. tyypin verbeissä (soita, lue, nuku), mutta vahva aste 3., 4. ja 6. tyypin verbeissä (ajattele, hy**pp**ää, ha**kk**aa, pakene).

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

IMPERATIIVI

Monikko Verbityypissä 1 ja 2 saat monikon 2. persoonan **(te)** imperatiivin, kun otat preesensin monikon 3. persoonan muodosta **-vat**-päätteen pois ja lisäät loppuun **-kaa/-kää**.	(he) **nukku**/vat → **Nukkukaa!** (he) **luke**/vat → **Lukekaa!**
HUOMAA! Verbityypeissä 3, 4, 5 ja 6 käytetään konsonanttiloppuista vartaloa.	tulkaa, menkää, herätkää, siivotkaa, punnitkaa, paetkaa
Monikossa 1. tyypin verbit ovat vahvassa asteessa (ottakaa, antakaa), mutta 3., 4. ja 6. tyypin verbit heikossa asteessa (ajatelkaa, hypätkää, paetkaa).	
Negatiivinen muoto saadaan, kun verbin loppuun vaihdetaan pääte **-ko/-kö** ja sen eteen lisätään kieltosana **älkää**.	**Älkää** nukkuko! **Älkää** tulko!

HARJOITUS 2

KATSO LAUSEITA JA MIETI, MISSÄ NIITÄ VOI NÄHDÄ TAI KUULLA.

1. Muista leimata lippu!
2. Odota tässä!
3. Anna tunnusluku!
4. Jätä viesti äänimerkin jälkeen!
5. Soita ja tilaa jo tänään!
6. Hätätilanteessa riko lasi!
7. Älä koske esineisiin!
8. Älä nojaa oveen!
9. Älä seiso peilin edessä!
10. Työnnä!

HARJOITUS 3

MITÄ VOIT SANOA SEURAAVISSA TILANTEISSA?

a) Ikkuna on auki ja sinulla on kylmä. Ystäväsi istuu ikkunan lähellä.
b) Ystäväsi on sinun luonasi. Kahvipöydässä kaikki on valmista. Ystäväsi istuu sohvalla ja odottaa, että kutsut hänet pöytään.
c) Ystäväsi ei ole kotona, kun soitat hänelle. Jätät viestin puhelinvastaajaan ja annat numerosi.
d) Naapurisi on menossa hissiin ja haluat ehtiä samaan hissiin.
e) Kurssikaverisi yskii paljon ja on hyvin sairas.
f) Kävelet ulkona ystäväsi kanssa. Taivaalla on kaunis sateenkaari.
g) Annat ystävällesi kukkia.
h) Ystäväsi aikoo kävellä kadun yli eikä huomaa autoa, joka tulee kovaa.
i) Vaimosi tai miehesi menee nukkumaan.
j) Puiston penkissä on uusi ja märkä maali. Ystäväsi aikoo istua penkille.
k) Ystäväsi on surullinen ja itkee vähän.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

ÄITI ANTAA OHJEITA LAPSILLE, JOTKA OVAT ILLAN YKSIN KOTONA.
MITEN ÄITI SANOO HEILLE, ETTÄ

1. lasten täytyy lämmittää ruoka mikrossa ja syödä
2. heidän pitää muistaa soittaa isoäidille
3. heidän täytyy tehdä kotitehtävät
4. heidän täytyy pestä hampaat
5. he eivät saa katsoa myöhään televisiota
6. he eivät saa leikkiä tulitikuilla
7. he eivät saa mennä ulos kello seitsemän jälkeen
8. heidän täytyy soittaa äidin matkapuhelimeen, jos tulee ongelmia
9. heidän täytyy olla kiltisti.

MITEN TOIMIT ONNETTOMUUSTILANTEESSA?

1 **Arvioi tilanne:**
- mieti, mitä on tapahtunut, onko vielä vaaraa ja onko joku loukkaantunut.

2 **Estä lisäonnettomuudet:**
- sammuta moottori, katkaise sähkö tai sulje kaasu
- auta loukkaantunut ihminen pois vaarallisesta paikasta
- varoita muita ihmisiä lähellä.

3 **Hälytä apua.**

4 **Anna ensiapua:**
- katso, hengittääkö ihminen
- anna elvytystä
- sido haavat ja tue murtumat
- rauhoita potilasta.

5 **Odota ambulanssia ja poliisia. Älä poistu paikalta!**

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5

KIRJOITA SANA OIKEAAN ESIMERKKIIN.

onnettomuus	hälyttää	pelastaa	tulipalo	kuristaa
kolari	loukkaantunut	hukkua	myrkytys	
vaarallinen	elossa	tukehtua	sammuttaa	

1. Kun kaksi autoa törmää toisiinsa, on kyseessä _____.
2. Jos ei osaa uida, voi _____.
3. Jos syttyy _____, täytyy _____ apua numerosta 112.
4. Palomies _____ ihmiset ulos autosta ja _____tulipalon.
5. Jos iso pala leipää menee kurkkuun, voi _____.
6. Kaksi pyöräilijää jäi auton alle. Se oli paha _____, mutta molemmat ovat _____, ja vain toinen on _____.
7. Tämä käärme on _____. Jos se puree ihmistä, siitä seuraa _____.
8. Toiset käärmeet eivät ole myrkyllisiä, mutta ne voivat _____ ihmisen.

HARJOITUS 6

KIRJOITA VIHKOON OHJE, MITÄ TÄYTYY TEHDÄ, JOS HUOMAA TULIPALON.

HARJOITUS 7

ANNA JOKIN PIENI TEHTÄVÄ VIERUSKAVERILLESI. KUN HÄN ON TEHNYT SEN, HÄN ANTAA TEHTÄVÄN TAAS SEURAAVALLE JNE. ESIMERKIKSI: **VIE KIRJA HYLLYYN! AVAA IKKUNA!** TMS.

HARJOITUS 8

KUUNTELE OHJE JA TÄYDENNÄ LAUSEET.

Lähestymme Tukholmaa ja Arlandan (1) _____. Kello on puoli yksi (2) _____ aikaa. Sää Tukholmassa on pilvinen ja (3) _____ on plus 11 astetta. Pyydämme teitä (4) _____ nostamaan istuimenne selkänojan ylös. (5) _____ myös edessänne oleva pöytä ylös ja kiinnittäkää turvavyöt. (6) _____ käsimatkatavaranne edessä olevan istuimen alle. (7) _____ rauhallisesti paikallanne, kunnes edessänne oleva turvavyömerkkivalo on sammunut. (8) _____ teille hyvää päivänjatkoa ja tervetuloa (9) _____ !

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 18

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kertomista
- verbien rektioita
- persoonapronominien sijamuotoja
- tekemään verbistä substantiivi **-minen**-päätteen avulla

Terhi vastaa kysymyksiin

Eräänä iltana Kukkoloilla soi ovikello. Terhi avaa oven.

– Hyvää iltaa. Olen Maarit Vanhala Suomen Gallupista. Teemme tutkimusta ystävyyssuhteista. Onko teillä hieman aikaa vastata muutamaan kysymykseen?
Terhi: No, jos se ei vie kauan. Tule sisään.
Maarit: Kiitos. Aloitetaan sitten. Kun tapaat ystäviäsi, niin mistä te juttelette?
Terhi: Me juttelemme yleensä työstä, perheestä ja harrastuksista. Joskus myös huolista.
Maarit: Kuinka monta sellaista ystävää sinulla on, jolle voit kertoa ongelmistasi?

Terhi: Minulla on kaksi, ei, oikeastaan kolme sellaista hyvää ystävää.
Maarit: Kuinka usein kysyt neuvoa ystäviltäsi?
Terhi: En osaa oikein vastata tuohon kysymykseen. Aika usein.
Maarit: Kuinka usein soitat ystävillesi?
Terhi: Pari kertaa viikossa.
Maarit: Kuinka usein kirjoitat ystävillesi?
Terhi: En kirjoita kovin usein. Kun olen työmatkalla, lähetän usein jollekin ystävälle postikortin. Eräs ystäväni on työssä Malesiassa, ja lähetän hänelle kerran viikossa sähköpostia.
Maarit: Tässä kysymykset olivatkin. Kiitos ja hyvää illan jatkoa!
Terhi: Kiitos samoin.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Iloinen Matti IIIIII

Tänään Matti on iloinen. Ensi talvena hän voi pelata jääkiekkoa kaupungin parhaassa joukkueessa, Pikku-Kissoissa. Kun Matti tulee koulusta kotiin, hänen täytyy heti soittaa äidilleen Terhille ja kertoa hänelle hyvästä uutisesta.

– Äiti äiti, arvaa mitä!
– No mitä? Kerro!
– Minä voin pelata ensi talvena Pikku-Kissoissa. Eikö olekin hienoa?
– Niin on. Vaikka kyllä se taitaa tietää lisää rahanmenoa. Eikös Pikku-Kissat ole tämän kaupungin paras juniorikiekkojoukkue?
– Joo, on se. Mutta minun täytyy vielä soittaa isälle ja ukille tästä asiasta. Tuo jotakin hyvää, kun tulet töistä.
– Ehkäpä. Tulen kotiin viiden maissa. Hei sitten!
– Hei hei!

VERBIEN REKTIOITA

Rektio tarkoittaa sitä, että esimerkiksi joidenkin verbien kanssa käytetään tiettyä sijamuotoa.	**Pidän** hänestä todella paljon, mutta **rakastan** sinua. **Soita** minulle illalla! **Sano** äidillesi terveisiä! Minulla **on asiaa** Kari Virtaselle.
Tässä on joitakin suomen kielessä tavallisia verbien rektioita. Monet näistä verbeistä välittävät tietoa, informoivat henkilöä jostakin asiasta.	
ilmoittaa + kenelle + mistä asiasta / kenestä	**Ilmoitatko** minulle päätöksestä heti huomenna? Me **ilmoitamme** teille tuloksesta.
jutella + mistä asiasta / kenestä	Mistä te **juttelette**? Me **juttelemme** avioliitosta.
keskustella + mistä asiasta / kenestä	Me **keskustelemme** työstä ja vapaa-ajasta. Haluaisin vielä **keskustella** kanssasi tästä suunnitelmasta.
kertoa + kenelle + mistä asiasta / kenestä	**Kerro** minulle jotakin sinun kotimaastasi. Saanko **kertoa** teille uudesta tuotteestamme?
kirjoittaa + kenelle + mistä asiasta / kenestä	**Kirjoita** minulle kirje! Toimittajat **kirjoittavat** paljon uudesta presidentistä.
kuulla + keneltä + mistä asiasta / kenestä	**Kuulen** nyt pomolta tästä asiasta ensimmäistä kertaa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

VERBIEN REKTIOITA

kysyä + keneltä + mistä asiasta	**Kysy** äidiltä! Minä **kysyn** naapurilta hänen uudesta autostaan.
olla asiaa + kenelle	Kenelle sinulla **on asiaa**? Minulla **on asiaa** hammaslääkärille.
olla vika + kenessä/missä	Televisiossa **on** jokin **vika**. **Vika ei ole** aina minussa!
puhua + kenelle + mistä asiasta / kenestä	Kansanedustaja **puhuu** yleisölle. Minun täytyy **puhua** sinulle tästä ongelmasta.
sanoa + kenelle + mistä asiasta / kenestä	**Sano** lapsille, että heidän täytyy tulla jo sisälle. Minä **sanon** Liisalle myöhästymisestä.
soittaa + kenelle + mistä asiasta / kenestä	Muista **soittaa** Annelle! Pekka **soittaa** isälle lomamatkasta.
vastata + kenelle + mihin	**Vastaa** minulle! Miksi **et vastaa** puhelimeen?
HUOMAA myös seuraavat verbit: **ihastua** + keneen/mihin	Hän **ihastuu** helposti mukavaan ihmiseen. Me **ihastumme** tähän kaupunkiin aina uudestaan ja uudestaan.
olla kiinnostunut + mistä asiasta / kenestä	**Oletko kiinnostunut** urheilusta? **Olen kiinnostunut** hänestä.
rakastua + keneen/mihin	Tiedän, että **rakastun** tuohon mieheen. Matti **rakastuu** aina uudestaan vaimoonsa.
tutustua + keneen	Huomenna me voimme **tutustua** uuteen työkaveriin. **Tutustun** iltapäivällä taidemuseoon.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

PRONOMINIEN SIJAMUOTOJA

kuka? perusmuoto	ketä? partitiivi	kenen? genetiivi
minä	minua	minun
sinä	sinua	sinun
hän	häntä	hänen
se	sitä	sen
me	meitä	meidän
te	teitä	teidän
he	heitä	heidän
ne	niitä	niiden, niitten

kenessä? inessiivi	kenellä? adessiivi	kenestä? elatiivi	keneltä? ablatiivi	keneen? illatiivi	kenelle? allatiivi
minussa	minulla	minusta	minulta	minuun	minulle
sinussa	sinulla	sinusta	sinulta	sinuun	sinulle
hänessä	hänellä	hänestä	häneltä	häneen	hänelle
siinä	sillä	siitä	siltä	siihen	sille
meissä	meillä	meistä	meiltä	meihin	meille
teissä	teillä	teistä	teiltä	teihin	teille
heissä	heillä	heistä	heiltä	heihin	heille
niissä	niillä	niistä	niiltä	niihin	niille

HARJOITUS 1

VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Mistä sinä olet kiinnostunut? _____
2. Kenelle sinä puhut ongelmistasi? _____
3. Kenelle haluat kertoa salaisuuden? _____
4. Keneen haluaisit tutustua? _____
5. Keneltä sinä kysyt neuvoa? _____
6. Kenelle sinä soitat tänä iltana? _____
7. Mistä haluaisit keskustella tänään? _____
8. Kenelle sanot terveisiä? _____
9. Kenelle sinulla on asiaa? _____
10. Kenelle kirjoitat kirjeen? _____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

-MINEN-PÄÄTE

Suomen kielessä verbeistä voi tehdä substantiivin **-minen**-päätteen avulla. Pääte lisätään verbin monikon 3. persoonan vartaloon (vahva aste).	he luke/~~vat~~ he lentä/~~vät~~ he syö/~~vät~~ he juokse/~~vat~~ he pelaa/~~vat~~ he pelkää/~~vät~~ he valitse/~~vat~~ he vanhene/~~vat~~	**+ -minen** **+ -minen** **+ -minen** **+ -minen** **+ -minen** **+ -minen** **+ -minen** **+ -minen**	lukeminen lentäminen syöminen juokseminen pelaaminen pelkääminen valitseminen vanheneminen
HUOMAA! **-minen**-muoto taipuu normaalisti sijamuodoissa.	Tiina harrastaa purjehti**mista**. He eivät pidä luistele**misesta**.		
HUOMAA! Kun **-minen**-muoto on ensimmäisenä lauseessa, jossa on myös **olla**-verbi, niin **adjektiivi** on **partitiivissa**.	**Luke**minen on hauskaa. Opiskele**minen** on ihanaa.		
Kun **-minen**-muodon edellä on verbiin liittyvä objekti, se on genetiivissä.	**Television katsominen** on kivaa. (Vrt. Katson televisio**ta**.)		
Seuraavien verbien kanssa käytetään verbin **-minen**-muotoja.	**aloittaa** **lopettaa** **rakastaa** **harrastaa** **inhota** **suunnitella** **pitää** **nauttia**	**Aloitan** laihdutta**misen** huomenna. Sinun täytyy **lopettaa** tupakan poltta**minen**. Katri **rakastaa** laula**mista**. Pia **harrastaa** juoksemista. **Inhoan** tiskaa**mista**. **Suunnitteletteko** te omakotitalon osta**mista**? He **pitävät** puutarhan hoita**misesta**. Me **nautimme** sauno**misesta**.	

HARJOITUS 2

KYSY PARILTASI.

1. mitä hän harrastaa.
2. mistä hän pitää.
3. mitä hän inhoaa.
4. mitä hän rakastaa.
5. mitä hän vihaa.
6. minkä työn tekemistä hän suunnittelee.
7. mistä hän nauttii.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

KATSO KUVIA JA KIRJOITA, MISTÄ NÄMÄ IHMISET PUHUVAT TAI KESKUSTELEVAT.

KIRJOITTAMINEN

VALITSE YLLÄ OLEVISTA KUVISTA YKSI JA KIRJOITA DIALOGI SIITÄ, MITÄ IHMISET PUHUVAT.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 19

MITÄ TALVELLA TEHDÄÄN?

- Lasketaan mäkeä.
- Luistellaan.
- Hiihdetään.
- Palellaan.
- Lasketellaan.

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kertomaan ja kuvailemaan
- ehdottamaan
- passiivi

Sunnuntaina IIIIII

Sunnuntaina Kukkoloilla nukutaan pitkään, koska on vapaapäivä. Aamupäivällä laitetaan aamiaista ja luetaan lehtiä. Usein Matti katsoo myös telkkaria tai videota. Sen jälkeen lähdetään ulos. Terhi menee usein lenkille ystävänsä Päivin kanssa, ja Matti on ulkona kavereidensa kanssa.

Kukkoloilla syödään sunnuntaina yleensä kello 14, mutta tänä sunnuntaina syödään vähän myöhemmin, koska Matin isä tulee hakemaan Mattia. Matin vanhemmat ovat eronneet. Normaalisti Matti on isänsä luona joka toinen viikonloppu ja usein koulun loma-aikoina. Ensi viikolla on urheiluloma, jonka Matti viettää isänsä kanssa.

Tänään aikaa ei tuhlata ruoanlaittoon, vaan Matin isä tuo tullessaan perhepitsan. Ruokapöydässä jutellaan viikon tapahtumista. Ruoan jälkeen isä sanoo:

– Pakataanpa sitten laukkusi ja katsotaan, että kaikki tavarat tulevat varmasti mukaan. Viimeksi sinulla oli niin kylmä, koska villapaita unohtui kotiin. Ensi viikolla on loistava laskettelusää.

– Jep. Mutta sitten kyllä lähdetään elokuviin, koska näytös alkaa tunnin kuluttua, Matti sanoo.

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI JA MERKITSE, ONKO VASTAUS OIKEIN VAI VÄÄRIN.

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Sunnuntaina Kukkoloilla ei nukuta pitkään.		
2. Sunnuntaina Kukkoloilla ei syödä aamiaista.		
3. Kukkoloilla katsotaan koko päivä telkkaria tai videota.		
4. Matti menee lenkille.		
5. Tänä sunnuntaina Kukkoloilla tehdään pitsaa.		

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Talvilomasuunnitelmia

Nyt alkaa urheiluloma, ja samaan aikaan Matin isällä on talviloma. Elokuvan jälkeen Matti ja hänen isänsä juttelevatkin autossa matkalla isän luo siitä, miten he viettävät seuraavan viikon.

– Lähdetäänkö heti huomenna mummolaan ja Tahkovuorelle? Mä haluan lomalla laskea lumilaudalla niin paljon kuin mahdollista.

– Jaa, me ei voida lähteä vielä huomenna, sillä tarvitsen uudet laskettelusukset. Nyt on monessa urheiluliikkeessä alennusmyynti. Sinähän tarvitset myös uudet luistimet, joten voidaan katsoa niitä samalla. Jäädään vielä huomiseksi kaupunkiin, tehdään ostoksia ja syödään sen jälkeen Hesellä. Me ehditään olla rinteessä kyllä tarpeeksi ensi viikolla.

– Joo, ostetaan Ice Cat -luistimet! Ne on tarjouksessa PeteSportissa, ja sieltä löydät varmasti ne suksetkin, vaikka eihän kukaan enää suksilla laske.

– Höpöhöpö! Ajetaan sunnuntaina kaikessa rauhassa mummolaan ja pysähdytään välillä ja lasketellaan Himoksella. Silloin me ollaan mummolassa sopivasti illalla, juuri ennen saunaa.

– Okei. Ja maanantaina voidaan ajella ukin moottorikelkalla. Tuleekohan ukki mukaan rinteeseen? Onkohan se polvi jo kunnossa, Matti kysyy.

– Soitapa ukille ja kysy! Kysy samalla, mitä tuliaisia me voidaan tuoda.

– Selvä.

PASSIIVI

Jos lauseessa ei ole tekijää, subjektia, niin lauseessa käytetään usein passiivia.

Tekijällä ei ole merkitystä, vaan tärkeää on se, **mitä** tehdään. Passiivilla kuvataan myös sitä, mitä tehdään **tavallisesti** tai **yleisesti**.

Suomessa **vietetään** lomaa kesämökillä.
Sunnuntaina **syödään** lohta kermakastikkeessa.
Pankkiautomaatilla **maksetaan** laskuja.
Kirjastossa **ei huudeta**.
Meillä **siivotaan** perjantaina.

Passiivin muodostaminen

Verbityyppi 1

luke/ä	lue-	+ -taan	Kirjastossa **luetaan** lehtiä.
puhu/ä	puhu-	+ -taan	Täällä **puhutaan** suomea.
kysy/ä	kysy-	+ -tään	Hannalta **kysytään** usein neuvoa.

Verbityypissä 1 passiivissa käytetään vartalon heikkoa muotoa.

HUOMAA!

1-tyypin verbit, joiden vartalon lopussa on **-a** tai **-ä** → **-e-**.

anta/ä	anne-	+ -taan	Meille **annetaan** tänään lahjoja.
maksa/ä	makse-	+ -taan	Kassalla **maksetaan**.
otta/ä	ote-	+ -taan	**Otetaan** kahvia.
kirjoitta/ä	kirjoite-	+ -taan	**Kirjoitetaan** tästä lehteen.
tietä/ä	tiede-	+ -tään	Kyllä se **tiedetään**.
lentä/ä	lenne-	+ -tään	Nyt **lennetään** Tukholmaan.

Verbityypit 2, 3, 4, 5 ja 6

juoda	+ -an	**Juodaanko** kahvia?
nähdä	+ -än	**Nähdään** huomenna!
tulla	+ -an	Nyt **tullaan** Tampereelle.
ajatella	+ -an	**Ajatellaan** asiaa.
pestä	+ -än	Huomenna **pestään** pyykkiä.
tavata	+ -an	**Tavataan** perjantaina!
herätä	+ -än	Maanantaina **herätään** aikaisin.
tarvita	+ -an	**Tarvitaanko** tätä vielä?
merkitä	+ -än	**Merkitään** oikea vastaus rastilla.
vanheta	+ -an	**Vanhetaan** yhdessä.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

PASSIIVI

Passiivin kielteinen muoto

Kaikista passiivimuodoista tehdään kielteinen siten, että myönteisen passiivimuodon lopusta otetaan pois **-an/-än**. Kaikissa muodoissa kieltosana on **ei**.

sanota/an	**ei sanota**	**Ei sanota** tästä asiasta mitään.
lueta/an	**ei lueta**	**Ei lueta** sarjakuvia.
viedä/än	**ei viedä**	**Ei viedä** roskia ulos.
kuunnella/an	**ei kuunnella**	**Ei kuunnella** heitä.
juosta/an	**ei juosta**	**Ei juosta** näin kovaa.
siivota/an	**ei siivota**	Meillä **ei siivota** koskaan.
häiritä/än	**ei häiritä**	**Ei häiritä** nyt potilasta.
paeta/an	**ei paeta**	Vankilasta **ei paeta** helposti.

HUOMAA!

Passiivia käytetään puhekielessä **me**-pronominin kanssa.

Puhekieli		
Me mennään elokuviin.	=	Me menemme elokuviin.
Me ei olla illalla kotona.	=	Me emme ole illalla kotona.
Me halutaan muuttaa maalle.	=	Me haluamme muuttaa maalle.
Me ei tarvita nyt tietokonetta.	=	Me emme tarvitse nyt tietokonetta.

Passiivilla ehdotetaan myös **yhdessä tekemistä**.

Lähdetään kahville!
Mennäänkö kuntosalille?
Muutetaan yhteen!
Tilataan pizzaa!

HARJOITUS 2

KUUNTELE HAASTATTELUT JA KIRJOITA, MITÄ NÄISSÄ PAIKOISSA TEHDÄÄN.

1. Kulleron päiväkodissa _____

_____

2. Rantalahden kylpylässä _____

_____

3. Luotolan kirjastossa _____

_____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

KIRJOITA, MITÄ TÄLLÄ VÄLINEELLÄ TEHDÄÄN.

1. Kynällä _____
2. Avaimella _____
3. Tietokoneella _____
4. Hiustenkuivaajalla _____
5. Veitsellä _____
6. Kitaralla _____
7. Pensselillä _____
8. Hammasharjalla _____
9. Tennismailalla _____
10. Paistinpannulla _____

HARJOITUS 4

KATSO KUVIA JA KERRO, MITÄ NIISSÄ TEHDÄÄN JA MITÄ EI TEHDÄ.

Malli: **Kävellään, ei kuunnella musiikkia.**

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5

TÄYDENNÄ LAUSEET OIKEALLA SANALLA JA PUHEKIELEN MUODOLLA: MITÄ ME TEHDÄÄN?

ihailla	jatkaa	lasketella	juoda	nauttia
syödä	haluta *(negatiivinen)*	nousta	levätä	

Matti soittaa illalla Jannelle ja kertoo, mitä hän ja hänen isänsä aikovat tehdä huomenna:

"Huomenna me (1) _____ rinteessä.

Välillä me (2) _____ ja sitten me taas (3) _____.

Iltapäivällä me (4) _____ kuumaa kaakaota ja (5) _____

_____ munkkeja.

Hissillä me (6) _____ ylös.

Ylhäällä me (7) _____ upeita maisemia ja (8) _____

_____ auringonpaisteesta.

Me (9) _____ lähteä vielä huomenna kotiin."

HARJOITUS 6

EHDOTA PARILLESI, MITÄ VOITTE TEHDÄ. PARI VOI MYÖS KIELTÄYTYÄ EHDOTUKSISTASI JA EHDOTTAA JOTAKIN MUUTA.

Malli: **Käydään kaupassa.**

1. mennä teatteriin
2. lähteä ulos
3. pelata tietokonepeliä
4. maksaa lasku
5. kuunnella musiikkia
6. soittaa Minnalle
7. jäädä kotiin
8. laittaa ruokaa
9. pestä auto
10. lähettää sähköpostia Kaisalle

KIRJOITTAMINEN

MAANMIEHESI HALUAVAT TEHDÄ KULTTUURIANNE TUNNETUKSI SUOMESSA. TEETTE LEHDEN, JOSSA KERROTAAN ERILAISIA ASIOITA SINUN MAASTASI:

Sinä kirjoitat artikkelin, jossa kerrot, mitä sinun maassasi tai teidän perheessänne tehdään juhlapäivinä. Voit kertoa esimerkiksi, millaista ruokaa silloin syödään ja miten sitä tehdään. Käydäänkö silloin kylässä?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 20

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kertomaan suunnitelmista ja siitä, mitä olet tekemässä juuri nyt
- lisää kauppasanastoa
- monikon nominatiivi
- 3. infinitiivi

Ostoskeskuksen avajaiset IIIIII

Tänään avataan uusi suuri ostoskeskus. Siellä on monta kauppaa ja erikoisliikettä, valtava supermarket, iso huonekaluliike, pari parturi-kampaamoa ja paljon muuta.

Ostoskeskus avataan kello kymmenen, mutta jo puoli kymmeneltä parkkipaikka on täynnä. Ihmiset jonottavat oven edessä, sillä monet kauppiaat antavat lahjoja 500 ensimmäiselle asiakkaalle. Lapset saavat ilmapallon ja mehua ja aikuiset kahvia ja pullaa.

Ulla Tahvanaiselle tämä päivä on pitkä ja raskas. Hän ja monet muut työntekijät ovat paikalla neuvomassa asiakkaita. Ulla seisoo opastaulun vieressä. Kello on kymmenen ja ovet avataan. Ihmiset vyöryvät sisälle.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Asiakas: Anteeksi, missä täällä ovat huonekalut?
Ulla: Ne ovat tuolla oikealla.
Asiakas: Entä missä ovat kodinkoneet?
Ulla: Ne ovat ylhäällä toisessa kerroksessa.
Asiakas: Missä hissit ovat?
Ulla: Tuossa edessänne, olkaa hyvä.
Asiakas: Missä ovat vessat?
Ulla: Ne ovat oikealla, huonekaluliikkeen jälkeen.
Asiakas: Anteeksi, voitteko sanoa minulle, mistä löydän vauvanvaatteet?
Ulla: Ne ovat toisessa kerroksessa vasemmalla.

Näin jatkuu koko päivän. Kun työpäivä loppuu, Ulla on todella väsynyt. Hänen jalkansa ovat kipeät ja ääni käheä. Hänestä tuntuu, että hän tuntee ostoskeskuksen paremmin kuin oman kotinsa.

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Miksi ihmiset ovat tänään liikkeellä?
2. Mitä työtä Ulla tekee tänään?
3. Mitä Ulla ajattelee työpäivän jälkeen?

MONIKON NOMINATIIVI

Monikon perusmuodossa (nominatiivissa) pääte on **-t**. Se lisätään sanan vartaloon. T-monikossa on heikko aste. Monikon nominatiivin kanssa verbi taipuu monikon 3. persoonassa (**he**-muodossa).

perusmuoto	vartalo	pääte	
pyörä	pyörä-	+ -t	**Pyörät** ovat telineessä.
ihminen	ihmise-	+ -t	**Ihmiset** seisovat pysäkillä.
tietokone	tietokonee-	+ -t	**Tietokoneet** ovat hyllyllä.
saari	saare-	+ -t	**Saaret** näyttävät kauniilta.
käsi	käde-	+ -t	Pirjon **kädet** ovat kylmät.
avain	avaime-	+ -t	**Avaimet** ovat taskussa.
vanhus	vanhukse-	+ -t	**Vanhukset** istuvat penkillä.
tyttö	tytö-	+ -t	**Tytöt** seisovat pihalla.
sukka	suka-	+ -t	**Sukat** eivät ole laatikossa.
nappi	napi-	+ -t	**Napit** puuttuvat takista.
paita	paida-	+ -t	Lasten **paidat** jäävät nopeasti pieniksi.
jalka	jala-	+ -t	**Jalat** väsyvät helposti.

Monikon nominatiivi ilmaisee määräistä paljoutta. Se on **aina määräinen muoto**. Silloin asiasta on puhuttu aikaisemmin tai tiedetään, mitä joukkoa se koskee. Monikon nominatiivia käytetään usein lauseen alussa.

Nämä lapset käyvät samaa koulua kuin meidän Janne.
Muuttolinnut lentävät Suomeen keväällä.
Päivillä on **pitkät hiukset**.

HUOMAA!

Jotkut sanat ovat **aina monikossa**.

sakset, silmälasit, housut, kasvot

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 2 KATSO KUVIA JA TEE ESIMERKKILAUSE, JOSSA KÄYTÄT **T**-MONIKKOA

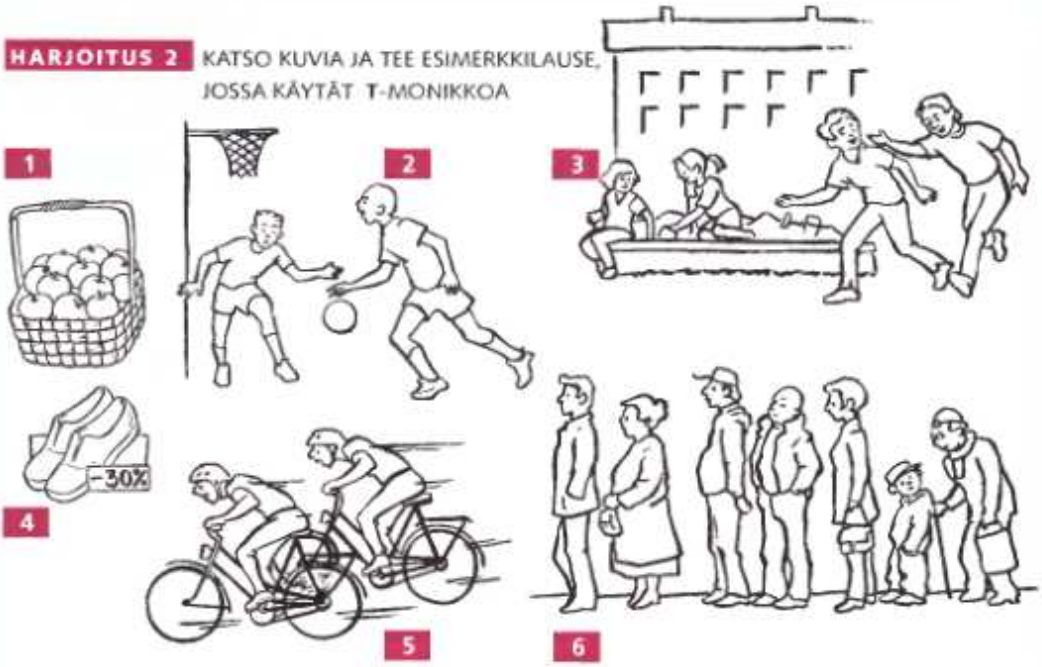

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

HARJOITUS 3

KUUNTELE JA KIRJOITA, MITKÄ TUOTTEET MAKSAVAT OHEISEN HINNAN.

tuote	hinta	
1	5 €/kpl	_____
2	39,90 €	_____
3	49,90 €	_____
4	50 €	_____
5	45 €	_____
6	89,90 €	_____
7	10 €	_____
8	25 €	_____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

VALITSE SOPIVA SANA JA KIRJOITA SE LAUSEESEEN OIKEASSA MUODOSSA.

postimyynti	sovituskoppi	takuu	kotiinkuljetus	tilata netistä
maksaa käteisellä	hihna	vaihto-oikeus	osamaksu	maksuehdot
kori	kärry	käyttöohje	toimitusaika	

1. Ostat uuden sohvan, mutta et voi viedä sitä kotiin autolla. Kysyt huonekaluliikkeessä: "Onko teillä _____?"
2. Kun ostat uuden television, sinun täytyy ensiksi lukea _____ huolellisesti.
3. _____ tarkoittaa sitä, että tilaat tuotteet ja haet ne postista.
4. Jos sinulla ei ole pankkikorttia tai luottokorttia, sinun täytyy _____ ostokset _____.
5. Paikka, jossa voi kaupassa kokeilla vaatetta, on _____.
6. Kassalla sinun täytyy laittaa tavarat _____.
7. Jos haluat tilata ulkomailta esim. kirjoja, voit _____ ne _____.
8. Kun ostaa uuden laitteen tai koneen, sen _____ on yleensä 6 tai 12 kuukautta.
9. Ostat uuden sohvakaluston. Et voi maksaa sitä kerralla, vaan maksat joka kuukausi tietyn summan. Ostat sohvakaluston silloin _____.
10. Kun menet kauppaan, keräät tavarat joko _____ tai _____.
11. Kaupassa myydään halvalla tietokoneita. Kun menet kauppaan, yhtään tietokonetta ei ole jäljellä, mutta niitä on keskusvarastossa. Voit varata koneen, mutta sen _____ on yksi viikko.
12. Jos ostat jotakin ja huomaat vasta kotona, että tuote ei ole kunnossa, sinulla on _____, jos sinulla on kuitti tallella.
13. _____ tarkoittavat sitä, millä tavalla ja kuinka pitkän ajan kuluessa tuote maksetaan.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Lentokentällä

Terhi: Hei Mikko! Pitkästä aikaa! Mitä kuuluu?
Mikko: Hei Terhi. Kiitos kysymästä. Menen juuri työmatkalle neuvottelemaan uudesta tehtaasta Caracasiin. Oletko itse tulossa vai menossa?
Terhi: Tulossa. Olin pari päivää tutustumassa firmamme Berliinin toimistoon. Pidän Berliinistä, ja sinne on aina ihana mennä käymään ja katselemaan kaupunkia.
Mikko: Niin kyllä. Valitettavasti nyt minun täytyy vielä mennä ostamaan tuliaisia, mutta oli mukava tavata. Voinko soittaa sinulle, kun tulen takaisin? Mennään vaikka syömään yhdessä.
Terhi: Se olisi mukavaa. Soita vain. Numero taitaa olla sinulla tallessa?
Mikko: On se. Hei sitten!
Terhi: Hei hei ja hyvää matkaa!
Mikko: Kiitos.

Työpaikan kahvihuoneessa

Antti: Mitäs kesälomasuunnitelmia teillä on?
Jaakko: Me mennään perheen kanssa purjehtimaan Turun saaristoon. Siellä on myös hyvät kalavedet.
Pasi: Joo, olin viime kesänä kalastamassa Ahvenanmaalla. Tänä kesänä lähden pariksi viikoksi tyttöystäväni kanssa Sardiniaan vaeltamaan.
Sanna: Me lähdetään kiertämään Keski-Eurooppaa autolla. Saapa nähdä, kuinka pitkälle me päästään. Kalle hermostuu aina niin helposti, jos tiellä on paljon ruuhkaa. Mitä, Antti, aiot itse tehdä?
Antti: Me jäädään kotimaahan viettämään perinteistä kesälomaa. Mennään mökille lepäämään ja keräämään voimia. Käyn tietysti myös melomassa ahkerasti ja kuuntelemassa Savonlinnassa oopperaa. Siinähän se kesä meneekin, ja me kaikki palataan töihin hyvällä tuulella viettämästä lomaa.
Pasi: Enpä usko! Minä ainakin olen aina huonolla tuulella ensimmäisenä työpäivänä loman jälkeen. No niin, ruvetaanpa taas puurtamaan. Ei se loma tässä istumalla tule!

Olavinlinna

Savonlinnan oopperajuhlat

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

3. INFINITIIVI

Jos lauseessa on esimerkiksi **mennä-**, **olla-**, **käydä-** tai **tulla**-verbi ja halutaan saada vastaus kysymyksiin **mihin?/mitä tekemään?**, **missä?/mitä tekemässä?** tai **mistä?/mitä tekemästä?**, **mitä tekemällä?** ja **mitä tekemättä?**, lauseen toisen verbin vartaloon liitetään päätteet **-maan/-ään**, **-massa/-mässä**, **-masta/-mästä**, **-malla/-mällä** tai **-matta/-mättä**. Tämän muodon nimi kieliopissa on **3. infinitiivi**. Kaikki nämä muodot tehdään verbin vartalosta. Kaikissa on vahva aste.

perusmuoto	vartalo	pääte	
luke/a	luke-	+-maan	Menen **lukemaan** kirjastoon.
puhu/a	puhu-	+-massa	Olen **puhumassa** puhelimessa.
hiihtä/ä	hiihtä-	+-mästä	Olen tulossa **hiihtämästä**.
vie/dä	vie-	+-mään	Menen **viemään** lahjaa ystävälle.
juo/da	juo-	+-massa	Lapset ovat **juomassa** mehua.
opiskel/la	opiskele-	+-malla	Opit vain **opiskelemalla**.
juos/ta	juokse-	+-matta	En ehdi bussiin **juoksematta**.
pela/ta	pelaa-	+-massa	Olin **pelaamassa** sulkapalloa.
hypä/tä	hyppää-	+-mään	Keväällä lapset rupeavat **hyppäämään** narua.
maa/ta	makaa-	+-maan	Olen väsynyt. Menen **makaamaan** sohvalle.
häiri/tä	häiritse-	+-mästä	Mene pois **häiritsemästä** meitä!
lämme/tä	lämpene-	+-mässä	Sauna on **lämpenemässä**.

1 MIHIN?

Menen **syömään** kello 12.
Menen kauppaan **ostamaan** ruokaa.
Mäkiset lähtevät Ranskaan **oppimaan** kieltä ja **lomailemaan**.
Leena ja Mikko ovat menossa **katsomaan** uutta asuntoa.
Aleksi jää kotiin **siivoamaan**.
Joudun **olemaan** kotona vielä kaksi päivää, koska olen sairas.
Lapset rupeavat **pelaamaan** tennistä.
Pystytkö **avaamaan** tämän korkin? Se on todella tiukasti kiinni.
Mari opettelee **ajamaan** polkupyörällä.
Tänään en pääse **tulemaan**, koska minulla on pää kipeä.
Vauvat tottuvat nopeasti **syömään** kiinteää ruokaa.

Lauseen ensimmäisenä verbinä on usein **mennä, lähteä, tulla (johonkin)** tai **olla menossa (johonkin)**. Ne ilmaisevat liikkumista tai tekemisen aloittamista. Lisäksi **-maan/-ään**-muotoa käytetään mm. verbien **jäädä, joutua, opetella, oppia, pystyä, päästä, ruveta** ja **tottua** kanssa.

2 MISSÄ?

Olen **syömässä** kello 12–13.
Käyn matkatoimistossa **varaamassa** lentolipun Madridiin.
Isä istuu ulkona **lukemassa**.
Poliisi seisoo risteyksessä **ohjaamassa** liikennettä.

Tällä muodolla kerrotaan, **mitä joku on parhaillaan tekemässä, ja tekeminen jatkuu**. **Olla, käydä, istua** ja **seisoa** ovat tyypillisiä verbejä **-massa/-mässä**-muodon kanssa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

3. INFINITIIVI

3 MISTÄ?

Tulen **syömästä** kello 13.
He palaavat **lomailemasta** ylihuomenna.
Oletko tulossa **remontoimasta** uutta asuntoasi?
Miksi tuo auton varashälytin ei lakkaa **ulvomasta**?
Kiellän sinua **puhumasta** tästä kenellekään. Se on vielä salaisuus.

Tällä muodolla kerrotaan, **mitä tekemästä joku tulee**. **Tekeminen on silloin loppunut**. Muodon tunnuksena on **-masta/-mästä**. Pääverbi voi olla esim. **tulla/palata (jostakin)** ja **lähteä (jostakin)** sekä **olla tulossa (jostakin)**. Tätä muotoa käytetään myös mm. verbien **lakata** ja **kieltää** kanssa.

1 MIHIN?

Menen **syömään** kello 12.

2 MISSÄ?

Olen **syömässä** kello 12–13.

3 MISTÄ?

Tulen **syömästä** kello 13.00

4 MILLÄ TAVALLA?

Opin uutta kieltä parhaiten **puhumalla** sitä.
Saat tietää asiasta enemmän **soittamalla** tähän numeroon.
Voit voittaa vain **vastaamalla** tarjoukseemme.
Menen sinne **lentämällä** (*vrt.* lentokoneella).

Tämä muoto vastaa kysymykseen **mitä tekemällä?/ kuinka?/ millä tavalla?**

5 MITÄ ILMAN?

Hoitaja sanoo, että minun pitää olla **syömättä** ja **juomatta** kello 18:sta lähtien.
Et voi olla koko kesää **tekemättä** mitään!
Lähdetään täältä **sanomatta** mitään.
Kiitos ei. Jätän nyt pullan **ottamatta**, koska olen laihdutuskuurilla.
Sinä jätät aina polkupyöräsi **lukitsematta**.

Tämä muoto kertoo sen, **mitä ei tehdä** tai **ilman, että tekee**. Pääverbinä voi olla esimerkiksi **olla**, **jättää** tai **jäädä**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5A

TÄYDENNÄ LAUSE SOPIVALLA VERBILLÄ OIKEASSA MUODOSSA.

syödä hyvin	leikkiä	opiskella ranskaa	surffailla Internetissä	pyöräillä
lomailla	sukeltaa	ostaa ruokaa	juhlia hääpäivää	harjoitella

1. Maria menee kauppaan _____
2. Kaija ja Ville lähtevät Pariisiin _____
3. Naapurit ovat menossa kurssille _____
4. Anu menee kirjastoon _____
5. Mummi ja ukki lähtevät ulkomaille _____
6. Aleksi ja Sami ovat menossa ravintolaan _____
7. Pasi menee kuntosalille _____
8. Jenni lähtee ulos _____
9. Tiina ja Hanna lähtevät Karibialle _____
10. Samuli menee naapuriin _____

HARJOITUS 5B

VASTAA KYSYMYKSIIN.
MITÄ OLET TEKEMÄSSÄ, KUN

1. sinulla on pensseli kädessä? _____
2. sinulla on kynä kädessä? _____
3. sinulla on lentolippu ja passi kädessä? _____
4. soitan ovikelloasi, mutta sinä et ole kotona? _____
5. sinulla on jakoavain kädessä? _____
6. näppäilet puhelimesi numeroita? _____
7. olet kodinkoneliikkeessä? _____
8. istut tuolilla ja sinulla on kahvikuppi edessäsi? _____
9. menet sinulle vieraaseen asuntoon? _____
10. on talvi, aurinko paistaa ja olet jäällä? _____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 6

KIRJOITA VERBI LAUSEISIIN OIKEASSA MUODOSSA (**-MAAN/-MÄÄN**, **-MASSA/-MÄSSÄ**, **-MASTA/-MÄSTÄ**, **-MALLA/-MÄLLÄ** TAI **-MATTA/-MÄTTÄ**).

1. Keskiviikkona Niina ja minä menemme _____ (pelata) sählyä uuteen urheiluhalliin.
2. Pelin jälkeen istumme kahvilassa _____ (juoda) limsaa ja _____ (jutella) pelistä.
3. Joskus käymme myös _____ (seurata) muiden otteluita.
4. Kun tulen pelin jälkeen kotiin _____ (urheilla), lysähdän nojatuoliin _____ (katsoa) TV:tä.
5. Kehitän pelitaitoani jatkuvasti _____ (harjoitella) paljon ja mahdollisimman usein.
6. Jo silloin, kun olin nuori, opin _____ (olla) iloinen siitä, että minulla oli mahdollisuus urheilla joka päivä.
7. Ajattelen nyt ruveta _____ (kokeilla) jotakin uutta lajia, kuten rullaluistelua tai käsipalloa.
8. Katson TV:stä paljon urheilua ja joskus kieltäydyn _____ (nähdä) tai _____ (kuulla) mitään muuta kuin urheilutuloksia.
9. En voisi elää päiväkään _____ (urheilla).

KIRJOITTAMINEN

KAUPUNGIN KESKUSTAN YRITTÄJÄT TEKEVÄT TUTKIMUSTA SIITÄ, MITÄ IHMISET YLEENSÄ TEKEVÄT KESKUSTASSA. KIRJOITAT TUTKIMUKSEEN OMASTA PÄIVÄSTÄSI KAUPUNGIN KESKUSTASSA. KIRJOITA, MITÄ MENET SINNE TEKEMÄÄN JA MISSÄ KÄYT. VOIT KÄYTTÄÄ APUNASI OHEISTA KUVIOTA.

KAPPALE 21

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- asiointisanastoa
- erilaisia lausetyyppejä
- **joka**-pronominin käyttöä
- konjunktiot: **ja, että, koska** ...

Antti käy asioilla IIIIII

Antti Tahvanainen tulee työstä kotiin viiden aikaan illalla. Eteisen lattialla häntä odottaa päivän posti: puhelinlasku, tiliote, optikon mainoskirje ja postin ilmoitus paketista, joka täytyy noutaa. Antti tietää, että paketissa on vedenkeitin, jonka hän tilasi postimyynnistä.

Hän lähtee heti hakemaan pakettia ja ottaa mukaansa myös kirjat, jotka täytyy palauttaa kirjastoon. Kun Antti on matkalla läheiseen ostoskeskukseen ja postiin, hän muistaa, että lompakko ei ole mukana. Se on kotona hänen salkussaan. Antin on pakko palata takaisin kotiin ja hakea lompakko, sillä ilman henkilötodistusta ei pakettia voi noutaa. Vaikka Anttia hieman harmittaa unohduksensa, hän on kuitenkin hyvällä tuulella. Koska viikonloppu on edessä, ei ole mitään kiirettä.

Ostoskeskuksessa on paljon väkeä, eikä Antti löydä mistään parkkipaikkaa. Lopulta hän huomaa tyhjän paikan kadun varrella. Antti kävelee tien toiselle puolelle postiin. Hän löytää paketin, näyttää ajokorttinsa ja kuittaa saapumisilmoituksen. Sitten hän vie paketin autoon ja ottaa takapenkiltä kirjat mukaansa. Antti palauttaa kirjat virkailijalle, joka huomaa tietokoneelta, että ne ovat kolme päivää myöhässä. Antti joutuu maksamaan vähän sakkoa. Hän lukee hetken lehtiä ja käy sitten etsimässä erästä Kalle Päätalon kirjaa, mutta sitä ei ole hyllyssä. Hän kysyy neuvoa virkailijalta. Hän antaa Antille lomakkeen, jolla voi tehdä varauksen. Antti täyttää lomakkeen ja vie sen takaisin virkailijalle.

Kun Antti tulee kirjastosta, hän katsoo kelloa. Vaimo on jo varmaan kotona. Antti kaivaa taskusta kännykän ja soittaa kotiin. Hän kysyy vaimoltaan, tarvitseeko kaupasta tuoda mitään. Vaimo pyytää häntä ostamaan maitoa, vehnäjauhoja ja jäätelöä, jos sitä on tarjouksessa. Antti löytää tavarat nopeasti, eikä kassalla onneksi ole paljon jonoa. Kaupan edessä on kukkakioski, josta Antti hankkii vielä kauniin tulppaanikimpun vaimolleen.

HARJOITUS 1

ETSI TEKSTISTÄ SOPIVA SANA JA LAITA SE OIKEAAN LAUSEESEEN OIKEASSA MUODOSSA.

1. Postiluukusta tulee usein ilmaisjakelulehti ja kaupan _____.
2. Huoltoyhtiöstä tuli _____, että tiistaina sähkö on poikki kello 10–14.
3. Jos haluan käyttää tietokonetta kirjastossa ja käydä Internetissä, minun täytyy tehdä _____.
4. Ajokortti, passi tai kuvallinen Kela-kortti on _____.
5. Jos haluaa kirjastokortin, täytyy ensin täyttää _____, jossa kysytään henkilötiedot.
6. Jos minä pysäköin auton huonoon paikkaan, lappuliisa kirjoittaa minulle _____.
7. Jos minä en löydä paikkaa, mitä minä etsin, minun täytyy kysyä _____.
8. Lähikaupassa on tänään hyvä _____. Lampaanlihaa saa nyt tosi edullisesti.
9. Jos nostat pankista rahaa, _____ pyytää sinulta allekirjoituksen.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

10. Kaupan kassalla nainen etsii, missä hänen _____ on.

11. Pankkiautomaatista voi nostaa rahaa, mutta automaatilla maksetaan myös _____.

12. Alennusmyyntien aikaan kaupassa on usein paljon ihmisiä ja pitkä _____.

KONJUNKTIOT

Konjunktiot ovat pieniä sanoja, jotka yhdistävät kaksi lausetta toisiinsa.

ja	yhdistää kaksi samanarvoista lausetta	Liisa lukee lehteä **ja** juo kahvia.
että	käytetään, kun referoidaan eli kerrotaan, mitä joku on sanonut	Liisa kertoi, **että** hän menee naimisiin.
jotta	ilmaisee tarkoitusta: mitä varten?	Minä säästän rahaa, **jotta** voin ostaa uuden pyörän.
koska	ilmaisee syytä, vastaa kysymykseen miksi?	Riitta ei mene työhön tänään, **koska** hän on sairas.
sillä	ilmaisee syytä tai selitystä	Minä syön paljon hedelmiä, **sillä** niistä saa vitamiineja.
kun	ilmaisee ajankohtaa ja syytä	**Kun** loma alkaa, minä matkustan Italiaan. Voitko kääntää tämän minulle, **kun** sinä osaat hyvin englantia?
jos	ilmaisee ehtoa: siinä tapauksessa, että	**Jos** minä voitan 2 miljoonaa, minä ostan ison talon.
vaikka	jostakin asiasta huolimatta	**Vaikka** ulkona sataa vettä, minä lähden kävelylle.
kuin	ilmaisee vertailua	Minä osaan enemmän englantia **kuin** itse luulin.
mutta	ilmaisee rajoitusta tai vastakohtaa	Minun televisioni on vanha, **mutta** se toimii hyvin.
vaan	ilmaisee vastakohtaa	Tänään ei ole torstai, **vaan** keskiviikko.
niin kuin = kuten	käytetään, kun annetaan esimerkkejä tai verrataan asioita	Minä soitan sinulle huomenna, **niin kuin / kuten** sovimme.
tai	ilmaisee vaihtoehtoa	Soitan sinulle tiistaina **tai** keskiviikkona.
vai	käytetään kysymyslauseissa, kun annetaan vaihtoehtoja	Otatko kahvia **vai** teetä?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 2

KEKSI LAUSEILLE SOPIVA LOPPU.

1. Koska minulla on vapaapäivä tänään, _____ .
2. Jos huomenna on kaunis päivä, _____ .
3. Matin isoäiti on 87-vuotias, mutta _____ .
4. Vaikka minä en oikeastaan pidä kahvista, _____ .
5. Minä haluan käydä Tallinnassa ja _____ .
6. Minä siivoan kotona, kun _____ .
7. Minä en syö suklaata, sillä _____ .
8. Minä en ole opiskelija vaan _____ .
9. Maija herää tänään seitsemältä, kuten _____ .
10. Kun jään eläkkeelle, _____ .
11. Liisa soitti minulle ja sanoi, että _____ .
12. Minä säästän rahaa, jotta _____ .

JOKA-PRONOMINI

Joka-sanalla voi yhdistää kaksi lausetta, eikä samaa sanaa tarvitse toistaa.

Talon edessä on pieni koira. **Koira/Se** haukkuu kovasti.
Talon edessä on pieni koira, **joka** haukkuu kovasti.

Minä käyn kaupassa. **Kauppa/Se** on minun kotini lähellä.
Minä käyn kaupassa, **joka** on minun kotini lähellä.

Ulkona hiekkalaatikolla istuu pieni tyttö. **Tyttö/Hän** hymyilee iloisesti.
Ulkona hiekkalaatikolla istuu pieni tyttö, **joka** hymyilee iloisesti.

Joka-pronomini taipuu samalla tavalla kuin muutkin sanat. Esimerkeissä (s. 153) on suluissa se sana, jonka paikalla käytetään **joka**-pronominia. Huomaa, että **joka**-pronominin sijamuoto tulee jälkimmäisen lauseen verbin mukaan.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

JOKA-PRONOMINI

Yksikkö		
Nominatiivi	joka	Tuolla kävelee vanha nainen, **joka** (← nainen) asuu minun naapurissani.
Genetiivi	jonka	Tuolla kävelee Tuija Niemi, **jonka** (← Tuijan) minä tunnen hyvin.
Partitiivi	jota	Minä pesen vihreän puseron, **jota** (← puseroa) minä käytän paljon.
Inessiivi	jossa	Minä asun tuossa korkeassa talossa, **jossa** (← talossa) on keltainen ovi.
Elatiivi	josta	Äiti osti suklaajäätelöä, **josta** (← jäätelöstä) lapset pitävät kovasti.
Illatiivi	johon	112 on hätänumero, **johon** (← numeroon) voi soittaa ilmaiseksi.
Adessiivi	jolla	Kaupassa oli mies, **jolla** (← miehellä) oli samanlainen takki kuin minulla.
Ablatiivi	jolta	Tuolla oikealla on virkailija, **jolta** (← virkailijalta) voit kysyä neuvoa.
Allatiivi	jolle	Kaija on hyvä ystävä, **jolle** (← ystävälle) soitan usein.
Monikko		
Nominatiivi	jotka	Pihalla on kolme poikaa, **jotka** (← pojat) leikkivät autoilla.

HARJOITUS 3

YHDISTÄ VIRKKEEN ALKU JA LOPPU.

1. Hilkka on mukava tyttö, [ ] a. jolla on nuori vaimo.
2. Keijo soittaa siskolleen, [ ] b. jota täytyy usein korjata.
3. Risto asuu Porvoossa, [ ] c. jossa on varashälytin.
4. Oikealla on laituri 11, [ ] d. josta kaikki pitävät.
5. Minulla on vanha pyörä, [ ] e. joka on kaunis pieni kaupunki.
6. Talon takana ovat roskasäiliöt, [ ] f. jonka mies on usein työmatkalla.
7. Naapurissa asuu vanha mies, [ ] g. jolta Espoon juna lähtee.
8. Pekka osti uuden auton, [ ] h. jotka tyhjennetään kerran viikossa.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

LAUSETYYPPEJÄ

Peruslause Verbi taipuu persoonan mukaan. Lauseessa voi olla vain yksi sana, verbi.	Tiina **lukee**. Maija **ostaa** puseron. Minä **soitan** sinulle. Liisa **käy** kaupassa. Ulkona **sataa**. **Tuulee**.
Missä on mitä -lause Verbi on yksikössä. Ilmaistaan, **mitä on olemassa**.	Kadulla **on** auto. Pihalla **kävelee** mies. Laukussa **on** omena. Kaapissa **on** kengät. Lasissa **on** mehua.
Omistuslause Verbi on aina **on** ja sen edessä **-lla/-llä** tai **-ssa/-ssä**.	Hänellä **on** sateenvarjo. Paavolla **on** uusi auto. Autossa **on** neljä ovea. Talossa **on** isot ikkunat.
Kuka tahansa -lause Verbi on aina yksikön 3. persoonassa. Ilmaisee, **mitä yleensä voi tehdä** tai **mitä kuka tahansa voi tehdä**.	Täällä **voi** vaihtaa rahaa. Jos **on** paljon rahaa, **voi** ostaa ison asunnon. Puseroa **voi** sovittaa tuolla. **Huomaa**, että olet väsynyt. Jos **syö** paljon karamellia, tulee huono olo.

HARJOITUS 4

JATKA LAUSETTA 2–4 SANALLA.

1. Huomenna minä _____.
2. Jukka menee _____.
3. Suomessa _____.
4. Kadulla _____.
5. Sunnuntaisin _____.
6. Ulkona _____.
7. Liisalla on _____.
8. Autossa on _____.
9. Minä ostan _____.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

10. Liisa soittaa _____.

11. Usein _____.

12. Talvella _____.

13. Jos on hyvä koulutus _____.

14. Yliopistossa voi _____.

HARJOITUS 5

KIRJOITA VIHKOON SANOISTA VIISI LAUSETTA. YRITÄ KÄYTTÄÄ KAIKKI SANAT.

työhön	minä	on	Lasse	kädessä	pyöräilen
kesällä	kaksi	pihalla	vanha	autolla	nainen
kesällä	Ollilla	yleensä	Matti	jalkapalloa	kassia
istuu	pelaa	usein	menee	puistossa	

HARJOITUS 6

KUUNTELE JA MERKITSE, ONKO VÄITTÄMÄ OIKEIN VAI VÄÄRIN.

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Antti on menossa kotiin.		
2. Tien vieressä on sinivalkoinen poliisiauto.		
3. Antti tulee autosta.		
4. Poliisi haluaa nähdä ajokortin.		
5. Antilla ja vaimolla on molemmilla oma auto.		
6. Poliisi haluaa tarkistaa, onko Antilla alkoholia veressä.		
7. Autossa on yksi takalamppu rikki.		
8. Poliisi antaa Antille sakot.		

KIRJOITTAMINEN

KIRJOITA 15 LAUSETTA SIITÄ, MITÄ NÄET YMPÄRILLÄSI NYT.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 22

Silloin, kun minä olin lapsi, aurinko paistoi aina.

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- kertomaan, mitä tapahtui aikaisemmin
- kirjoittamaan kirje
- imperfekti

Isoisä tarinoi

Niina Mäkinen tulee juuri koulusta. Kotona odottaa isoisä Paavo, joka on käymässä tyttärensä perheen luona Kotkassa. Isoisä laittaa Niinalle ja itselleen voileipiä, ja nyt he istuvat keittiön pöydän ääressä syömässä niitä ja juomassa kaakaota.

– Ukki, me puhumme koulussa nyt siitä, millaista oli ennen. Kerro minulle, millaista oli silloin, kun sinä olit pieni, Niina pyytää.
– Jaa, kävin pientä koulua. Silloin meillä ei vielä ollut kouluruokaa, vaan me toimme eväät mukanamme. Minulla oli usein mukana pari voileipää ja maitoa pullossa. Mehua saimme juoda vain silloin, kun olimme sairaana, ukki kertoo.
– Mitä te teitte välitunnilla? Niina kysyy.
– Potkimme usein palloa tai juoksimme kilpaa. Talvella leikimme lumisotaa. Meillä ei ollut pulkkaa, mutta me laskimme mäkeä suksilla. Minä hiihdin talvella kouluun joka päivä. Syksyllä ja keväällä kuljin isoveljeni vanhalla pyörällä. Syksyllä saimme usein vapaata siksi, että autoimme vanhempiamme nostamaan perunoita maasta tai poimimaan puolukoita metsästä, ukki jatkaa.
– Katsoitko paljon telkkaria, Niina kysyy.
– Ehei tyttöseni, ei meillä ollut televisiota silloin. Joskus harvoin pääsimme kaupunkiin elokuviin. Mutta kun olin vähän vanhempi, aloin käydä tanssimassa. Ajoin usein lauantai-iltana pyörällä läheiselle tanssilavalle. Siellä oli tanssit vain kesällä. Sinne oli matkaa 15 kilometriä. Juuri sillä tanssilavalla minä tapasin mummosi. Hän oli niin kaunis ja iloinen nuori tyttö, että ihastuin häneen heti. Mutta muutkin nuoret miehet pitivät hänestä, ja minun oli vaikeaa saada häntä huomaamaan minut. Mutta onneksi tunsin hänen veljensä. Niin minun oli helppo tutustua Sirkkaan, enkä ole hetkeäkään katunut sitä, että tapasin hänet, ukki sanoo.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

– Ja sitten te menitte naimisiin? Niina kysyy.
– Puolen vuoden kuluttua siitä, kun tapasimme ensimmäisen kerran, ukki muistelee.
– Hei, olohuoneessa on teidän hääkuva. Mennään katsomaan, Niina huudahtaa.
– No, mennään vain. Samalla voidaan katsoa muitakin valokuvia ja muistella lisää vanhoja aikoja, ukki sanoo ja nousee tuoliltaan.

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Miksi Niina on kiinnostunut ukin lapsuudesta?
2. Mitä koululaiset tekivät syksyllä ukin lapsuudessa?
3. Miksi ukin oli aluksi vaikea tutustua Sirkkaan?

Ukin kirje mummille

Oulu 15.4.

Hei rakas Sirkka!

Mitä sinulle kuuluu? Minulle kuuluu vain hyvää, mutta tietysti minulla on ikävä sinua, erityisesti iloista nauruasi.

Kävin toissapäivänä katsomassa meille sopivaa asuntoa. Se oli minusta hieman liian pieni, mutta kyllä me kaksi mahdumme siihen aluksi. Eri asia on sitten, kun perheemme kasvaa.

Katsoin myös huonekaluja asuntoomme, mutta ne olivat aika kalliita. Täytyy säästää ahkerasti.

Eilen ja tänään opiskelin koko päivän. Olin ensin opistossa ja sen jälkeen menin vielä kirjastoon.

Eilen illalla olin Martin kanssa katsomassa uutta jännityselokuvaa. En oikein pitänyt siitä, koska siinä oli liian paljon väkivaltaa. Martti halusi mennä vielä sen jälkeen ravintolaan tanssimaan, mutta minä en halunnut lähteä mukaan. Miksi minä haluaisin mennä tanssimaan, kun minulla on sinut!

Rakastan sinua!

Sinun Paavosi

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

IMPERFEKTI

Suomen kielessä sitä, mikä tapahtuu nyt tai tulevaisuudessa, ilmaistaan preesensillä. **Imperfektillä** ilmaistaan sitä, mikä tapahtui **eilen, vähän aikaa sitten** tai **kaukana menneisyydessä**. Imperfektin lisäksi suomessa on kaksi muuta aikamuotoa, joilla voi ilmaista menneisyyttä, **perfekti** ja **pluskvamperfekti**. Imperfektin tunnus on **-i-** tai **-si-** (lähinnä verbityypissä 4). Tunnus lisätään verbin vartaloon persoonapäätteen eteen. Huomaa kuitenkin, että yksikön 3. persoonassa (**hän**-muoto) ei ole imperfektissä erillistä persoonapäätettä.

Viime kesänä **vietin** kolme viikkoa Italiassa.
Katsoitko eilen telkkaria?
Me **muutimme** pois Jyväskylästä 5 vuotta sitten.
Hän **osasi** aikaisemmin puhua kiinaa todella hyvin.

Vokaalimuutokset

Imperfektin **-i-** aiheuttaa seuraavia muutoksia verbin vartalon vokaaleissa.

Verbityypit 1, 3, 5, 6

Vartalon lopussa **-o, -ö, -u** ja **-y** eivät muutu.

-o- + -i- → **-oi-**
-ö- + -i- → **-öi-**
-u- + -i- → **-ui-**
-y- + -i- → **-yi-**

preesens	imperfekti
sanon	sanoin
säilön	säilöin
puhut	puhuit
kysyy	kysyi

Vartalon lopussa **-a, -e, -ä** ja **-i** lähtevät pois.

~~-a-~~ + -i- → **-i-**
~~-ä-~~ + -i- → **-i-**
~~-e-~~ + -i- → **-i-**
~~-i-~~ + -i- → **-i-**

preesens	imperfekti
odotatte	odotitte
rakastan	rakastin
muistamme	muistimme

preesens	imperfekti
luen	luin
kävelemme	kävelimme
lukitsen	lukitsin
vanhenee	vanheni
pidät	pidit
opit	opit

Jos verbissä on kaksi tavua ja sen ensimmäinen vokaali on **a-**, ja vartalon viimeinen vokaali on **-a**, tästä tulee **-o-**.

-a- + ...-a → **-oi-**

preesens	imperfekti
alan	aloin
alkaa	alkoi
annan	annoin
maksamme	maksoimme
jaksat	jaksoimme

HUOMAA!

Imperfektissä käytetään heikkoa astetta samoissa persoonissa kuin preesensissäkin.

Luen kirjaa. **Luin** sitä jo eilen, koska se on niin paksu.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

IMPERFEKTI

Verbityyppi 2

Ensimmäinen vokaali lähtee pois. ~~vokaali~~ + vokaali → **vokaali + -i-**

preesens	imperfekti	preesens	imperfekti
syön	**söin**	minä käyn	minä **kävin**
saat	**sait**	sinä käyt	sinä **kävit**
vie	**vei**	hän käy	hän **kävi**
tuomme	**toimme**	me käymme	me **kävimme**
jäätte	**jäitte**	te käytte	te **kävitte**
		he käyvät	he **kävivät**
HUOMAA!			
uin	**uin**		

Verbityyppi 4

Vartalon viimeinen **-a/-ä** lähtee pois, ja yksikön 3. persoonassa myös persoonapääte. Imperfektin tunnus on **-si-**

halu~~a~~n	+ -si	**halusin**	herä~~ä~~t	+ -si	**heräsit**
siivo~~a~~	+ -si	**siivosi**	tapa~~a~~n	+ -si	**tapasin**
pelk~~ä~~ä	+ -si	**pelkäsi**	lepä~~ä~~mme	+ -si	**lepäsimme**
tiska~~a~~mme	+ -si	**tiskasimme**			

HUOMAA!

Kuten preesensissä, myös imperfektissä verbityypissä **4** verbi on vahvassa asteessa kaikissa persoonissa.

HUOMAA!

Seuraavissa **1**-tyypin verbeissä imperfektissä tulee **-i-**:n lisäksi **-s-**.

perusmuoto	preesens	imperfekti	perusmuoto	preesens	imperfekti
tietää	tiedän	**tiesin**	tuntea	tuntee	**tunsi**
pyytää	pyydät	**pyysit**	huutaa	huudan	**huusin**
ymmärtää	ymmärrämme	**ymmärsimme**	rakentaa	rakennat	**rakensit**
lentää	lennätte	**lensitte**	kääntää	käännämme	**käänsimme**
löytää	löytävät	**löysivät**	kieltää	kieltää	**kielsi**

Imperfekti kertoo sen, mitä tapahtui tiettynä aikana menneisyydessä. Siksi lauseessa on yleensä tekemisen ajankohta, esimerkiksi **eilen, viime viikolla, viime kesänä, vuonna 2000.** Lisäksi tekeminen on kokonaan loppunut.

He **lensivät** sunnuntaina suoraan Hong Kongista Helsinkiin.
Eilen **juoksin** 10 kilometriä.
Lahtiset **kävivät** viime kesänä Senegalissa.
Pelasitteko te eilen tenniستä?

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 2

KATSO KUVIA JA KIRJOITA VIHKOON, MITÄ PAAVO TEKI SILLOIN, KUN HÄN OLI LAPSI.

1

4

5

2

3

6

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

VALITSE OIKEA SANA JA TEE SIITÄ OIKEA MUOTO. JOITAKIN SANOJA VOI TARVITA MONTA KERTAA.

pitää	oppia	viettää	saapua	alkaa	täytyä
ottaa	sujua	matkustaa	lähteä	syödä	käydä
paistaa	olla	onnistua	jäädä	leikkiä	
ajaa	puhjeta	uida	pysähtyä	sairastua	

1. Viime kesänä minä _____ perheeni kanssa autolla Italiaan.
2. Me _____ Ruotsin, Saksan, ja Sveitsin läpi.
3. Ajomatka _____ pitkä ja raskas, koska aurinko _____ niin kuumasti.
4. Onneksi me _____ matkalla usein ja _____ tutustumassa muutamaan kaupunkiin matkan varrella.
5. Vihdoin me _____ Italiaan ystäviemme luokse.
6. Me _____ heidän luonaan kaupungissa viikon ja sitten me _____ kaikki lomailemaan meren rannalle.
7. Meren rannalla me _____ joka päivä aurinkoa ja _____ meressä.
8. Lapsemme jopa _____ muutaman sanan italiaa, koska he _____ niin paljon rannalla yhdessä muiden lasten kanssa.
9. Joka ilta me _____ hyvää italialaista ruokaa.
10. Lapset _____ erityisesti italialaisesta jäätelöstä.
11. Valitettavasti loma _____ olla lopussa ja meidän _____ ruveta suunnittelemaan paluumatkaa Suomeen.
12. Paluumatkalla autostamme _____ rengas ja Ville _____ vatsatautiin.
13. Villen takia _____ pieneen saksalaiseen kylään viikonlopuksi.
14. Loppumatka _____ hyvin.
15. Me kaikki _____ sitä mieltä, että lomamme _____ hyvin.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 4

HOLLANTILAINEN MARIETTE VAN AARTS ON TULKKINA BRYSSELISSÄ. HÄN OSAA SUOMEA JA NYT HÄN ON ENSIMMÄISTÄ KERTAA KÄYMÄSSÄ HELSINGISSÄ.

Keskustele parisi kanssa Marietten lomaviikosta. Tehkää kysymyksiä toisillenne, esimerkiksi: Milloin Mariette saapui hotelliin?

Marietten kalenterimerkintöjä

sunnuntaina 16.heinäkuuta
20.30 saapuminen Helsinkiin. Heti hotelliin, illallinen ja nukkumaan.

maanantaina 17.heinäkuuta
7.30 herätys. Aamiaiselle, karjalanpiirakka – hmmm! 9.00 Helsingin kiertoajelu, kauppatori, tuomiokirkko, Temppeliaukion kirkko (fantastinen!), Sibelius-monumentti (??). Iltapäivällä ostoksille. Illallinen kala-ravintolassa. Hyvää ruokaa!

tiistaina 18. heinäkuuta
Sataa vettä. Kylmä. Bussilla Porvooseen. Upea, vanha kaupunki! Lounas ravintolassa. Jälkiruoka hyvää.

keskiviikkona 19. heinäkuuta
Aamupäivällä ostoksille. Iltapäivällä Suomenlinnaan. Uskomattoman kaunis saari, mutta liian paljon turisteja. Ravintola täynnä. Hyvää olutta.

torstaina 20. heinäkuuta
Pää kipeä. Aurinkoista, mutta tuulista. Tutustuminen kansallismuseoon ja taidemuseoon. Mielenkiintoista! Lounas kaupungilla, kahvilassa. Illalla diskossa. Hauskaa!

perjantaina 21. heinäkuuta
Koko päivän retki Nuuksion kansallispuistoon. Väsyttää. Upeat maisemat ja metsä! Ja vain 30 km Helsingistä. Illalla sauna (ihana!) ja makkaraa nuotiolla. Hotellissa klo 23.30. Heti nukkumaan.

lauantaina 22. heinäkuuta
Kuuma päivä, aurinko paistaa. Uudestaan lautalla Suomenlinnaan, kirja mukana. Piknik. Nenä punainen. Illalla ravintolassa poroa ja lakkoja. Herkullista!

sunnuntaina 23. heinäkuuta
8.00 herätys. Aamiaisen jälkeen lentokentälle. Näkemiin kaunis Helsinki!

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

NEGATIIVINEN IMPERFEKTI

Negatiivisessa imperfektissä ei ole **-i**-tunnusta. Sen tunnus on yleensä **-nut/-nyt** tai **-nnut/-nnyt** ja monikossa **-neet/-nneet**. Lisäksi tarvitaan kieltoverbi.

Eilen **en ehtinyt** lukea lehteä.
Emme menneet elokuviin.
Etkö vienyt kukkia isoäidille?
Hän **ei jaksanut** vastata mitään.
He **eivät halunneet** ajatella enää asiaa.
Te **ette tarvinneet** eilen autoa.

Verbityypit 1 ja 2

perusmuoto	+ -nut/-nyt tai -neet	negatiivinen imperfekti
soittaa	soitta**nut**	en soittanut et soittanut ei soittanut
	soitta**neet**	emme soittaneet ette soittaneet eivät soittaneet
syödä	syö**nyt**	en syönyt et syönyt ei syönyt
	syö**neet**	emme syöneet ette syöneet eivät syöneet

HUOMAA!
Negatiivisessa imperfektissä on **1**-tyypin verbeissä vahva aste.

HUOMAA!

perusmuoto	+ -nut/-nyt tai -neet	negatiivinen imperfekti
tietää	tien**nyt**, tietä**nyt**	en tiennyt / tietänyt et tiennyt / tietänyt ei tiennyt / tietänyt
	tien**neet**, tietä**neet**	emme tienneet / tietäneet ette tienneet / tietäneet eivät tienneet / tietäneet

Verbityyppi 3

perusmuoto	+ -nut/-nyt tai -neet	negatiivinen imperfekti
mennä	men**nyt**	en mennyt et mennyt ei mennyt
	men**neet**	emme menneet ette menneet eivät menneet

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

NEGATIIVINEN IMPERFEKTI

HUOMAA!

perusmuoto		negatiivinen imperfekti
tulla	tullut	emme/ette/eivät tulleet
pestä	pessyt	emme/ette/eivät pesseet
purra	purrut	emme/ette/eivät purreet

Verbityyppi 4

perusmuoto	+ -nnut/-nnyt tai -nneet	negatiivinen imperfekti
haluta	halunnut	en halunnut et halunnut ei halunnut
	halunneet	emme halunneet ette halunneet eivät halunneet
hypätä	hypännyt	en hypännyt et hypännyt ei hypännyt
	hypänneet	emme hypänneet ette hypänneet eivät hypänneet

HUOMAA!

Verbityypissä **4** on negatiivisessa imperfektissä heikko aste.

Verbityyppi 5

perusmuoto	+ -nnut/-nnyt tai -nneet	negatiivinen imperfekti
valita	valinnut	en valinnut et valinnut ei valinnut
	valinneet	emme valinneet ette valinneet eivät valinneet

Verbityyppi 6

perusmuoto	+ -nnut/-nnyt tai -nneet	negatiivinen imperfekti
vanheta	vanhennut	en vanhennut et vanhennut ei vanhennut
	vanhenneet	emme vanhenneet ette vanhenneet eivät vanhenneet

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5

KATSO KUVAA JA KIRJOITA, MITÄ MARIETTE EI TEHNYT HELSINGISSÄ.

2 _____

4 _____

1 _____

3 _____

HARJOITUS 6

TÄYDENNÄ LAUSEET OIKEALLA VERBILLÄ JA OIKEALLA NEGATIIVISELLA MUODOLLA IMPERFEKTISSÄ.

keskustella	jäädä	voida	soida	tulla	ehtiä
löytää	muistaa	keittää	haluta	toimia	

Eilen meidän perheessä kaikki meni pieleen:

1. Aamulla herätyskello _____.
2. Vesihanasta _____ vettä.
3. Emme _____ käydä suihkussa emmekä _____ kahvia.
4. Ville ja Linda _____ lähteä päiväkotiin.
5. Jukka _____ auton avaimia.
6. Sitten huomasin, että minun kännykkäni _____.
7. Ville jäi odottamaan lapsia, mutta minä juoksin pysäkille. Valitettavasti _____ bussiin.
8. Pysäkillä luulin jo, että bussilippuni oli hukassa, kun _____ sitä heti takin taskusta.
9. Bussissa oli myös vanha tuttuni, mutta me _____, koska emme _____ istua vierekkäin.
10. Nukahdin enkä _____ jäädä pois oikealla pysäkillä.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 7

TÄYDENNÄ LAUSEET. KÄYTÄ ANNETTUA VERBIÄ ENSIN POSITIIVISESSA JA SITTEN NEGATIIVISESSA MUODOSSA.

1 **ymmärtää** Viime viikolla minä _____ asian,
mutta he eivät _____ sitä.

2 **tietää** Eilen sinä _____ tästä asiasta,
mutta me emme _____ siitä.

3 **lentää** Viime sunnuntaina minä _____ Pekingiin,
mutta te ette _____ sinne.

4 **tuntea** Viime vuonna hän _____ meidät kaikki,
mutta he eivät _____ ketään.

5 **pyytää** Viime viikolla he _____ tätä kirjaa lainaksi, mutta tällä viikolla
he eivät enää _____ sitä.

6 **rakentaa** Viime vuonna te _____ talon,
mutta me emme _____.

7 **huutaa** Eilen hän _____ lapsille,
mutta minä en _____ heille.

8 **kääntää** Viime tiistaina minä _____ tämän englanniksi,
mutta en _____ sitä venäjäksi.

9 **löytää** Eilen aamulla minä _____ kännykkäni,
mutta en _____ sitä tänä aamuna.

10 **kieltää** Viime viikolla me _____ lapsia, mutta tällä viikolla
emme _____ heitä.

KIRJOITTAMINEN 1

MARIETTE KIRJOITTAA SUOMALAISELLE YSTÄVÄLLEEN AMSTERDAMIIN KIRJEEN JA KERTOO, MITÄ HÄN TEKI HELSINGISSÄ. KIRJOITA MARIETTEN KIRJE.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KIRJOITTAMINEN 2

KATSO KUVIA JA KIRJOITA PAAVO HARJULAN ELÄMÄNTARINA.

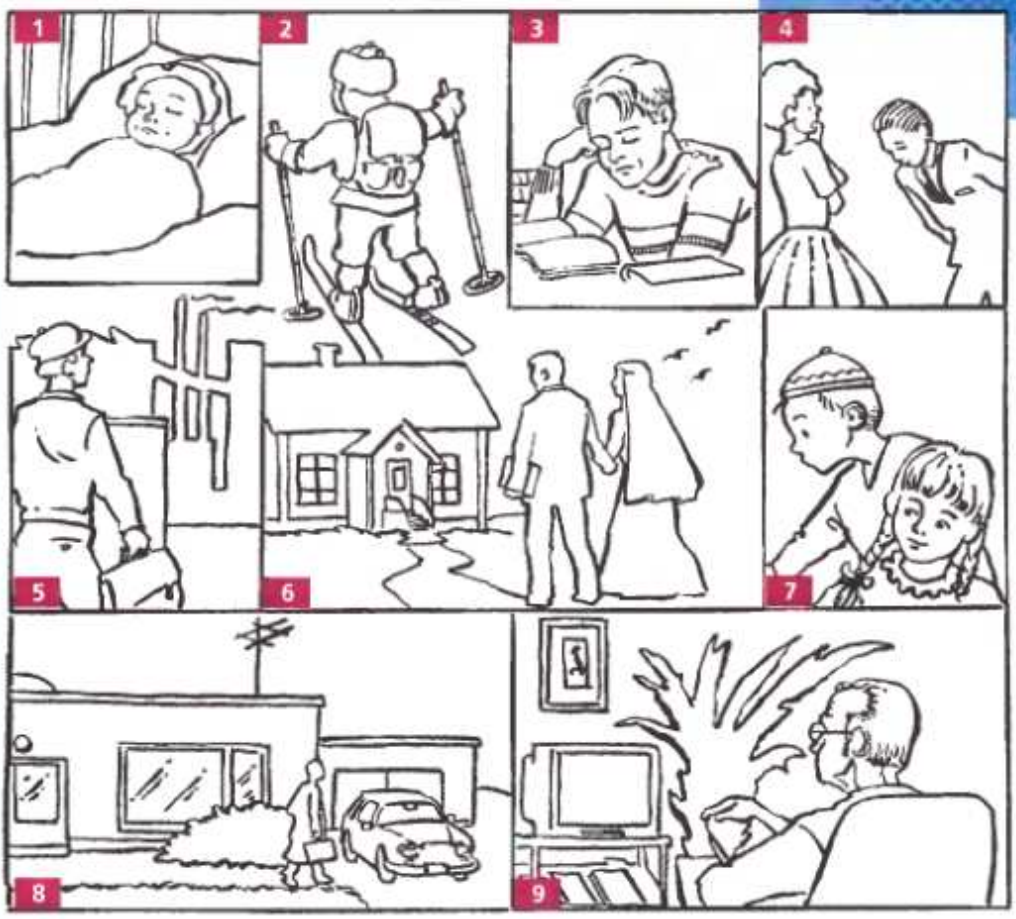

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 23

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- ravintolasanastoa
- asiointifraaseja
- perusasioita objektista

Hääpäivä – seitsemän vuoden onni

Sami ja Kirsti Lahtelalla on tänään hääpäivä. He menivät naimisiin seitsemän vuotta sitten kauniina heinäkuun lauantaina. Ennen kuin he menivät naimisiin, he ehtivät asua yhdessä pari vuotta. Joka vuosi Samilla on tapana viedä Kirsti ulos syömään hääpäivänä. Nytkin hänellä on pöytä varattuna ravintola Pippurimyllyyn.

Ravintolassa ovimies ottaa Kirstin ja Samin takit naulakkoon, ja hovimestari ohjaa heidät pöytään. Tarjoilija sytyttää kynttilän heidän pöytäänsä ja tuo ruokalistat.

– Voi, kun näyttää hyvältä! Mehän olimme täällä kerran aikaisemmin kolme tai neljä vuotta sitten, sanoo Kirsti.
– Niin olimme. Sinä pidit silloin kovasti tästä paikasta, niin ajattelin, että tänne voidaan tulla uudestaan, vastaa Sami.
– Ruokalista on kyllä uusi. Silloin minä söin jänispaistia.
– Minä taidan nyt ottaa tomaattikeittoa ja täytetyn kesäkurpitsan. Entä sinä?
– Minä otan parsaa ja sipulipihvin. Tilaatko sinä sillä aikaa, kun minä käyn nopeasti soittamassa lapsenvahdille, että hän muistaa antaa Riinalle antibiootin ennen nukkumaan menoa.
– Selvä.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Tarjoilija ottaa Samilta heidän tilauksensa ja kysyy:

– Ja mitä juotavaa?
– Me otamme pullon punaviiniä ja vettä, kiitos.

Sami ja Kirsti syövät hitaasti ja muistelevat samalla yhteisiä vuosiaan.

– Muistatko, kun sinä kerran unohdit meidän hääpäivämme? Menit työkavereiden kanssa pelaamaan sählyä ja tulit kotiin vasta myöhään illalla. Minä olin niin vihainen sinulle.
– Sitä ei voi unohtaa. Sinä suutuit hirveästi ja heitit juomalasin seinään. Onneksi et heittänyt sitä kallista Alvar Aallon kukkamaljakkoa, jonka saimme häälahjaksi!
– Niin, mutta sitten sinä seuraavana päivänä annoit minulle pullon ihanaa hajuvettä, suuren suklaarasian ja uudet kauniit käsineet, vastaa Kirsti.
– Vein sinut syömään sitten seuraavana viikonloppuna. Entäs se, kun me olimme ostamassa ensimmäistä autoamme! Sinä sanoit, että auton täytyy olla punainen, mutta sitä väriä piti odottaa kuusi kuukautta. Sitten kuljetimme Riinaa pyörällä päiväkotiin koko talven.
– Kaikenlaista ehtii tapahtua seitsemässä vuodessa, huokaa Kirsti.
– Sanopa muuta! Mutta sitä päivää en kadu, kun sinut tapasin. Minä rakastan sinua, jatkaa Sami.
– Niin minäkin sinua, vastaa Kirsti ja hymyilee.

Kirsti ja Sami ottavat vielä suklaatorttua ja kahvia jälkiruoaksi. He tilaavat laskun ja kävelevät käsi kädessä kotiin.

Ravintola Pippurimylly

Ruokalista

Alkuruokia
- *Sienikeitto*
- *Tomaattikeitto*
- *Katkarapusalaatti*
- *Parsaa ja parmankinkkua*
- *Marinoituja herkkusieniä*

Pieneen nälkään
- *Lämmin kanaleipä*
- *Tonnikala-pastasalaatti*
- *Friteerattuja mustekalarenkaita ja salaattia*

Pääruokia
- *Sienitäytteinen kesäkurpitsa*
- *Lohikiusaus*
- *Haudutetut ahvenfileet ja keitetyt perunat*
- *Kermaista possunfilettä ja yrttipastaa*
- *Lammasvarras ja vihannesriisi*
- *Sipulipihvi ja kermaperunat*
- *Talon pippuripihvi ja uuniperuna*
- *Lehtipihvi ja ranskalaiset*

Jälkiruokia
- *Omenajäätelöä*
- *Suklaatorttu*
- *Hedelmäsalaatti*
- *Vadelmat konjakkisuklaakastikkeen kera*

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 1

TÄYDENNÄ ESIMERKKI SOPIVALLA SANALLA OIKEASSA MUODOSSA. SANAT LÖYTYVÄT TEKSTISTÄ.

1. Sami soitti eilen ravintolaan, koska hän halusi, että heille on _____ rauhallinen pöytä hääpäiväksi.
2. Tarjoilija tuo heille _____.
3. Sami tekee tarjoilijalle _____.
4. Sami syö ensin tomaattikeittoa. Se on _____.
5. Kirstin _____ on sipulipihvi.
6. Pääruoan jälkeen he syövät _____.
7. Lopuksi Sami tilaa _____, ja he maksavat ja lähtevät.

OBJEKTI

Objekti on verbin tekemisen kohde. Objekti vastaa usein kysymyksiin **mitä?** tai **kenet?**

Mitä sinä syöt?	– Minä syön **leipää**.
Mitä sinä ostit?	– Minä ostin **takin**.
Mitä sinä tarvitset?	– Minä tarvitsen **silmälasit**.
Mitä Kari maalaa?	– Hän maalaa **kirjahyllyä**.
Mitä sinä ompelet?	– Minä ompelen **hametta**.
Kenet sinä tapasit eilen?	– Minä tapasin **Kallen**. Minä tapasin **hänet** toissapäivänä.
Objekti voi olla samannäköinen kuin	
– partitiivi	Minä en osta **sateenvarjoa**.
– genetiivi	Minä ostan **sateenvarjon**.
– perusmuoto (yksikön nominatiivi)	Minun täytyy ostaa **sateenvarjo**.
– monikon nominatiivi	Minä ostan nuo **sateenvarjot**.
Partitiivi tulee:	
1 Negatiivisissa lauseissa.	Minä en syö **omenaa**. Minä en halua **kahta banaania**. Kaija ei huomaa **minua**. Älä ota **tätä paperia**! Etkö lue **tätä lehteä**?
2 Jos tekeminen tapahtuu nyt, se ei ole loppunut.	Isto lukee nyt **kirjaa**. Minä katson **televisiota**. Älä häiritse minua, minä kirjoitan juuri **kirjettä**.
3 Jos emme tiedä tai halua sanoa, kuinka paljon jotakin on, tai jos jotakin on vähän (useat ruokasanat).	Jukka syö **leipää**. Ulla juo **teetä**. Luen **kirjaa** (= pari sivua, vähän). Ostan **makkaraa**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

4 Joidenkin verbien kanssa: **odottaa, ajatella, harrastaa, kysyä, kiittää, rakastaa, vihata, pelätä.**	Minä **odotan bussia**. Heikki rakastaa **Ullaa**. Maija pelkää **pimeää**.
Genetiivi tulee:	
1 Kun on kyse yhdestä, kokonaisesta.	Minä syön **omenan** (= yhden koko omenan). Minä ostan **auton**. (Normaalisti ostetaan yksi auto.)
2 Kun asia viedään loppuun saakka ja tekemisellä on tulos.	Minä luen **kirjan** (loppuun). Minä suljen **oven**. (Ovi on sitten kiinni.) Kirjoitan **kirjeen**. (Sitten kirje on valmis.)
Perusmuoto eli **yksikön nominatiivi** tulee positiivisissa lauseissa:	
1 Imperatiivissa (ja kun kyseessä on yksi kappale jotakin).	Avaa **ovi**! Ota **passi** mukaan!
2 Passiivissa.	Tämä **tehtävä** tehdään huomenna. Hei, tilataan **pitsa**!
3 Verbien **täytyä, pitää** ja **olla pakko** kanssa.	Minun täytyy ostaa **uusi televisio**. Meidän pitää hankkia **isompi asunto**. Meidän on pakko postittaa **tämä kirje** tänään.
Monikon nominatiivi tulee:	
1 Jos on kyseessä kaikki.	Ilkka tiskaa **astiat** (= kaikki likaiset astiat). Maija vie **roskat** ulos. Varas vei **kaikki rahat**.
2 Jos tiedetään tarkasti, mitkä.	Luin kaikki **nämä kirjat** viime viikolla. Minä otan **nuo kengät**. Sinä voit ottaa isän **avaimet**.

Jussi syö **omenan**. Maija syö **omenaa**. Matti syö **omenat**. Erkki ei syö **omenaa**.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

OBJEKTI

Persoonapronominien objektimuodot

Persoonapronomineilla on oma objektimuotonsa, negatiivisissa lauseissa myös persoonapronomineista käytetään partitiivia.

Objektimuoto	Partitiivi
minut	minua
sinut	sinua
hänet	häntä
meidät	meitä
teidät	teitä
heidät	heitä

Minä tapaan **hänet** huomenna seitsemältä.
Minä vien **sinut** autolla kotiin.
Vanha koulukaverini tunsi **minut**, vaikka tapasimme viimeksi 8 vuotta sitten.
Te ette taida muistaa **minua**, mutta olen entinen opiskelijanne.

HUOMAA!

Pronomini **se** taipuu muiden sanojen tapaan genetiivissä tai partitiivissa.	Otan **sen**.	En ota **sitä**.
Pronomini **ne** on jo monikossa, joten vaihtoehdot ovat monikon nominatiivi tai monikon partitiivi.	Vien **ne** roskiin.	En vie **niitä** roskiin.

HARJOITUS 2

ESITTÄKÄÄ PARIN KANSSA TARJOILIJA–ASIAKAS -KESKUSTELU RAVINTOLASSA. KÄYTTÄKÄÄ APUNA PIPPURIMYLLYN RUOKALISTAA (S. 169).

Liha- ja kalatiskillä IIIIII

Myyjä: Mitäs rouvalle laitetaan?
Kirsti: Otan 300 grammaa kalkkunaleikettä.
Myyjä: Näin. Tässä on 310 grammaa.
Kirsti: Saa olla. Sitten otan kokonaisen kirjolohen.
Myyjä: Onko tämä tässä sopiva? Se painaa kilo kaksisataa grammaa.
Kirsti: Se on hyvä.
Myyjä: Entä sitten muuta?
Kirsti: Vielä neljä lampaankyljystä.
Myyjä: Ja näin, olkaa hyvä.
Kirsti: Kiitos, hei!
Myyjä: Kiitos, hei hei!

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

ALLEVIIVAA OIKEA OBJEKTI.

1. Minä syön	a. spagettia / spagetin / spagetit.
2. Pirjo osti eilen	b. pyörää / pyörän / pyörät.
3. Uusilla laseilla näen hyvin	c. sinua / sinut / sinun.
4. Kaija ottaa hyllyltä	d. kirjaa / kirjan / kirjat.
5. Kaisa rakastaa	e. Villeä / Villen.
6. Maija ei muista Teron	f. puhelinnumeroa / puhelinnumeron / puhelinnumerot.
7. Ulla hankki eilen	g. kesäkenkää / kesäkengän / kesäkengät.
8. Minä tunnen	h. hänen / häntä / hänet.
9. Minä luen vähän	i. kirjaa / kirjan / kirjat.
10. Minä unohdin	j. lompakkoa / lompakon / lompakot.

HARJOITUS 4

PANE OBJEKTI OIKEAAN MUOTOON. SANA ON ANNETTU SULUISSA.

1. Risto syö _____ (omena), mutta hän ei syö _____ (banaani).
2. Minä katson televisiosta _____ (elokuva), mutta en katso _____ (lastenohjelma).
3. Minä otan kahvin kanssa _____ (pulla), mutta en syö _____ (kakku).
4. Minä ostan alennusmyynnistä _____ (pusero), mutta en osta _____ (hame), koska se oli liian pieni.
5. Minä lainaan kirjastosta yhden _____ (kirja), mutta en lainaa _____ (lehti), koska luin sen jo siellä.
6. Otan kaapista _____ (kahvikuppi), mutta en ota _____ (lautanen), koska en halua paljon tiskiä.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 5 MUUTA LAUSEET POSITIIVISEEN MUOTOON. MIETI TARKASTI, MIKÄ ON SILLOIN OIKEA OBJEKTIN SIJAMUOTO.

1. Minä en osta uutta autoa. _____
2. Liisa ei vie kirjettä postiin. _____
3. Minä en rakasta sinua. _____
4. Kari ei maksa sähkölaskua. _____
5. Me emme odota bussia. _____
6. Minä en avaa ikkunaa. _____
7. Minun ei tarvitse tehdä tätä tehtävää. _____
8. Minä en pese tänään tukkaa. _____
9. Älä vie tätä pussia roskiin! _____
10. Iiris ei katso tämäniltaista elokuvaa. _____
11. Kurssin aikana ei lueta tätä kirjaa. _____
12. Maija ei pelkää pimeää. _____
13. Me emme varaa paikkalippua junaan. _____
14. Risto ja Kaarina eivät remontoi asuntoa. _____

HARJOITUS 6 KYSY PARILTASI, MITÄ HÄN SYÖ JA JUO:
- NORMAALISTI
- KIIREISENÄ AAMUNA
- VIIKONLOPPUAAMUNA.

HARJOITUS 7 ERJA LÄHTEE PARIKSI PÄIVÄKSI TALLINNAAN. KATSO KUVAA JA KERRO, MITÄ HÄN OTTAA MUKAAN MATKALLE.

KIRJOITTAMINEN

KERRO, MILLAISEN KAUPPAREISSUN TEET, JOS OLET JUURI VOITTANUT ISON SUMMAN RAHAA.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

KAPPALE 24

HENKILÖKOHTAISTA

30-v. viehättävä yksinhuoltajanainen etsii lenkkeily- ja juttuseuraa. Jos olet samanikäinen savuton ja kunnollinen mies vailla ystävää, ota yhteyttä.

Nimim. Kevättä rinnassa

Sinä hoikka ja nuorekas 42–48 v. nainen, kiinnostaako mökkeily, matkustaminen, teatteri ja ulkoilu? Seuraasi etsii varakas ja komea 47-v. leskimies.

Nimim. Yhdessä huomiseen

TÄSSÄ KAPPALEESSA OPITAAN

- lukemaan lehtitekstiä: ymmärtämään keskeinen asiasisältö tekstistä, jossa on runsaasti uutta sanastoa ja uusia kielioppirakenteita

A

Auto katkesi, kuljettaja kuoli

ISOKYRÖ. Vaasan seudulta kotoisin ollut mies kuoli yhteentörmäyksen jälkeen Isonkyrön Ritaalan kylässä maanantaina. Valtatie 16:lle oli paikoin kinostunut lunta. Mies menetti autonsa hallinnan, ja auto luisui kylki edellä päin vastaan tullutta henkilöautoa. Auto katkesi kahtia kuljettajan selkänojan kohdalta. Autossa ei ollut muita matkustajia. Toisen auton kuljettaja loukkaantui lievästi. (STT)

Helsingin Sanomat

HARJOITUS 1

LUE TEKSTI **A** JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Missä onnettomuus tapahtui?
2. Miksi auto törmäsi vastaan tulevaan autoon?
3. Montako matkustajaa autossa oli?
4. Mitä tapahtui toisen auton kuljettajalle?

B

Kuorma-auto ja mies kadoksissa

SÄKYLÄ. Säkylästä matkaan lähtenyt kuorma-auto ja sen kuljettaja katosivat viikonvaihteessa Turun seudulla. Kokemäen poliisi etsii lähes miljoonan markan arvoista autoa ja sen kuljettajaa.

Valkoinen avolavalla varustettu Mercedes Benz lähti perjantaina Säkylästä ratissaan melko tuore kuljettaja. Auto saapui Helsinkiin. Se oli luottokortin mukaan tankattu lauantaina Vantaalla. Kuljettaja toi tuon sopimuksen mukaan lastinsa Lohjan kautta Paimioon. Sen jälkeen autosta ja kuljettajasta ei ole tietoa. Autoon kytketty perävaunu löytyi maanantaina Humppilasta.

Etsittävän kuljetusliike Askosen auton perässä on musta nosturi. Auton rekisterinumero on GCG-750. Poliisi pyytää autosta jotain tietäviä ottamaan yhteyttä lähimpään poliisiin. (STT)

Metro

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 2

LUE TEKSTI **B** (s. 175) JA MERKITSE, ONKO VÄITE OIKEIN VAI VÄÄRIN.

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Mies ja kuorma-auto katosivat viikonloppuna.		
2. Poliisi etsii miestä ja autoa Turun läheltä.		
3. Auton kuljettaja on kokenut autoilija.		
4. Tiedetään, että auto on tankattu Vantaalla.		
5. Auto ei vienyt tavaroita Paimioon.		
6. Kuljettajan nimi on Askonen.		
7. Autossa on kiinni perävaunu.		
8. Poliisi tarvitsee lisätietoja asiasta.		

C

Kuluttajilla vaikeuksia löytää sopivia vaatteita

Vaatteiden tarjonnassa ei ole riittävästi otettu huomioon kuluttajien yksilöllisiä tarpeita, sillä 20 prosenttia kuluttajista kohtaa säännöllisesti ongelmia sopivien vaatteiden löytämisessä.

Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimuksen mukaan enemmistö suomalaisista pitää oikeankokoisten vaatteiden löytämistä kaupoista vaikeana. Vaatteiden sopimattomiin kokoihin turhautuu säännöllisesti ostoksilla 13 prosenttia naisista ja 14 prosenttia miehistä.

Eniten sopivuusongelmasta kärsivät äärikokoiset eli pienet ja pyöreät tai pitkät ja kookkaat henkilöt. Silti sopivankokoisia vaatteita tai kenkiä ei aina löydy edes kokoluokkaa 38 kuluttavalle naiselle, saati itsensä keskikokoiseksi määrittävälle miehelle.

– Se, että keskikokoisetkaan eivät löydä oikeankokoista päälle pantavaa, kertoo siitä, että tarjonta ei vastaa kysyntää. Kaiken kaikkiaan 60 prosenttia suomalaisista kohtaa sopivankokoisten vaatteiden löytämisongelman silloin tällöin, sanoo Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkija **Liisa Peura-Kapanen.**

Liian pienet kengät, liian pitkät lahkeet

Käytännön ongelmista kuluttaja törmää useimmiten siihen, että valmisvaatteen hihat tai lahkeet ovat liian pitkät tai lyhyet. Enemmistö naiskuluttajista kokee, että omaa kokoa olevista vaatteista on ylipäätään liian niukka tarjonta. Miehiä taas harmittavat lisäksi mm. pukujen hartia-ahtaus ja toisaalta housujen vyötärön väljyys.

Jalkinepuolella ongelmia aiheutui eniten siitä, että riittävän pienikokoisia tai suurikokoisia kenkiä ei löydy. Myös kenkien lestiä kritisoitiin usein liian kapeaksi. (STT)

Uutislehti 100

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

HARJOITUS 3

LUE TEKSTI **C** JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Millainen ongelma vaatteiden ostamisessa on?
2. Millaisilla ihmisillä on paljon vaikeuksia vaatteiden ostamisessa?
3. Mitä voi ajatella siitä, että normaalikokoisen ihmisenkin on vaikea löytää sopivaa vaatetta?
4. Mitä naiset ajattelevat kaupan vaatetarjonnasta?
5. Mikä on ongelma kaupasta löytyvissä kengissä?

HARJOITUS 4

LUE TEKSTI **C** JA MERKITSE, ONKO VÄITTÄMÄ OIKEIN VAI VÄÄRIN.

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Viidesosalla ihmisistä on ongelmia oikeankokoisten vaatteiden löytämisessä.		
2. Naisista 14 prosenttia on tyytymättömiä kaupan vaatevalikoimaan.		
3. Isoilla ihmisillä on vaikeuksia sopivien vaatteiden löytämisessä.		
4. Yli puolella suomalaisista on joskus ongelmia löytää sopivia vaatteita.		
5. Kaupasta löytyy hyvin keskikokoisia kenkiä.		
6. Suomalaisissa kaupoissa on paljon leveään jalkaan sopivia kenkiä.		

D

Jeremiaan ELÄMÄ

PÄIVÄ 61

SARJASSA SEURATAAN KUOPIOLAISEN JEREMIAS-POJAN VAIHEITA.

TÄLLÄ VIIKOLLA Jeremias oli ensimmäistä kertaa hoidossa. Äiti ja isä kävivät kaupassa, ja Jeremias jäi kotiin isotädin ja sisarustensa kanssa.

Jeremias pärjäsi hyvin pari tuntia ilman vanhempiaan. Hoitojoukot vaihtoivat vaipat ja antoivat maitoa tuttipullosta. Äiti arvelee, että hoidon jälkeen tyytyväisin oli isotäti, joka sai hoitaa sukulaispoikaa.

Alkuviikosta Jeremias juhli vanhempiensa ja sisarustensa kanssa hiihtolomien alkamista. Kuopiossa on kipakat pakkaskelit, eikä Jeremias ole ulkoillut kovinkaan paljon, mutta loman kunniaksi lähdettiin koko perheen voimin ravintolaan. Muut tilasivat pihvit, ja Jeremias kokeili, miltä äidinmaito maistuu ravintolassa.

Viikon kohokohta:
Makuuhuoneen katosta roikkuvien sydänten seuraaminen.

NYT-lehti

HARJOITUS 5

LUE TEKSTI **D** JA VASTAA KYSYMYKSIIN.

1. Mitä Jeremiaalle tapahtui tällä viikolla?
2. Kuinka kauan vanhemmat olivat poissa?
3. Ketkä hoitivat Jeremiasta?
4. Miksi isotäti oli tyytyväinen?
5. Millainen ilma Kuopiossa oli?
6. Miksi perhe meni ravintolaan syömään?
7. Mitä Jeremias söi ravintolassa?

KIRJOITTAMINEN

LUE JOHDANNON ILMOITUKSET (s. 175) JA VASTAA TOISEEN NIISTÄ TAI KIRJOITA OMA ILMOITUKSESI HENKILÖKOHTAISTA-PALSTALLE.

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Valokuvien julkaisuoikeuksista kiitämme seuraavia:

All Over Press
Fennopress / Frank P. Wartenberg
Gorilla / Mikael Jonsson
Lehtikuva Oy
Irja Louhio
Museovirasto
Otavan kuva-arkisto
Suomen Kuvapalvelu
Taina Stenman

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Kirjan harjoitusten ohjeet

KIRJOITA TÄHÄN OHJEET MYÖS OMALLA KIELELLÄSI.

Anna ... _____

Alleviivaa ... _____

Ehdota parillesi ... _____

Esitä/Esittäkää parin kanssa ... _____

Etsi (tiedot) tekstistä. _____

Huomaa! _____

Jatka lausetta. _____

Katso kuvaa/kuvia/kaaviota/karttaa. _____

_____

Keksi (itse) jatko / sopiva loppu / lisää kysymyksiä. _____

_____

Kerro ... _____

Kerää ... _____

Keskustele parin kanssa. _____

Kiertele kysymässä muilta/kurssikavereiltasi. _____

_____

Kirjoita dialogi/keskustelu/kysymykset/numerot. _____

_____

Kirjoita ystävällesi/perheellesi/äidillesi. _____

_____

Kuuntele (äänitteeltä) kuvaus/tarina/keskustelu/ohje. _____

_____

Kuuntele ja toista. _____

Kysy muilta opiskelijoilta/parilta(si)/naapuriltasi. _____

_____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Kysymyksiä ja vastauksia. _____

Käytä ... _____

Sijoita/Kirjoita lauseeseen / oikeaan esimerkkiin. _____

_____

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. _____

_____

Merkitse. _____

Mikä ei kuulu joukkoon? _____

Mikä sanoista kuuluu yhteen kuvan kanssa? _____

_____

Mitä sinä teet..? _____

Muuta ... _____

Oikein vai väärin? _____

Sijoita/Pane lauseeseen / oikeaan esimerkkiin. _____

_____

Piirrä ... _____

Rastita ... _____

Sijoita ... _____

Suunnittele ... _____

Taivuta ... _____

Tee kuvasta lauseita. _____

Tee kysymys/kysymyksiä parillesi. _____

Tee parin/parisi kanssa dialogi/esimerkkilauseita/keskustelu. _____

_____

_____

Tervehdi kaikkia muita opiskelijoita ja opettajaa. _____

_____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

Esittäydy ja kysy kuulumiset. _____

Täydennä ... _____

Valitse ... _____

Valitse yksi seuraavista / näistä aiheista / yllä olevista kuvista. _____

_____

_____

Vastaa kysymyksiin/väittämiin. _____

_____

Yhdistä ... _____

Yritä käyttää ... _____

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

MUISTIINPANOJA

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

© Kopiointi ehdottomasti kielletty

5. painos

Toimitus: Taina Stenman, Pauliina Luoto
Taiton suunnittelu: Irja Louhio
Taitto: Irja Louhio, Lilja Degerth
Piirrokset: Pertti Niska

© 2002 Satu Heikkilä, Pirkko Majakangas ja
Kustannusosakeyhtiö Otava

Kopiointiehdot
Tämä teos on yhdistetty työ- ja oppikirja. Teos on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61). Työkirjasivuja ei saa valokopioida lainkaan. Tekstisivujen valokopioiminen on kielletty, ellei valokopiointiin ole hankittu lupaa. Tarkista, onko oppilaitoksellanne voimassaoleva valokopiointilupa.

Lisätietoja luvista ja niiden sisällöstä antaa Kopiosto ry, www.kopiosto.fi/.

Teoksen tai sen osan digitaalinen kopioiminen tai muuntelu on ehdottomasti kielletty.

Sidonta: OTABIND

Painopaikka
Otavan Kirjapaino Oy
Keuruu 2006

ISBN 951-1-17117-8

hyvin menee!

suomea aikuisille ja nuorille maahanmuuttajille sekä kaikille suomen kielen opiskelusta kiinnostuneille

OPPIKIRJA

Kirjaa voi käyttää sekä suomen kielen alkeiden opiskeluun että niiden kertaamiseen, ja se soveltuu opiskeluun sekä ryhmässä että itsenäisesti. Tavoitteena on toiminnallinen kielitaito.

ÄÄNITE

Oppikirjaan kuuluva äänite sisältää kappaleiden tekstit ja kuullunymmärtämisharjoitukset.

ERILLISET SANASTOT

suomi–englanti–suomi

suomi–venäjä–suomi

OPAS

Opas sisältää kuullunymmärtämisharjoitukset teksteinä, harjoitusten mallivastauksia sekä lisätehtäviä.

ISBN 951-1-17117-8
K88.2
Tno 958D
www.otava.fi/oppimateriaalit

9 789511 171171

Kanssa kuva: Istvan Kecskemeti/Kuvaliitto